

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätös 2020

Toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat

Sisältö

1	Johdon katsaus	5
2	Tuloksellisuus.....	7
3	Vaikuttavuus	41
4	Toiminnallinen tehokkuus.....	54
4.1	Toiminnan tuottavuus.....	54
4.2	Toiminnan taloudellisuus.....	55
4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	56
5	Tuotokset ja laadunhallinta.....	57
5.1	Ministeriön suoritteiden määrät	57
5.2	Kirjanpitoyksikköön kuuluvien muiden virastojen tuloksellisuus ja suoritteiden määrät.....	59
5.2.1	Kotimaisten kielten keskus	59
5.2.2	Näkövammaisten kirjasto	67
5.2.3	Kansallinen audiovisuaalinen instituutti	78
5.2.4	Taiteen edistämiskeskus	89
5.2.5	Varastokirjasto.....	93
6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	100
7	Tilinpäätösanalyysi	103
7.1	Rahoituksen rakenne	103
7.2	Talousarvion toteutuminen.....	103
7.3	Tuotto- ja kululaskelma	105
7.4	Tase	106
8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	107
9	Arviointien tulokset.....	108
10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	110

10.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot.....	110
10.2	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	110
11	Talousarvion toteutumalaskelma	111
12	Valtuudet	141
13	Tuotto- ja kululaskelma	143
14	Tase.....	145
	Liitteet.....	149
	Allekirjoitukset.....	176

Toimintakertomus

1 Johdon katsaus

Globaali ja eurooppalainen toimintaympäristö on epävakaa. Koronapandemia vaikuttaa toimintaympäristöömme laajasti ja haastaa kansakunnat hakemaan ratkaisua kriisistä selviämiseksi. Ilmastomuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden vähenemisen hillitseminen on vaativa maailmanlaajuinen haaste. Tieteen, teknologian ja talouden kehitys, väestörakenteen muutokset ja syntyvyyden lasku, eri väestöryhmien ja alueiden eriarvoistumiskehitys sekä demokratian kehitys ja erilaistuvat arvot ja asenteet vaikuttavat merkittävästi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan toimintaan.

Suomi on edelleen koulutuksen kärkimaita maailmassa, mutta eriarvoisuus, oppimiserot ja syrjäytymisen ilmiöt uhkaavat suomalaista koulutuksen menestystarinaa. Koulutustason nousu on pysähtynyt. Koulutus- ja osaamistasoa on nostettava, jotta Suomeen investoidaan ja syntyy uusia työpaikkoja. Työn ja teknologian nopea murros edellyttävät, että koko väestöllä on riittävät perustaidot ja kyvyt osaamisen jatkuvaan ylläpitämiseen. Alueelliset, sosioekonomiset ja sukupuolten väliset erot sekä koulutuksen periytyvyys näkyvät oppimisessa ja koulutuspoluissa. Maahanmuuttajataustaisten oppijoiden oppimistulokset ja oppimispolut eivät ole kantaväestöä vastaavia. Varhaiskasvatukseen osallistumisaste on muita pohjoismaita matalampi. Lasten ja nuorten mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet. Pandemian vaikutukset ovat lisänneet huolta lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja jaksamisesta. Kulttuurin ja taiteen sekä liikunnan ja urheilun toimialat ovat kohdanneet merkittäviä ongelmia koronapandemian seurauksena.

Pandemiasta huolimatta opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla on toteutettu hallitusohjelman mukaisia hankkeita. Hallituskauden keskeisenä tavoitteena on koulutus- ja osaamistason nostaminen kaikilla koulutusasteilla, oppimiserojen kaventaminen ja koulutuksellisen tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden lisääminen. Lasten ja nuorten hyvinvointia lisätään. Suomen tulee olla kansainvälisesti houkutteleva paikka opiskella, tutkia ja investoida. Luovien alojen asemaa parannetaan ja kulttuuripalveluiden tulee olla kaikkien saatavilla. Nuorten syrjäytymistä vähennetään ja osallisuutta vahvistetaan. Liikunnallista aktiivisuutta lisätään.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla hallitusohjelman linjauksien toimeenpanemiseksi käynnistetyt keskeiset hankkeet etenevät. Oppivelvollisuuden laajenemista koskeva lainsäädäntö vahvistettiin vuoden 2020 lopussa ja uudistus tulee voimaan 1.8.2021. Koulutuspoliittisen selonteon valmistelu eteni lausuntokierrokselle ja tarkoitus on antaa selonteko eduskunnalle keväällä 2021. Jatkuvan oppimisen parlamentaarisen uudistuksen linjaukset valmistuivat joulukuussa. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatua ja tasa-arvoa koskevat Oikeus oppia-ohjelma, ammatillisen koulutuksen Oikeus osata-ohjelma sekä lukiokoulutuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma valmistuivat ja niiden toimeenpano on käynnissä. Tieteen ja tutkimuksen osalta valmistui TKI-tiekartta. Korkeakoulujen lisäaloituspaikkojen suuntaamisesta päätettiin ja ammattikorkeakoulut saavat yhteensä 1 723 ja yliopistot yhteensä 4 231 lisäaloituspaikkaa vuosina 2021 ja

2022 alkaviin koulutuksiin. Tutkimus- ja tiedeyhteisön kilpailukyvyin ja vetovoiman vahvistamiseksi valmistui tutkimusinfrastruktuuritiekartta.

Hallitusohjelman mukaisesti hallituksen esitys esittävien taiteiden edistämisestä annettiin eduskunnalle ja laki tulee voimaan 1.1.2022. Opetus- ja kulttuuriministeriö osallistui TEM:n päävastuulla olevan Luovan talouden tiekartan valmisteluun, johon sisältyy Creative Business Finlandin perustaminen. Koronapandemia on heikentänyt voimakkaasti kulttuurin ja luovien alojen toimijoiden toimintaedellytyksiä. Vaurioita pyrittiin pehmentämään lisätalousarvioissa osoitetuilla määrärahoilla. Nuoriso- ja liikuntapolitiikan toimialoilla jatkettiin liikuntapolitiittisen selonteon toimeenpanoa ja käynnistettiin valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman 2020-2023 toimeenpano. Lasten ja nuorten harrastamisen malli eteni pilottivaiheeseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriössä jatkettiin vuoteen 2030 ulottuvan strategian toimeenpanoa. Ministeriön laadunhallinnan kehittäminen jatkui toteuttamalla CAF-itsearviointi sekä kuvaamalla ydinprosesseja. Ministeriössä käynnistyi myös osaamiskartoituksen valmistelu. Ministeriön henkilöstömenojen sopeuttamissuunnitelman 2020-2023 mukaisia toimia edistettiin. Ministeriön yhteistyöryhmät jatkoivat toimintaansa työsuunnitelmiansa pohjalta. Ministeriön toimitiloissa jatkettiin työympäristöuudistuksen toteutusta.

2 Tuloksellisuus

Varhaiskasvatus, perusopetus ja vapaa sivistystyö

Linjaukset 2020	Toteuma ja sen analyysi
	<ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="544 600 1252 629">• Toteutetaan varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmaa. <p data-bbox="587 667 1295 1435">Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmaa toteutetaan Oikeus oppia -ohjelman kautta. Ministeriö on asettanut kaksi työryhmää: toisen valmistelevaan tasa-arvoa koskevaa kokonaisuutta ja toisen edistämään lapsen ja oppimisen tukea ja inklusiivisuutta. Lisäksi on asetettu Oikeus oppia -varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen kansallinen forumi, joka toimii opetusministerin johdolla. Koulutuksellisen tasa-arvon ja positiivisen erityiskohtelun edistämistoimia varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa valmisteleva työryhmän tehtävänä on tehdä tarvittavat lainsäädäntöesitykset, jotta tasa-arvorahasta ja positiivisesta erityiskohtelusta saataisiin pysyvä osa varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen rahoitusjärjestelmää. Olennaista on tarkastella eriarvoistumista laajasti yhteiskunnallisena ilmiönä, paikallisesti ja myös kuntatasolla. Oppimisen tuen, lapsen tuen ja inklusion edistämistoimia varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa valmistelevan työryhmän tehtävänä on tehdä ehdotuksia teemaan liittyvän lainsäädännön muuttamiseksi lähikoulu- ja lähipäiväkotiperiaatteen vahvistamiseksi sekä henkilöstön tukeen liittyvän osaamisen lisäämiseksi varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Oppimisen ja lapsen tuen sekä sen saavutettavuutta vahvistetaan ja kehitetään mm. matalan kynnyksen palveluja. Molempien työryhmien työ käynnistyi 2021.</p> <p data-bbox="587 1473 1295 1935">Varhaiskasvatuksen ohjelman rahoitukseen varattiin vuoden 2020 talousarviossa 32,5 miljoonaa euroa. Ohjelman tavoitteena on kehittää varhaiskasvatuksen laatua ja tasa-arvoa sekä etsiä vaikuttavia toimenpiteitä lasten oppimisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja eriarvoistumiskehityksen pysäyttämiseksi. Tavoitteena on kaventaa ja ennaltaehkäistä sosioekonomisesta taustasta, maahanmuuttotaustasta tai sukupuolesta johtuvia oppimiseroja, sekä vahvistaa ja kehittää oppimisen tukea ja lukutaitoa. Ohjelmalla valmistellaan lainsäädäntöä ja edistetään yhdenvertaisuutta vahvistavia käytäntöjä ja toimintatapoja. Varhaiskasvatuksen järjestäjille ja muille varhaiskasvatusalan toimijoille suunnatuissa hankehauissa varmistetaan yhteys pitkäjänteiseen kehittämistyöhön. Varhaiskasvatuksen ohjelmaa toteutetaan neljän tavoitteen kautta, joiden avulla luodaan tasa-arvoisia edellytyksiä</p>

oppimispoluille, edistetään oppimisen tukea, luodaan oppimiselle joustavampaa alkua ja parannetaan varhaiskasvatuksen laatua.

Näiden tavoitteiden mukaisia toimintoja on toteutunut vuonna 2020 seuraavasti: viisivuotiaita lapsia koskevan maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilua on jatkettu kolmannella kaudella (2020–2021) tavoitteena nostaa varhaiskasvatukseen osallistumisen astetta, subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaus poistettiin (lain muutos 1359/2019, voimaan 1.8.2020), henkilöstömitoitus on palautettu yli kolmevuotiaiden lasten päiväkotiryhmissä takaisin 1:7 (lain muutos 249/2020, voimaan 1.8.2020), paperittomien ja turvapaikkaa hakevien lasten oikeutta on selvitetty. Oikeus oppia-ohjelman tavoitteiden mukaisesti on myös valmisteltu kiusaamisen ehkäisyn kehittämisohjelmaa sekä neuvoloiden ja varhaiskasvatuksen yhteistyön ja palveluohjauksen kehittämistä koskevaa tutkimushanketta. Varhaiskasvatuksen tuen kehittämistoimia valmistelemaan on perustettu laaja lapsen tuen, oppimisen tuen ja inklusion vahvistamisen työryhmä ja sen alaisena toimivat kaksi jaostoa, varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen jaostot. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun valmistelu on ollut aktiivista vuonna 2020, kokeilua koskeva lainsäädäntö (1046/2020) tuli voimaan 23.12.2020. Kokeilu alkaa syksyllä 2021. Varhaiskasvatuksen laatua on parannettu seuraavin toimenpitein: Kansallinen koulutuksen arviointikeskus laatii varhaiskasvatuksen laatukriteerit ja laadun digitaalisen arviointimenetelmän vuosina 2020–2022 ja selvittää varhaiskasvatuksen johtajuuden nykytilaa (2020–2023) sekä viisivuotiaiden pedagogiikan sekä taito- ja taideaineiden tilannekuvaa vuosina 2020–2021. Varhaiskasvatuksen johtamisen tukeen on osoitettu rahoitusta Opetushallitukselle, jonka myötä on alkanut johtamisen tukisivuston ja -materiaalin tuotanto sekä johtajien ja johtamistutkijoiden verkostoituminen. Lisäksi vuonna 2020 on alkanut johtamisen perus- ja täydennyskoulutuksen uudistamisen valmistelu. Vuonna 2020 myönnettiin 115:lle varhaiskasvatuksen järjestäjälle noin 20,1 miljoonaa euroa valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020–2021.

- [Toteutetaan perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmaa.](#)

Esi- ja perusopetuksen ohjelman rahoitukseen varattiin vuoden 2020 talousarviossa noin 75,2 miljoonaa euroa.

Perusopetuksen osalta Oikeus oppia -ohjelmassa on myönnetty avustuksina esi- ja perusopetuksen 188:lle järjestäjälle yhteensä noin 51,3 miljoonaa euroa. Tasa-arvoa ja laatua edistävällä valtionavustuksella on merkittävä vaikutus koulutuksellisen tasa-ar-

	<p>von ja oppimisen edellytysten vahvistamisessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustusta oppimisen tuen vahvistamiseksi esi- ja perusopetuksessa vuosille 2020-2021 yhteensä 7 miljoonaa euroa. Lisäksi on toteutettu useita valmistelu- ja kehittämistoimia. Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut ohjausryhmän tukemaan demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen kehittämistä peruskouluissa ja toisen asteen koulutuksessa valtakunnallisesti. Tavoitteena on vahvistaa koulujen ja oppilaitosten demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta ja osallistamista sekä pitää huolta oppilas- ja opiskelijakuntatoiminnasta. OKM on julkistanut kesäkuussa opinto-ohjauksen kehittämissuunnitelman vahvistamaan opinto- ja oppilaanohjausta perusopetuksessa ja toisella asteella. Kehittämissuunnitelmaa toteutetaan mm. myöntämällä valtionavustuksia perusopetuksen oppilaanohjauksen toimintatapojen kehittämiseen ja uudistamiseen sekä alueellisen koordinaation ja vaikuttavuuden vahvistamiseen. Lisäksi on käynnistetty perusopetuksen poissaoloja vähentämään pyrkivän sitouttavan kouluuyhteistyön valtakunnallisen toimintatavan valmistelu sekä valmisteltu kiusaamisen vastaista toimenpidesuunnitelmaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan oppivelvollisuuden laajentamista koskeva valmistelu (erityisesti perusopetuksen oppilaanohjaus ja oppilashuolto sekä nivelvaihe) <p>Osana oppivelvollisuuden laajentamista vahvistettiin oppilaanohjausta laatimalla perusopetuslakiin säännökset tehostetusta henkilökohtaisesta ohjauksesta. Sääntely vahvistaa sellaisen perusopetuksen oppimäärää suorittavan oppilaan oikeutta saada oppilaanohjausta, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea. Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaisen oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista henkilökohtaista oppilaanohjausta. Laki vahvistettiin 30.12.2020.</p> <p>Opetussuunnitelman muutosten valmistelu käynnistettiin syksyllä 2020.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti lainsäädäntömuutoksen toimeenpanontuen vuoden 2020 lopussa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan useita säädösvaivasteluhankkeita (varhaiskasvatus, perusopetus sekä vapaa sivistystyö) <p>Varhaiskasvatuslakia muutettiin 1.8.2020 lukien siten, että lapselle palautettiin subjektiivinen oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen. Vastaava muutos tehtiin myös lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukaiseen yksityisen hoidon tukeen.</p>
--	---

Varhaiskasvatusasetusta muutettiin 1.8.2020 lukien siten, että päiväkodissa yhtä kasvattajaa kohden kolme vuotta täyttäneitä, yli viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevia lapsia voi olla seitsemän entisen kahdeksan sijaan.

Vuonna 2020 opetus- ja kulttuuriministeriö valmisteli useita koronaviruksesta johtuvia lainsäädäntöhankkeita.

Valmiuslain nojalla annettiin keväällä kaksi valtioneuvoston asetusta varhaiskasvatuksen sekä opetuksen ja koulutuksen järjestämisvelvollisuutta koskevista väliaikaisista rajoituksista (126/2020 ja 191/2020). Lisäksi annettiin valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksen sekä opetuksen ja koulutuksen järjestämisvelvollisuutta koskevista väliaikaisista rajoituksista annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n muuttamisesta (131/2020). Muutosasetuksella muutettiin asetusta 126/2020) poistamalla asetuksesta edellytys vanhempien työskentelemisestä yhteiskunnan toiminnan kannalta katsoen kriittisillä aloilla. Asetukset mahdollistivat perusopetuksen järjestämisen etäopetuksena. Perusopetuksen järjestäjillä oli velvollisuus järjestää perusopetuslain mukaista perusopetusta ja muuta toimintaa lähiopetuksena koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa kaikille esiopetuksen oppilaille, perusopetuksen 1—3 vuosiluokkien oppilaille, perusopetuslain 17 §:ssä tarkoitetuille erityisen tuen päätöksen saaneille oppilaille ja perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetuille pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille. Muilta osin opetus järjestettiin etäopetuksena.

Perusopetuslakia muutettiin väliaikaisesti siten, että opetuksen järjestämistä pystyttiin jatkamaan ns. poikkeuksellisina opetusjärjestelyinä, vaikka opetuksen järjestämiseen käytettävä tila suljettaisiin tartuntatautilain nojalla. Opetuksen järjestäjä pystyi järjestämään opetusta etäyhteyksiä hyödyntäen. Perusopetukseen liittyvät lainsäädäntömuutokset: 521/2020, 522/2020, 1191/2020, 1192/2020.

Kansanopistoissa ja liikunnan koulutuskeskuksissa etäopetuksen järjestämismahdollisuus on normaalioloissa rajattu vapaan sivistystyön asetuksessa olevin kirjauksin, joiden mukaan etäopetusta voi järjestää enintään 20 prosenttia lähiopetuksena järjestettävästä suoritelmämäärästä ja etäopetukseen on aina sisällyttävä vähintään kahden päivän lähiopetusjakso. Koronaviruksen vuoksi etäopetuksen täysimääräisen järjestämisen mahdollistamiseksi, nämä kirjat poistettiin määräaikaisilla asetuksilla. Etäopetukseen liittyvät valtioneuvoston asetukset: 200/2020, 364/2020 614/2020.

	<p>Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä valmisteltiin kaksi uutta lakia, oppivelvollisuuslaki ja laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta. Muutoksen myötä muutettiin myös 28 liitelakia. Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvät keskeisimmät lakimuutokset: 1214/2020, 1215/2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan koulutuspoliittisen selonteon valmisteluun. <p>Koulutuspoliittisen selonteon valmistelu toteutettiin pääosin vuonna 2020. Selonteon taustalla olevien ja siihen vaikuttavien ilmiöiden kartoittaminen toteutettiin laajoilla kirjallisuuskatsauksilla, sidosryhmätapaamisilla sekä erillisillä työpajoilla. Selonteon luonnoksen ensimmäiseen osaan on koottu tulevaisuuden haasteita sekä tarkasteltu näiden pohjalta nousevia koulutuksen kehittämistarpeita. Koulutuksen tilaa ja kehitystä koskeva katsaus muodostaa selonteon toisen osan.</p> <p>Koulutuksen kehittämisessä ovat 2000-luvun alussa painottuneet voimakkaasti kaikkia koulutusasteita ja koko koulutusjärjestelmää koskevat yhteiskunta- ja työllisyyspolitiikkaa tukevat tavoitteet ja toimenpiteet. Koulutuksen kehitystä ja tilaa koskevassa tarkastelussa nostetaan esille oppilaitos- ja korkeakouluverkko, koulutuksen tasa-arvo, koulutuksen vaikuttavuus ja laatu, koulutusjärjestelmän tehokkuus, kansainvälistyminen ja opetushenkilöstö.</p> <p>Koulutuspoliittisen selonteon valmistelua toteutettiin osastolla virkatyönä yhteistyössä muiden osastojen kanssa. Valmistelussa on käytetty lukuisien eri työryhmien sekä kansallisten ja kansainvälisten arviointien ja selvitysten tuloksia. Selonteon luonnos lähetettiin lausuntokierrokselle joulukuussa 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seurataan aktiivisesti kuntien väestörakenteen ja kuntatalouden muutosten vaikutuksia erityisesti varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen palveluihin ja valmistellaan linjauksia rahoitusjärjestelmän muutoksiksi <p>Väestörakenteen ja kuntatalouden muutoksia ja niiden vaikutuksia on seurattu eri tavoin. Eri selvitysten ja tutkimusten seurannan lisäksi on kuultu Oikeus oppia -ohjelman tutkijajäseniä väestökehityksen vaikutuksia varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koskevista tutkimustiedoista ja uusista tutkimustarpeista.</p> <p>Ministeriö otti osaa VM:n alaisuudessa toimiviin kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnan arviointijaostoon sekä kuntien tilannekuvan kehitystä tarkastelemaan seurantaryhmään. Ryhmien toimesta on vuonna 2020 julkaistu Kuntien tilannekuva -raportti, jossa tarkastellaan Manner-Suomen kuntien edellisvuosien kehi-</p>
--	--

	<p>tystä ja kehitysnäkymiä muun muassa väestökehityksen, kuntatalouden ja kuntien peruspalveluiden näkökulmasta sekä peruspalveluiden tilaa saatavuuden, saavutettavuuden, laadun, taloudellisuuden ja vaikuttavuuden näkökulmasta arvioiva Peruspalvelujen tila -arviointiraportti.</p> <p>Oikeus oppia -ohjelmassa vuonna 2020 toimintansa aloittaneen koulutuksellisen tasa-arvon ja positiivisen erityiskohtelun edistämistoimia valmistelevan työryhmän tehtävänä on laatia lainsäädäntöehdotus positiivisen erityiskohtelun ja tasa-arvon edistämistoimien vakiinnuttamiseksi vaikuttavaksi osaksi perusopetuksen valtionosuusrahoitusjärjestelmää sekä laatia ehdotus positiivisen erityiskohtelun mallin vakiinnuttamiseksi varhaiskasvatuksen alalla. Valmistelutyö on käynnistetty ja työn tueksi ministeriö kutsui apulaisprofessori Venla Berneliuksen Helsingin yliopistosta selvityshenkilöksi 15.6.2020–31.1.2021 väliseksi ajaksi. Selvityshenkilön tehtävänä on pohjustaa työryhmän työtä koulutuksellisen tasa-arvon ja positiivisen erityiskohtelun edistämiseksi.</p> <p>Valmisteilla olevaan koulutuspoliittisen selonteon linjausten mukaisesti ministeriö valmistautuu uudistamaan varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen rahoitusta koskevaa lainsäädäntöä kokonaisuutena siten, että strateginen ohjaus, seuranta ja koordinaatio vahvistuvat. Tavoitteena on rahoitusjärjestelmä, joka huomioisi nykyistä tehokkaammin kuntien eriytyvät olosuhteet muun muassa väestökehityksen vaikutusten, palveluiden laadun, yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden, tuen tarpeiden, ruotsinkielisten ja vieraskielisten tarpeiden sekä koulukuljetusten ja pätevien kasvatusta ja opetusalan henkilöstön saatavuuden osalta. Tämä mahdollistaisi nykyistä paremmin paikallisen ja alueellisen yhteistoiminnan palveluiden järjestämiseksi. Lainsäädännön ja rahoitusjärjestelmän kokonaisuudistus mahdollistaa OKM:n ja VM:n yhteistyön ja tehtävänjaon tarkastelun ja uudistamisen. Rahoituksen painopistettä siirretään perusrahoitukseen ja pitkäjänteisen kehittämisen tukemiseen avustushakujen sijaan.</p> <p>Kuntien väestörakenteen ja kuntatalouden muutosten vaikutusten seuranta sekä valmistautumista nykyisen valtionosuusjärjestelmän uudistamiseen jatketaan.</p>
--	---

Lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus

Linjaukset 2020	Toteuma ja sen analyysi
	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan oppivelvollisuuden laajentamista koskeva valmistelu siten, että uudistus tulee voimaan vuonna 2021.

	<p>Oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät liitelait vahvistettiin 30.12.2020. Oppivelvollisuuslaki tulee voimaan 1.8.2021 ikäluokka kerrallaan. Jatkossa oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto). Samalla toisen asteen koulutuksesta tulee laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvalle opiskelijalle maksutonta. Ohjausta vahvistetaan ja nivelvaiheen koulutusta kehitetään siten, että uusi uudistettu nivelvaiheen koulutuskokonaisuus otetaan käyttöön vuonna 2022. Oppivelvollisuuden laajentamisessa tavoitteena on nostaa väestön koulutus- ja osaamistasoa, kaventaa oppimiseroja sekä kasvattaa koulutuksellista tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta sekä lasten ja nuorten hyvinvointia. Tavoitteena on, että jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon.</p> <p>Kesäkuussa 2020 käynnistettiin opinto-ohjauksen kehittämisohjelma perusopetuksessa ja toisella asteella. Kehittämisohjelma toteutetaan tiiviissä yhteydessä oppivelvollisuuden laajentamisen käyttöönoton valmistelua, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen Oikeus oppia -ohjelmaa, ammatillisen koulutuksen Oikeus osata -ohjelmaa ja vuonna 2021 käynnistytävää lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelmaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan jatkuvan oppimisen uudistuksen valmisteluun siten, että uudistuksen linjaukset ovat valmiina vuoden 2020 loppuun mennessä. <p>Jatkuvaa oppimista koskevat linjaukset hyväksyttiin joulukuun 2020 lopussa. Lisäksi on käynnistetty toimeenpanon valmistelu, muun muassa jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen perustamiseen tähtäävät toimet. LAMOS on osallistunut uudistuksen valmisteluun sekä sihteeristötyöhön.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan koulutuspoliittisen selonteon valmisteluun siten, että se on annettavissa eduskunnalle vuoden 2020 lopulla. <p>Koulutuspoliittisen selonteon valmistelu toteutettiin yhteistyössä muiden osastojen kanssa. Selonteon luonnos lähetettiin lausuntokierrokselle joulukuussa 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitellaan ammatillisen koulutuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma ja käynnistetään sen toteuttaminen laajassa sidosryhmäyhteistyössä. <p>Ammatillisen koulutuksen laatua ja tasa-arvoa parantava Oikeus osata -kehittämisohjelma laadittiin ja käynnistettiin kesällä 2020. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteuttaa ohjelman yhteistyössä Opetushallituksen kanssa vuosina 2020–2022. Oikeus osata -ohjelma varmistaa osaltaan,</p>
--	--

että kaikki ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat saavat vankan ammattiosaamisen ja hyvät perustaidot työtä, elämää ja elinikäistä oppimista varten. Lisäksi valmisteltiin ehdotus ammatillisen koulutuksen laatustrategiaksi vuoteen 2030.

- [Toteutetaan ammatillisen koulutuksen reformin arviointi.](#)

Ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanosta valmisteltiin ja toteutettiin laajaa selvitys- ja arviointikokonaisuutta yhteistyössä eri tahojen kanssa (Owal Group Oy, Karvi, Oph). Tarkoituksena on tuottaa tietoa mm. jatkuvan haun toteutumisesta, ohjauksesta, henkilökohtaistamisen käytännöistä ja toimivuudesta, oppimisympäristöistä ja osaamisen arvioinnista, erityisen tuen toimivuudesta, osallisuudesta ja hyvinvoinnista sekä koulutuksen säätely-, ohjaus- ja rahoitusjärjestelmästä. Selvitykset ja arvioinnit perustuvat monipuolisesti eri kohderyhmille tehtyihin kyselyihin ja/tai laajoihin tietovarantoihin (mm. Koski, eHOKS, Arvo, Vipunen) ja muihin tilastoaineistoihin. Tulokset valmistuvat pääosin alkuvuoden 2021 aikana.

Lisäksi Valtiontalouden tarkastusvirasto käynnisti tarkastustoiminnan koskien ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa. Tarkastuksen tarkoituksena on varmistua siitä, että reformi tukee opiskelijoiden työllistyvyyttä ja osaamiseen perustuvaa kansantalouden rakenteellista kilpailukykyä ja siten valtiontalouden pitkän aikavälin kestävyttä.

- [Ammatillisen koulutuksen työllisyyttä edistävin toimin osallistutaan työllisyyden edistämisen ministerityöryhmän työhön.](#)

LAMOSin asiantuntijat ovat osallistuneet työllisyyden edistämisen ministerityöryhmän sekä alatyöryhmien työhön jäseninä ja sihteeristössä. Alatyöryhmissä on käsitelty muun muassa työvoimapalvelujen rakennetta, pohjoismaisen työvoimapalvelumallin käyttöönottoa, palkkatuen uudistamista ja osatyökykyisten palveluja.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla toteutettavan työvoimakoulutuksen toimeenpanossa ja muun muassa koronaohjeistuksessa on tehty yhteistyötä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Työ- ja elinkeinopolitiikan ja koulutuspolitiikan yhteyttä on lisätty jatkuvan oppimisen uudistuksen valmistelussa. Koulutuksen järjestäjille myönnettyillä jatkuvan oppimisen avustuksilla on tuettu myös koulutustoimijoiden ja työllisyystoimijoiden aluetason yhteistyötä työllisyyden kuntakokeiluissa.

	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan lukiokoulutuksen kehittämistä hallitusohjelman linjausten mukaisesti, mm. lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman suunnittelu ja käynnistys. <p>Valtakunnalliset lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet hyväksyttiin marraskuussa 2019. Paikallinen opetussuunnitelmatyö on edennyt aikataulussa siten, että ne otetaan käyttöön elokuussa 2021. Hallitusohjelman mukaisesti on käynnistetty opinto-ohjauksen kehittämisohjelma yhteistyössä muiden koulutusasteiden kanssa. Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelma on valmisteltu siten, että se käynnistyy alkuvuodesta 2021. Laatu- ja saavutettavuusohjelma sisältää hallitusohjelman tavoitteet mm. demokratiakasvatuksen vahvistamisesta sekä kiusaamisen ehkäisystä. Lukiodiplomeista ja niiden kehittämistarpeista on valmisteltu selvitys. Lukiokoulutuksen kehittämistä on jatkettu mm. tukemalla lukion opetussuunnitelman perusteiden toimeenpanoa.</p> <ul style="list-style-type: none"> Jatketaan ylioppilastutkinnon kehittämistä Ylioppilastutkintolautakunnan kehittämis- ja toimeenpanosuunnitelman mukaisesti <p>Ylioppilastutkinnon kehittämis- ja toimeenpanosuunnitelman avulla opetus- ja kulttuuriministeriö ohjaa Ylioppilastutkintolautakuntaa tutkinnon kehittämisen ja toimeenpanon tavoitteissa, keskeisissä toimenpiteissä ja mittareissa. Suunnitelmassa on tuotu esille myös muutosten ja kehittämisen alustavia resurssintarpeita. Vuonna 2020 on toteutettu välttämättömät lukiolain ja ylioppilastutkintolain edellyttämät muutokset, muilta osin on keskitytty lainsäädännön edellyttämien kahden tutkintokerran toteuttamiseen koronaviruksen aiheuttamassa pandemiatilanteessa.</p>
--	--

Korkeakoulu- ja tiedepolitiikka

Linjaukset 2020	Toteuma ja sen analyysi
Jatkuvan oppimisen uudistukseen osallistuminen	<ul style="list-style-type: none"> Jatkuvan oppimisen uudistukseen osallistuminen <p>Osaston edustajat osallistuivat jatkuvan oppimisen parlamentaarisen uudistuksen valmisteluun, jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen valmisteluun ja jatkuvan oppimisen digitaalisen palveluympäristön valmisteluun sekä suunnittelua ja toteutusta koordinoivan yhteistyöryhmän työhön. Uudistuksen suuntaviivoja ja korkeakouluopetuksen tarjonnan kehittämistä käsiteltiin osastolla pienryhmissä ja osastokokouksessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> Kehitetään korkeakoulujärjestelmää ja palveluympäristöä oppijan ja jatkuvan oppimisen alustaksi.

	<p>Rahoitettiin korkeakoulujen digivisio 2030 –hanketta, joka avaa oppimisen kansalliset tietovarannot yksilön ja yhteiskunnan käyttöön. Pitkäjänteinen digivision toimeenpano tukee oppijoiden oppimista läpi elämän sekä mahdollistaa pedagogiikan kehittymisen ja korkeakoulujen uudistumisen.</p> <p>Rahoitettiin korkeakoulujen digivisio 2030 –hanketta, joka luo edellytyksiä avoimelle toimintatavalle ja yhteistyölle</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kannustetaan korkeakouluja avaamaan koulutustarjontaansa mahdollisimman laajasti muillekin kuin omille tutkinto-opiskelijoilleen sekä järjestämään opetusta yhteistyössä. <p>Rahoitettiin korkeakoulujen digivisio 2030 –hanketta, joka luo edellytyksiä avoimelle toimintatavalle ja yhteistyölle.</p> <p>Vuoden 2020 neljänteen lisätalousarvioon sisältyi 10 miljoonan euron määräraha yliopistoille ja ammattikorkeakouluille avoimen korkeakouluopetuksen lisäämiseen sekä koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville kohdennettuun maksuista vapauttamiseen. Kohderyhmänä ovat esimerkiksi koronakriisin vuoksi lomautetut, työttömät ja korkeakoulujen tutkintokoulutuksen ulkopuolelle jääneet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luodaan lyhyen ja pitkän aikavälin keinoja osaamispuolaan vastaamiseksi. <p>Rahoitettiin jatkuvan oppimisen erityisavustuksella hankkeita, jotka osaltaan vastaavat tutkinnon osilla, tutkintoon johtavalla koulutuksella tai erikoistumiskoulutuksella osaajapula-alojen ja –alueiden tarpeisiin. Hankkeiden vaikuttavuudesta elinkeinoelämän ja yksilöiden näkökulmasta käynnistettiin TEAS-hanke. Korkeakoulujen lisäaloituspaikkojen kohdentamisessa huomioitiin osaajapula-alat ja –alueet.</p> <p>Käynnistettiin tutkijanuria käsittelevä työryhmä, jonka yhtenä tehtävänä on esittää toimenpiteitä, joilla edistää tohtorikoulu-tettujen osaamisen hyödyntämistä nykyistä laajemmin elinkeinoelämässä ja muualla yhteiskunnassa, ja käytännössä samalla nostaa osaamistasoa ja tohtoreiden työpanosta TKI-työssä. Työryhmä saa työnsä päätökseen toukokuussa 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennakoidaan tulevaisuuden koulutustarpeita TKE-neuvoston linjauksia hyödyntäen.
--	--

	<p>TKE-neuvoston aloitteesta OKM ja TEM asettivat kehittämiss-ryhmän pohtimaan ennakoitijärjestelmän kehittämistä nykyistä paremmin vastaamaan työmarkkinoiden ja yhteiskunnan muutokseen. Ryhmän raportti valmistui kesäkuussa.</p> <p>Osaamisen ennakoitifoorumien ensimmäinen toimikausi päättyi 2020 lopussa. Ohjausryhmä valmisteli ja teki ehdotuksen tulevan toimikauden 2021 -2024 järjestelyistä.</p> <p>PTT:n toteuttaman, Ennakoinnin koordinaatioryhmän koordinoima skenaariotyö jatkui. Raportti Millaista osaamista Suomi tarvitsee 2040? julkaistaan lähiaikoina.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutus- ja osaamistason nostaminen <ul style="list-style-type: none"> • Nostetaan korkeakoulutettujen määrää siten, että vuoteen 2030 mennessä 50 % 25–34 –vuotiaista on suorittanut korkeakoulututkinnon. <p>Vuosina 2021-2024 korkeakoulujen valtionrahoituksen sisältyvästä strategiaperusteisen rahoituksen ohjelmaosuudesta kohdennetaan koulutus- ja osaamistason nostamisen ohjelmaan vuosittain yliopistoille noin 40 miljoonaa euroa ja ammattikorkeakouluille noin 6 miljoonaa euroa. Korkeakoulujen strategiarahoituksen lisäksi lisäaloituspaikkojen määrää kasvatettiin kertaluonteisesti hallituksen vuoden 2020 neljänteen lisätalousarvioehdotukseen sisältyneellä 124 miljoonan euron määrärahalla. Yhteensä lisäaloituspaikkoja saatiin runsaat 10 200.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laaditaan korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma. <p>Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmatyö käynnistettiin nimittämällä selvityshenkilöksi Tapio Kosunen ja asettamalla selvityshenkilön työn tueksi ohjausryhmä ja tiedepaneeli ajalle 1.8.2020 – 31.7.2021. Selvityshenkilö on kontaktoinut ja tavannut sidosryhmiä. Sidosryhmille järjestettiin 10.11.2020 webinaari, johon osallistui yli 300 henkilöä. Ohjausryhmä ja tiedepaneeli ovat kokoontuneet säännöllisesti. Työ jatkuu keväällä 2021, ja suunnitelma on tarkoitus saada valmiiksi juhannukseen mennessä.</p> • Kohdennetaan opiskelupaikkoja ensikertaisille ja kehitetään vaihtoehtoisia lisäpätevyttömyisväyliä. <p>Ei uusia toimia. Viime hallituskaudella linjattu korkeakoulujen opiskelijavalintauudistus astui voimaan. Opiskelupaikoista yli puolet täytettiin todistusten perusteella Alustavat tilastot</p>

	<p>näyttävät, että ensikertalaisten hyväksymisaste on kasvanut pikkuhiljaa suhteessa ei-ensikertalaisten hyväksymisasteeseen. Vaihtoehtoisia lisäpätevyitymisväyliä ei erikseen kehitetty.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sujuvoitetaan ulkomaalaisten opiskelijoiden ja henkilöstön lupakäytäntöjä. <p>Ulkomaalaisten opiskelijoiden, tutkijoiden ja muun henkilöstön lupakäytäntöjen sujuvoittamista on edistetty ministeriöiden välisessä Talent Boost- yhteistyössä. Viranomaisyhteistyötä Migrin kanssa on jatkettu.</p> <p>Osaamisen ja innovaatioiden ministerityöryhmä ja Työllisyyden edistämisen ministerityöryhmä linjasivat laajennuksen, jonka mukaan hallitusohjelman 1 kuukauden keskimääräinen oleskelulupien käsittelyaikataavoite laajennettiin myös opiskelijoiden ja tutkijoiden kohderyhmään. Tavoitteen saavuttamiseksi käynnistettiin oleskelulupaprosessin sujuvoittamisvalmistelut sekä osallistuttiin ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen kehittämishankkeeseen, joissa valmistellaan laajasti opiskelijoiden ja tutkijoiden maahantuloa sujuvoittavia säädöksiä.</p> <p>Osaston edustajat ovat osallistuneet ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen kehittämishankkeeseen ml. sen ohjaus- ja alatyöryhmät sekä pikakaistavalmistelu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan lukuvuosimaksujen vaikutusten arviointi. <p>Raportoitu alempana olevassa kohdassa ”Arvioidaan lukuvuosimaksujen käyttöönoton vaikutukset”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan koulutuspoliittisen selonteon valmisteluun. <p>Osallistuttiin valmisteluun. Luonnos koulutuspoliittiseksi selonteoksi lähetettiin laajalle lausuntokierrokselle joulukuussa. Osana selonteon valmistelua korkeakouluja ja muita keskeisiä sidosryhmiä on osallistettu ja kuultu kevään ja syksyn aikana keskustelutilaisuuksissa, seminaareissa ja korkeakoulujohdon päivillä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arvioidaan lukuvuosimaksujen käyttöönoton vaikutukset. <p>Koronaviruspandemia on vuoden 2020 aikana vaikuttanut ennakoimattomalla tavalla korkeakoulujen toimintaan ja kansainväliseen opiskelijaliikkuvuuteen. Tämän johdosta lukuvuosimaksujen käyttöönoton seuranta- ja arviointityöryhmän</p>
--	---

	<p>toimikautta jatkettiin vuoden 2021 loppuun saakka. Korkeakouluille suunnattu kysely toteutettiin syksyllä 2020. Keväältä 2020 peruuntuneet sidosryhmätapaamiset ja opiskelijakysely toteutetaan ensi vuonna. Samoin työryhmän loppuraportin valmistuminen siirtyy syksyyn 2021.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • TKI-toiminnan kehittäminen kohti 4 % bkt-tavoitetta <ul style="list-style-type: none"> • Laaditaan TKI-tiekartta toimenpiteistä, joilla edetään kohti vuoden 2030 tavoitetta tki-toiminnan 4 % osuudesta bruttokansantuotteesta. <p>Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden ministerityöryhmä hyväksyi TKI-tiekartan huhtikuussa 2020. TKI-tiekartan valmistelussa kuultiin laajasti sidosryhmiä. TKI-tiekartan mukaisten uusien kumppanuuksien pilotointi käynnistettiin kesällä 2020. Tiekartan toimeenpanon etenemisestä raportoitiiin OSSI-ministeriryhmälle ensimmäisen kerran marras-kuussa 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan hallinnonrajat ylittävää TKI-politiikkojen koordinaatiota. <p>Ministeriöiden TKI-yhteistyöverkostossa on käsitelty TKI-tiekartan toimeenpanoa ja kansallisen elpymys- ja palautumissuunnitelman valmistelua.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään tutkimusympäristöjä ja tutkimusinfrastruktuuria kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistamiseksi. Hyödynnetään EuroHPC:n tuomat mahdollisuudet. <p>Suomen Akatemian tutkimusinfrastruktuurikomitea (TIK) päävitti kansallisten tutkimusinfrastruktuurien tiekartan 2021-2024. Tiekartalle valittiin 29 infrastruktuuria. TIK toteutti vuonna 2020 kertaluonteisen tutkimusinfrastruktuurit yhteistyön alustoina -rahoitushaun (20 milj. euroa), jolla tuetaan tutkimusinfrastruktuurien kehittämistä yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa.</p> <p>Datanhallinnan ja laskennan kansalliset CSC:n laitteistot (Puhti, Mahti, Allas) otettiin käyttöön. EuroHPC-supertietokoneen (Lumi) hankintaa koskevat päätökset tehtiin vuoden 2020 aikana ja kone otetaan käyttöön 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutkimus- ja innovaationeuvoston toiminnan valmistelu ja tukeminen.

	<p>Tutkimus- ja innovaationeuvoston kokoontui vuoden 2020 aikana kolme kertaa. Neuvosto käsitteli vuoden aikana erityisesti TKI-tiekarttaa, TKI-tiekartan mukaista kumppanuusmallia sekä Suomen kansainvälistä asemoitumista TKI-toiminnassa. Korona –pandemiasta aiheutuneista syistä neuvoston toiminta oli hieman ennakkoon suunniteltua suppeampaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutkitun tiedon teemavuosi 2021: tehdään näkyväksi tutkitun tiedon merkitystä ja vaikuttavuutta yhteiskunnassa. <p>Valmisteltiin yhteistyössä Suomen Akatemian ja Tieteellisten seurain valtuuskunnan kanssa laaja-alainen, kansallinen teemavuosi tutkitun tiedon ja luotettavien tietolähteiden näkyvyyden ja saavutettavuuden parantamiseksi. Resursoitiin sihteeristön toiminta taloudellisesti ja osallistuttiin Tutkitun tiedon teemavuoden 2021 toiminnan, verkoston, viestinnän ja koordinaation suunnitteluun monissa yhteyksissä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riippumattoman tiedeyhteisön toiminnan aktivoiminen. <p>Koronapandemia pakotti tiedeyhteisön toimijat siirtämään osan toiminnastaan suppeassa muodossa verkkoon, mutta monet tapahtumat jouduttiin perumaan tai siirtämään tulevaisuuteen. OKM pyrki turvaamaan tiedeyhteisön aktiivista toimintaa joustavilla käytännöillä koskien valtionavustusten käyttötarkoituksen muutoksia sekä käyttöajan pidennyksiä. Lisäksi riippumatonta tiedeyhteisöä aktivoitiin ja osallistettiin koronapandemian hoitamiseen mm. Suomalaisen Tiedeakatemian perustaman COVID-19 -asiantuntijaryhmän sekä tiedoneuvonnan kehittämishanke Sofin kautta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateginen kansainvälinen markkinointi ja tiedediplomatia erityisesti TFK-maissa. Toiminnan ensimmäisiä kohdemaita ovat Yhdysvallat, Intia ja Afrikan manner. <p>Yhdysvalloissa on järjestetty useita tilaisuuksia suomalaisen tieteen ja osaamisen markkinoimiseksi, Aasiassa toteutettiin laaja Future is made in Finland –webinaarisarja (erityisesti Intia ja Kaakkois-Aasia), joka tavoitti tuhansia suomalaisesta osaamisympäristöstä kiinnostuneita. Webinaarisarjaa hyödynnetään aluekohtaisin muutoksin myös Afrikassa (ja Latinalaisessa Amerikassa) keväällä 2021. Etelä-Afrikassa osallistuttiin mm. paikalliseen Tiedefoorumiin. Ministeriön ylin johto on osallistunut aktiivisesti webinaareihin tukien suomalaisen osaamisen näkyvyyttä (tallenteet ja suorat webinaarit).</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Korkeakoulujen ja tiedelaitosten sopimuskauden 2021 toteuttaminen ja muut asiat

	<ul style="list-style-type: none"> • Valmistellaan korkeakoulujen ja tiedelaitosten sopimuskausi 2021–2024 <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö on touko-kesäkuussa 2020 sopinut ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa vuosia 2021-2024 koskevista tavoitteista, toimenpiteistä ja pääosin myös määrärahoista. Korkeakoulujen yhteisten tavoitteiden ja tutkintotavoitteiden valmistelussa hyödynnettiin koko korkeakoulu yhteisön ohella myös keskeisten sidosryhmien asiantuntemusta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sopimusneuvottelujen toteuttaminen <p>Sopimusneuvotteluissa kunkin korkeakoulun strategian, toiminnan tulosten ja korkeakouluilta kerättyjen tausta-aineistojen pohjalta käytiin sparraavaa keskustelua korkeakoulun tilasta ja tulevaisuudesta, strategisista tavoitteista ja niiden toteuttamissuunnitelmista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan edelleen strategiarahoituksen läpinäkyvyyttä ja avoimuutta <p>Ministeriön ja korkeakoulujen välistä vuorovaikutusta lisättiin erilaisin osallistavin menettelyin. Strategiarahoituksen myöntöperusteiden läpinäkyvyyden lisäämiseksi korkeakouluilta edellytettiin muun muassa strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi tehtävien toimenpiteiden ja investointisuunnitelmien laatimista. Avoimuutta ja yhteiskehittämistä korkeakoulujen kesken vahvistettiin tarjoamalla valmistelun aikana korkeakoulu kohtaista aineistoa myös muiden korkeakoulujen käyttöön.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan korkeatasoista, tiedettä uudistavaa tutkimusta, jota tehdään Suomen Akatemian lippulaivaohjelmassa tiiviissä yhteistyössä eri alojen toimijoiden kanssa. <p>Kohdennettiin lisävaltuutta uusien lippulaivojen rahoittamiseen. Osallistuttiin yhteistyössä Suomen Akatemian kanssa lippulaivaohjelmaan kuuluvien tieteeseen perustuvien osaamiskeskittymien yhteiskunnallisen näkyvyyden edistämiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön erityisesti yhdysvaltalaisen kumppanien kanssa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perusrahoituksen ennakoitavuuden ja pitkäjänteisyyden roolin varmistaminen.
--	---

	<p>Sopimuskaudella 2021-2024 käytettävät yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen valtionrahoituksen jakomallit ja rahoitusasetukset annettiin hyvissä ajoin, jotta korkeakouluilla oli mahdollisuus ottaa toiminnassaan rahoitusmallin muutokset ennakoivasti huomioon.</p> <p>Korkeakouluille järjestetyissä tilaisuuksissa kerrottiin avoimesti seuraavien vuosien rahoitusnäkymistä ja näihin vaikuttavista keskeisistä muutostekijöistä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turvataan mm. varhaiskasvatuksen ammattilaisten saataavuus koko maassa. <p>Varhaiskasvatuksen opettajatarpeet otettiin huomioon kauden 2021-2024 tutkintotavoitteita asetettaessa ja päätettäessä vuosien 2020-2022 lisäaloituspaikkojen kohdentamisesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edistetään korkeakoulujen kansainvälisyyttä kansainvälistymisohjelman 2017-2025 mukaisesti. Osallistutaan kansainväliseen yhteistyöhön mukaan luettuna pohjoismainen yhteistyö. <p>Kansainvälistymisohjelmaa toteutettu linjausten toimeenpano-ohjelman mukaisesti. Linjausten toimeenpanoa seuraavan kv-foorumin raportti julkaistiin 2/2020 ja uusi kv-foorum aloitti toimintansa 4/2020. Foorumin toiminta vuosina 2020-21 keskittyy aidosti kansainväliseen korkeakoulu- ja tutkimusyhteisö-kokonaisuuteen, osaamisen viennin määrittelyyn korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten näkökulmasta, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen maakuvatyöhön sekä vastuullisen globaali-ohjelman ehdotuksen laatimiseen. Linjauksia tukeva Team Finland Knowledge –verkosto toimii kahdeksassa eri asemapaikassa tukien korkeakoulujen kansainvälisyyden edistämistä, osaajien houkuttelua sekä osaamisen vientiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edistetään koulutusperäistä maahanmuuttoa. Osallistutaan TalentBoost-yhteistyöhön kansainvälisten osaajien ja heidän perheidensä maahantuloon liittyvien prosessien sujuvoittamiseksi ja integroitumisen lisäämiseksi. <p>Valmisteltiin yhteistyössä korkeakoulujen kanssa sopimuskauden 2021-2024 strategiaperusteiseen ohjelmarahoitukseen korkeakoulujen kansainvälisyysohjelma, joka tukee hallituksen Talent Boost- osaajien houkuttelun ja globaalien vaikuttavuuden tavoitteita.</p>
--	--

	<p>Kv. ohjelmaan valmisteltiin Suomen vetovoiman ja suomalaisten korkeakoulujen laadun lisäämiseksi globaaliosio, jonka globaalipilotit ja Suomi-stipendin pilotointi käynnistetään vuoden 2021 aikana korkeakoulutus- ja TKI-kumppanuuksien sekä osaajahoukuttelun tueksi. Kansainvälisten opiskelijoiden ja tutkijoiden Suomeen integroitumisen lisäämiseksi ohjelmaan valmisteltiin Talent Boost –osio. Kansainvälisten osaajien Suomeen ja suomalaisille työmarkkinoille integroitumista tukevia Talent Boost –toimia ovat muun muassa kv. opiskelijoiden ja henkilöstön työelämäyhteyksiä vahvistavat korkeakoulujen Talent Boost -palvelulupaukset, S2-tarjonnan kehittäminen, SIMHE-käytäntöjen laajentaminen sekä lääkärien ja hammaslääkäreiden pätevyyskoulutukset.</p> <p>Käynnistettiin pitkäjänteistä kehitysnäkymää ja tavoitteistoa koulutus- ja työperäiselle maahanmuutolle laativa, vuoteen 2035 tähtäävä tiekarttavalmistelu. Tiekartta valmistuu hallituksen puoliväliriiheen keväällä 2021.</p> <p>Asiakohtaan liittyvästä yhteistyöstä raportoitu lisäksi kohdassa: ”Sujuvoitetaan ulkomaalaisten opiskelijoiden ja henkilöstön lupakäytäntöjä”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan Agenda 2030:lle perustuvan Afrikka-strategian laadintaan. <p>Osallistuttiin hallituksen valmisteluun. Muiden OKM:n osastojen kanssa yhteistyössä valmisteltiin koulutusta, tutkimusta ja osaamista käsittelevä taustadokumentti ja osallistuttiin kansallisen työpajan toteuttamiseen. Osallistuttiin hallintojen väliseen laajaan ohjausryhmään. Afrikka-strategia hyväksytään suunnitelmien mukaan vuoden 2021 alussa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarjotaan korkeakouluille johtamisen ja päätöksenteon tueksi ja muille tiedon tarvisijoille tilastotietoa aiempaa monipuolisemmassa ja käyttäjäystävällisemmässä muodossa (Vipusen). <p>Vipusen visuaalisia sisältöjä lisättiin sekä mahdollistettiin tietojen lataus suoraan avoimen rajanpinnan kautta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan arviointi yliopistojen hallinnollisen autonomian tilasta ja sen suhteesta perustuslain vaatimuksiin. <p>Hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite toteuttaa arviointi eri hallintomuotoisten yliopistojen sisällä hallinnollisen autonomian tilasta ja sen suhteesta perustuslain vaatimuksiin. OKM</p>
--	---

	<p>asetti kesällä selvittäjäryhmän, joka työskentelee OT, VTT Pekka Hallbergin puheenjohtamana. Selvittäjäryhmän tehtävänä on hallitusohjelmaan kirjatun selvityksen pääkysymyksen lisäksi arvioida eduskunnan perustuslakivaliokunnan ja eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen edellyttämiä yliopisto-autonomian erityiskysymyksiä. Selvityksen Selvittäjäryhmä luovuttaa raporttinsa opetus- ja kulttuuriministeriölle 28.2.2021 mennessä.</p>
--	---

Kulttuuri- ja taidepolitiikka

Linjaukset 2020	Toteuma ja sen analyysi
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Luova työ ja tuotanto</i>: Taiteellisen ja muun luovan työn tekemisen edellytykset parantuvat ja tuotannon sekä jakelun muodot monipuolistuvat. • Toimeenpannaan taide- ja taiteilijapolitiikan kehittämisen suunta- viivoja käsitelleen työryhmän ehdotuksia, mm. Taiteen edistämiskeskusta koskeva arviointi. <p>Taiteen edistämiskeskusta koskeva ulkopuolinen arviointi tilattiin ja se valmistuu vuoden 2021 alkupuolella. Muita työryhmän ehdotuksia on edistetty osana hallitusohjelman toteuttamistoimia (mm. 1,4 milj. euron tasokorotus taiteilija- apurahoihin).</p> <p>Kulttuurin alan ammattilaisten, taiteilijoiden, ammatinharjoittajien ja muiden kulttuurin toimialan henkilöiden ansionmenetysten ja muiden vastaavien menojen korvaaminen oli keskeinen tavoite myönnettäessä valtionavustuksia koronapandemian johdosta. Näitä avustuksia myönnettiin taiteen ja kulttuurin toimialan toimijoille vuonna 2020 yhteensä n. 110 miljoonaa euroa, ja ne jaettiin opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Taiteen edistämiskeskuksesta ja Suomen elokuvasäätiöstä. Koronapandemian takia työttömyys taidealoilla kasvoi vuoden 2020 toisella neljänneksellä melkein 60 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Rajoitusten hieman kevennyttyä syksyllä työttömien määrä väheni hieman mutta pysyi korkealla tasolla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valmistellaan ja toteutetaan yhdessä TEM:n kanssa luovia aloja koskevia hallitusohjelmataavoitteita, mm. perustamalla Creative Business Finland sekä osallistamalla luovien alojen palvelukokouksen käynnistämiseen ja IPR-strategian valmisteluun. <p>Hallitusohjelmassa asetetaan tavoitteeksi, että luovien alojen työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työnte-</p>

	<p>kijöiden työskentelyedellytykset parantuvat. Koronpandemia vaikeutti kertomusvuonna merkittävästi ja vaikeuttaa tai ainakin hidastaa myös jatkossa näiden tavoitteiden toteuttamista.</p> <p>Yhteistyössä TEM:n kanssa valmisteltiin luovan talouden tiekartta ja sen toteuttamista varten asetettiin ohjausryhmä.</p> <p>TEM asetti aineettomien oikeuksien (IPR) strategian ohjausryhmän, jossa on opetus- ja kulttuuriministeriön edustus. Strategian valmistelu on käynnistynyt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Käynnistetään arkkitehtuuripoliittista ohjelmaa valmistelleen työryhmän esitysten toteuttaminen. <p>Työryhmän ohjelmaehdotus valmistui vuoden 2020 lopussa. Ohjelmaehdotus on opetus- ja kulttuuriministeriön ja ympäristöministeriön johdolla tehty yhteinen ehdotus valtioneuvostotason strategia-asiakirjaksi. Kehittämistöimien tavoitela on asetettu vuoteen 2035. Lausuntokierroksen jälkeen voidaan käynnistää esitysten toteuttaminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uudistetaan yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmää. <p>Hyvitysjärjestelmän kehittämisessä on hyödynnetty myös vuosittain saatavaa tutkimustietoa yksityisen kopioinnin määristä. Kopioijien määrä on laskenut viimeisten vuosien aikana. Yksityisen kopioinnin kokonaismäärä vuositasolla oli vuonna 2020 noin 258–276 miljoonaa tiedostoa laillisia yksityisiä kopioita, kun vuoden 2019 tutkimuksessa vastaava arvio yksityisen kopioinnin määrästä oli 275–297 miljoonaa musiikki- ja videotiedostoa. Järjestelmän kehittämismahdollisuuksien kartoituksen perusteella näyttää siltä, että voidaan edetä nykyistä järjestelmää hienosäätämällä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valmistellaan esitykset tekijänoikeuslain muuttamiseksi. <p>DSM-direktiivin ja verkkolähetysdirektiivin edellyttämiä tekijänoikeuslain muutoksia valmisteltiin virkatyönä ja virkamiestyöryhmän tuella. Valmistelussa hyödynnettiin myös työpajoja ja sidosryhmätapaamisia. Tavoitteena on antaa HE eduskunnalle kevätkaudella 2021.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Osallisuus ja osallistuminen kulttuuriin:</i> Osallisuus kulttuuriin lisäänty ja eri väestöryhmien erot osallistumisessa kaventuvat. • Lisätään taiteen ja kulttuurin harrastustarjontaa koulupäivän yhteydessä liittyen hallitusohjelmaan sisältyvään lasten harrastustoiminnan kehittämisen kokonaisuuteen.

	<p>Taiteen ja kulttuurin harrastamisen edistämistoimet sisältyvät sivistyksen toimialojen yhteiseen hankkeeseen kehittää Suomen malli lasten ja nuorten harrastustoiminnan edistämiseksi. Suomen mallin suunnittelutyö saatiin valmiiksi syksyllä 2020. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä sekä vakiinnuttaa toiminta kaikissa kunnissa. Harrastusten tulee pohjautua lasten ja nuorten toiveisiin. Kunnat voivat järjestää oman kuulemisen tai hyödyntää jo neljättä kertaa toteutettua koululaiskyselyä, johon saatiin vuonna 2020 ennätyselliset 195 000 vastausta. Mallin toteutukseen oli käytettävissä 10 miljoonaa euroa ja sen turvin toteutettiin Suomen mallin pilotti ja avustushaku.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan taiteen perusopetuksen saavutettavuutta. <p>Taiteen perusopetuksen uudet järjestämisluvat tulivat voimaan vuoden 2020 alusta lukien. Taiteen perusopetuksen opetustuntikohtaiseen valtiosuuteen oikeuttavan luvan sai 13 uutta koulutuksen järjestäjää, ja viiden koulutuksen järjestäjän aiempaa lupaa laajennettiin. Ensimmäistä kertaa taiteen perusopetuksen valtiosuuden piiriin tuli mediataiteiden opetusta.</p> <p>Taiteen perusopetus liittyy myös Suomen mallin toteuttamiseen, mikä osaltaan vahvistaa taiteen perusopetuksen saavutettavuutta yhteistyössä koulujen kanssa. Lisäksi on vahvistettu taiteen perusopetuksen tietopohjaa ja käynnistetty viitearkkitehtuurityö ja taiteen perusopetuksen liittäminen OIVA-järjestämislupaluon muiden koulutusasteiden rinnalle, mikä tekee tulevaisuudessa lupienhakuprosesseista saavutettavampia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edistetään kulttuurista moninaisuutta taide- ja kulttuuritoiminnoissa valmistelemalla maahanmuuttoa ja kulttuuripolitiikkaa käsittelevän työryhmän esitykset. <p>Työryhmä jätti ministeriölle ehdotuksensa linjauksiksi ja toimenpiteiksi, joita toteuttamalla ulkomaalaistaustaisten yhteiskunnallista osallisuutta ja osallistumista voidaan lisätä sekä edistää taiteen ja kulttuurin keinoin kulttuurien ja eri väestöryhmien välistä vuoropuhelua ja yhteisymmärrystä. Työryhmän mukaan väestön moninaistuminen on otettava valtavirtaistettuna huomioon kaikessa taide- ja kulttuuripoliittisessa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Työryhmän toimenpide-ehdotukset koskevat mm. taiteen ja kulttuurin julkista rahoitusta, osaamisen kehittämistä, työllistymis- ja urakehi-</p>
--	--

	<p>tysmahdollisuuksia sekä taiteen ja kulttuurin sisältöjä. Työryhmän ehdotusten pohjalta ministeriö valmistelee tarkemman toimenpidesuunnitelman.</p> <ul style="list-style-type: none"> Vakiinnutetaan hyvinvointia ja terveyttä edistävää taide- ja kulttuuripalvelutoimintaa osaksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa OKM:n ja STM:n yhteisessä työryhmässä. <p>OKM ja STM asettivat yhdessä työryhmän, jonka tehtävänä on mm. rakentaa ministeriöiden yhteistyöhön vakiintuneet toimintatavat kulttuurihyvinvoinnin edistämiseksi ja saattaa ko. toiminnan rahoituksen painopiste hankerahoituksesta vakaammalle rahoitus pohjalle. Aiemmin luotuja hyviä toimintamalleja edistetään edelleen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuetaan kuntien kulttuuritoimintaa toimeenpanemalla valtakunnallisia ja alueellisia kehittämistehtäviä. <p>Ensimmäiset kehittämistehtävät (1 valtakunnallinen ja 5 alueellista) saivat valtionavustuksen v. 2019 lopulla. OKM on yhteydessä kehittämistehtäviin ja arvioi niiden toimintaa kuntien kulttuuritoimintalain (v. 2019) tavoitteiden kannalta. Myönnettiin rahoitus yhteen uuteen valtakunnalliseen ja viiteen uuteen alueelliseen kehittämistehtävään. Näin kehittämistehtävien alueellinen kattavuus vahvistui.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> <i>Kulttuurin perusta ja elinvoimaisuus:</i> Kulttuurin perusta on vahva ja elinvoimainen. Valmistellaan HE esittävän taiteen edistämistä koskevaksi laiksi ja käynnistetään sen mukaisesti esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen. <p>Esittävän taiteen valtionosuusuudistuksesta annettiin hallituksen esitys eduskunnalle. Uudella lailla turvataan esittävän taiteen palveluiden saatavuus tasa-arvoisesti maan eri puolilla. Esittävistä taiteista annettava laki korvaa aiemman teatteri- ja orkesterilain ja sen soveltamisala kattaa kaikki esittävän taiteen muodot. Esitys myös monipuolistaa valtionosuuden piiriin hyväksyttävien toimintayksiköiden määräaikoja. Rahoituksen ennakoitavuutta ja toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua helpottaa monivuotinen rahoitussuunnitelma.</p> <ul style="list-style-type: none"> Aloitetaan muinaismuistolain uudistaminen ja käynnistetään eri hallinnonaloja koskevan kulttuuriperintöstrategian laatiminen.

	<p>Muinaismuistolain uudistamista varten asetettiin työryhmä ja seurantaryhmä. Tarkoitus on tehdä kokonais-uudistus voimassa olevaan lakiin, joka on ollut voimassa lähes sellaisenaan yli 50 vuotta. Muinaismuistolaisissa säädetään kiinteistä muinaisjäänöksistä, irtaimista muinaisesineistä ja laivalöydöistä. Kulttuuriperintöstrategian valmistelemiseksi laadittiin suunnitelma ja työryhmät asetetaan vuoden 2021 alussa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan kulttuuriperintöaineistojen digitaalisen saatavuuden, käytön ja pitkäaikaissäilytyksen lisääntymistä. <p>Ministeriön kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto ja korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto ovat ohjanneet Digitaalisen kulttuuriperinnön kokonaisuutta ja rahoittaneet Finna- ja Kulttuuriperintö-PAS-palveluiden kehittämistä ja ylläpitoa. Finna-palvelun verkkokäynnit kasvoivat kaikkiaan noin miljoonalla käyntikerralla ollen nyt 44,2 miljoonaa käyntiä. Käyntimäärä on melkein kaksinkertaistunut vuoteen 2017 verrattuna. Museoiden digitaalista yleisösuhdetta ja tietovarantojen yhteentoimivuutta on tuettu Museopoliittisen ohjelman linjausten mukaisesti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valmistellaan luovia aloja ja kulttuuritoimintaa tukevan rahan perustamista selvityshenkilön ehdotusten pohjalta. <p>Selvitys valmistui keväällä 2020. Jatkotoimenpiteet ovat valmistelussa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edistetään kestävästä kehitystä taiteen ja kulttuurin toimialan toiminnoissa. <p>On osallistuttu OKM:n yhteisen työryhmän työhön ja osastolla on toteutettu mm. kysely toimialan toimijoille kestävän kehityksen huomioimisesta niiden toimissa. Kestävän matkailun seurantaindikaattoreista valmistui selvitys Valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoiminnan piirissä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edistetään arkkitehtuuri- ja designmuseohankkeen toteuttamista. <p>Hankkeen toteuttamista on valmisteltu yhteistyössä Helsingin kaupungin ja Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon kanssa.</p>
--	--

Nuoriso- ja liikuntapolitiikka

Linjaukset 2020	Toteuma ja sen analyysi
Harrastaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Valmistellaan lasten ja nuorten harrastamismahdollisuuksien edistämisen toimenpiteet työryhmätyönä yhteistyössä VAPOS:n ja KUPO:n kanssa. <p>Valmisteltiin yhteistyössä VAPOS:n, KUPO:n sekä laajan sidosryhmistä koostuneen työryhmän kanssa lasten ja nuorten harrastamismahdollisuuksien edistämiseksi esitys harrastamisen Suomen mallista. Harrastamisen Suomen mallin päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö. Suomen malli lanseerattiin Harrastamisen viikko-tapahtumalla. Valtio kohdensi mallille vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa 10 milj. euroa. Hankkeen pilotointi on käynnistetty vuodelle 2021 ja avustukset kohdennetaan kunnille aluehallintovirastojen kautta. Aluehallintovirastot ovat tähän mennessä myöntäneet yhteensä 6,4 miljoonaa euroa avustuksia 112 kunnalle pilottien toteuttamiseen. Toiminnan piirissä on yli 1 000 koulua ja yli 200 000 oppilasta.</p>
Opintotuki	<ul style="list-style-type: none"> • Hallitusohjelman toimeenpanoon osallistuminen: <ul style="list-style-type: none"> • Oppivelvollisuuden nosto ja toisen asteen maksuttomuus ja siihen liittyvien ratkaisujen vaikutus opintotukeen ja koulumatkatukeen. <p>Valmisteltiin muutokset opintotukilain ja koulumatkatukilain osalta (HE 173/220). Annettu laki opintotukilain muuttamisesta (1222/2020) ja laki koulumatkatukilain muuttamisesta (1223/2020).</p> • Koulutuspoliittinen selonteko: opintotuki ja koulutuksellista tasa-arvo <p>Valmisteltu opintotukea koskevat ehdotukset. Tavoitteena on opintotukijärjestelmän kehittäminen yhdenvertaisten opiskelumahdollisuuksien edistämiseksi.</p> • Muut ajankohtaiset kehittämiskysymykset: <ul style="list-style-type: none"> • Toisen asteen opintojen edistymisen seurannan periaatteiden valmistelu, muutokset voimaan 1.8.2021.

	<p>Syksyllä 2020 kartoitettiin Kelan kanssa yhteistyössä tarvittavia muutostarpeita säännöksiin. Valtioneuvoston asetus opintotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta on tarkoitus antaa kevään 2021 aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uudistetaan valtioneuvoston asetus korkeakouluopiskelijoiden ruokailun tukemisesta (54/2012), muutokset voimaan 1.8.2020. <p>Annettu uudistettu valtioneuvoston asetus korkeakouluopiskelijoiden ruokailun tukemisen perusteista (375/2020). Ateriatuki nousi 1.1.2021 0,36 eurolla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Käynnistetään selvitys opintolainahyvityksen vaikutuksesta opintoaikoihin. <p>Alustavasti sovittu selvityksen käynnistämistä Kelan tutkimuksena syksyllä 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan sosiaaliturvan kokonaisuudistukseen. <p>Osallistuttu sosiaaliturvakomitean työhön ja sen tavoitteisiin liittyvän jatkuvan oppimisen uudistuksen valmisteluun opintotuen osalta.</p> <p>Lisäksi covid-19 epidemiasta johtuvien opiskeluedellytysten vaikeutumisen vuoksi valmisteltiin opiskelun taloudellisia edellytyksiä turvaavia muutoksia opintosuoritusvaatimusten, opintolainahyvityksen, opintolainavähennyksen sekä koulumatkatuen ehtoihin. (Valtioneuvoston asetus opintotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta 613/2020, laki opintotukilain muuttamisesta 1045/2020 ja laki koulumatkatukilain muuttamisesta 1185/2020).</p>
Liikunta	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan liikuntapoliittisen selonteon toimenpide-ehdotukset hallitusneuvotteluissa sovittulla tavalla, kuten Liikkuva Suomi -ohjelman sekä matalan kynnyksen harrastustoiminnan eteenpäin vieminen. <p>Tavoitetta toteutettiin valtakunnallisten liikkumisohjelmien eli Liikkuvat-ohjelmien avulla, jossa Liikkuva koulu -ohjelmaa laajennettiin eri elämänvaiheisiin. Käynnistettiin uusina ohjelmia Liikkuva perhe- ja ikäihmisten Ikiliikkuja-ohjelmat. Uudistettiin Kunnossa kaiken ikää -ohjelma Liikkuva aikuinen -ohjelmaksi. Jatkettiin Liikkuva koulu (sis. varhaiskasvatus- ja -opiskelu) -ohjelman toimeenpanoa. Luotiin Liikkuvat-ohjelmille yhteinen koordinaatio- ja ohjausjärjestelmä. Käynnistettiin Liikkuvat-ohjelmien seurannan ja arvioinnin kehittäminen.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Jatketaan valtionavustusjärjestelmän kehittämistä ja uudistamista. Vuonna 2020 toteutetaan liikuntaa edistävien järjestöjen avustusuudistus. Uudistettavissa kriteereissä painopisteenä on toiminnan yhteiskunnallinen vastuu. Kriteereissä otetaan huomioon mm. epäasiallisen käytöksen ja seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisyyn liittyvät toimet. <p>Liikuntaa edistävien järjestöjen avustusprosessi ja -kriteerit (sisältäen vastuullisuuskriteerit) on uudistettu ja tulivat voimaan vuoden 2021 toiminnan avustushaussa. OKM uudisti liikuntaa edistävien järjestöjen valtionavustuskriteeristön, jossa yhteydessä yhteiskuntavastuullisuuden osuutta valtionavustuksen määrää harmittaessa lisättiin. Samalla siihen liittyvää kriteeristöä laajennettiin. Valtionavustusarvioinnissa vuodelle 2021 vastuullisuuskokonaisuudessa tarkasteltiin järjestön hyvän hallinnon, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien, terveellisen ja turvallisen toimintaympäristön ja antidopingtoiminnan tasoa. Näihin liittyen kiinnitettiin huomiota mm. hallinnon avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen sekä sääntöjen ja ohjelmien ajantasaisuuteen ja kattavuuteen ja niiden sisältämiin välineisiin myös epäasiallisen käytöksen ja seksuaalisen häirinnän ennalta ehkäisyyn ja puuttumiseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan opetus ja kulttuuriministeriön huippu-urheilun rahoituksen vaikuttavuuden kokonaisarviointi vuosien 2013 – 2019 rahoituksen osalta. <p>Koronapandemiasta johtuen Tokion Olympia- ja Paralympiakisat jouduttiin siirtämään. Huippu-urheilun rahoituksen vaikuttavuuden kokonaisarvioinnin lähtökohtana ollut kahden olympiadin/paralympiadin tavoitteiden ja tulosten pohjalta tehty arviointi ja johtopäätösten teko ei näin ollen ollut mahdollista toteuttaa. Tämän johdosta arvioinnin aloitus siirrettiin vuodelle 2021. Rahoituksen vaikuttavuuden kokonaisarvioinnissa on mahdollista hyödyntää valtion liikuntaneuvoston käynnissä olevaa Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskuksen (KIHU) arviointia sekä kansainvälisiä tutkimuksia ja selvityksiä.</p>
Nuoriso	<ul style="list-style-type: none"> • Toimeenpannaan valtakunnallista nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaa vuosille 2020—2023. <p>Valtioneuvoston yleisistunnossa joulukuussa 2019 hyväksytyn poikkihallinnollisen ohjelman toimenpiteiden toteutus aloitettiin eri hallinnonaloilla. Toimenpiteiden toteutuminen on alkanut pääosin hyvin tai melko hyvin ja niiden toteutus on osaltaan ollut omiaan edistämään koronakriisistä toipumista nuorten parissa. Toimenpiteiden toteutusta on edistänyt ministeriöiden virkamiehistä koos-</p>

	<p>tuva yhteistyöryhmä. Ohjelman edistymistä on seurattu myös hallituksen lapsi- ja nuorisopoliittisessa ministerityöryhmässä. (VA-NUPO)</p> <ul style="list-style-type: none"> Hyväksytään nuorisoalan osaamiskeskusten valtionapukelpoisuudet ja tavoiteohjataan valtionapukelpoisiksi hyväksytyjä osaamiskeskuksia sovittujen tavoitteiden mukaisesti. <p>Hyväksyttiin maaliskuussa 2020 kuusi yhteenliittymää valtionapukelpoisiksi nuorisoalan osaamiskeskuksiksi. Osaamiskeskusten kanssa käytiin tavoiteohjausneuvottelut, joissa sovittiin yhdessä tarkemmat toimenpiteet ja toiminnan seurantamittarit valtakunnallisessa nuorisotyön ja –politiikan ohjelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi vuosille 2020-2023. Osaamiskeskuksille myönnettiin näiden tavoitteiden toteuttamista varten valtionavustusta ensimmäiselle toimintakaudelle yhteensä 4,9 milj. euroa. Ministeriö ohjasi ja seurasi toimenpiteiden edistymistä.</p> <ul style="list-style-type: none"> Laajennetaan ja syvennetään nuorisoalan tietopohjaa nuorisotyön ja nuorisopoliittisen päätöksenteon tueksi. <p>Nuorisotilastot.fi –sivuston tietopohjaa laajennettiin. Myös sivuston toimivuutta, saavutettavuutta ja käytettävyyttä uudistettiin. Jatkettiin kehittämistyötä järjestöjen ja kuntien tekemän nuorisotyön kattavien tilastojen saamiseksi sivustolle, muun muassa osana osaamiskeskustoimintaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> Kehitetään valtakunnallinen digitaalinen järjestelmä helpottamaan yhteys- ja yksilöintitietojen siirtämistä etsivälle nuorisotyölle. <p>Yhteys- ja yksilöintitietojen välittämiseen tarkoitettu digitaalinen etsivän nuorisotyön ilmoitus- ja yhteydenottopyyntö –järjestelmän suunnittelu ja rakentaminen on aloitettu. Järjestelmän ensimmäinen vaihe otetaan käyttöön viranomaistoiminnassa alkuvuonna 2021. Järjestelmän käyttöä hallinnoi aluehallintovirastot.</p>
--	---

Hallintoyksikkö

Linjaukset 2020	Toteuma ja sen analyysi
	<ul style="list-style-type: none"> Otetaan VN:n yhteinen VAHVA-järjestelmä käyttöön. Toteutetaan VAHVA:n edellyttämä toimintatapojen yhdenmukaistaminen. <p>VAHVA-järjestelmä otettiin käyttöön suunnitelman mukaisesti.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Jatketaan Meritullinkatu 1:tä ja Meritullinkatu 10:ä koskevan toimitilahankkeen toteutusta yhteistyössä VNK:n ja Senaatti-kiinteistöjen kanssa. <p>Toimitilahanke eteni suunnitelman mukaisesti. Merkittävimpinä toimenpiteinä olivat seuraavat:</p> <p>Helmikuussa toteutettiin väistömuutot kolmessa muuttoerässä.</p> <p>Inventoitiin ministeriön kalusteet</p> <p>Inventoitiin Valtion taideteostoimikunnan kanssa molempien rakennusten taideteokset</p> <p>Elokuussa päättyi peruskorjauksen purkuvaihe ja siirryttiin rakennusvaiheeseen.</p> <p>Henkilöstön osallistaminen on toteutettu toimitilahankkeen työpaikoissa toukokuussa sekä taiteen osalta elokuussa. Työpajat jatkuvat marraskuussa toiminnallisuuden ja kalustuksen suunnittelun osalta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jatketaan SALAMA-järjestelmän elinkaarta teknisesti ainakin vuoteen 2023 asti. Kehitystyötä jatketaan elinkaari huomioiden. Järjestelmään toteutetaan saavutettavuusdirektiivin edellyttämät muutokset. <p>Elinkaaren jatkamiseen tähtäävän päivitysprojektin toteutus on käynnissä.</p> <p>Pienimuotoista kehitystyötä on jatkettu.</p> <p>Saavutettavuusdirektiivin edellyttämiä muutoksia toteutetaan syksyn 2020 aikana. Saavutettavuusseloste on laadittu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan valtionavustusten digitalisointihankkeeseen (DIVA). Aloitetaan järjestelmän mahdollisen vuonna 2010 tapahtuvan käyttöönoton valmistelu. <p>OKM:llä on edustaja hankkeen johtoryhmässä, operatiivisessa ohjausryhmässä ja toteutusprojektin johtoryhmässä. OKM:n asiantuntijat ovat osallistuneet hankkeen eri valmistelutehtäviin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huolehditaan tiedonhallintalain toimeenpanosta ministeriössä. Tuetaan tarpeen mukaan hallinnonalan virastoja lain toimeenpanossa.
--	--

	<p>Toimeenpanosuunnitelma on laadittu ja käsitelty KP-joryssä.</p> <p>Tiedonhallinnan ohjausryhmä ja sen jaostot on asetettu. Virastot on osallistettu.</p> <p>Ministeriön sisäiset ja hallinnonalaa koskevat toimeenpanoon liittyvät tehtävät on pääosin aloitettu.</p> <p>Arkkitehtuuriyhteistyö OPH:n kanssa on käynnistetty. Kunnat on osallistettu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huolehditaan hallintoyksikön hyvästä palvelukyvyistä. <p>Palvelukyvyistä on huolehdittu mm. huolellisen perehdytyksen avulla ja uusien yhteistyömuotojen käyttöön ottamisella.</p> <p>Palkeiden palvelukykyä seurataan säännöllisesti. Tulokset ovat olleet erittäin hyviä (arvosana 9 – 10).</p>
--	--

Talouslyksikkö

Linjaukset 2020	Toteuma ja sen analyysi
	<ul style="list-style-type: none"> • Suunnittelu: JTS- ja talousarvioesitysten valmistelu ja koordinointi sekä talouden ja rahoituksen asiantuntemuksen varmistaminen. <p>Julkisen talouden suunnitelman, varsinaisen talousarvioesityksen ja lisätalousarvio-esitysten valmistelun koordinaatio toteutettiin laadukkaasti ja aikataulussa.</p> <p>Koronaepidemian johdosta vuoden aikana valmisteltiin poikkeuksellisen monta lisätalousarviota, joiden valmistelu toteutettiin tehokkaasti.</p> <p>Määrärahalisäysten ja kehyksen sisällä toteutettavien uudelleen allokatioiden osalta tuotettiin tietoa poliittisen päätöksenteon edellyttämällä tavalla.</p> <p>Rahapeli toiminnan tuoton laskuun liittyvä vaikutukset talouden suunnitteluun on koordinoitu asiantuntevasti.</p> <p>Toimialan rahoituksen suunnittelu- ja toimeenpanoprosessin koordinaation uudistamista on edelleen jatkettu osana rahoituksen yhteistyöryhmän toimintaa. Toimintatapa on yhtenäistänyt</p>

	<p>ministeriön sisäisiä prosesseja ja määrärahatarpeen arvioinnin perusteita sekä lisännyt rahoituksen asiantuntijoiden osaamista ministeriön rahoituksen kokonaisuudesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Toteuttaminen: Valtionosuusprosessin sekä taloushallinnon koordinointi ja kehittäminen sekä palvelukyvyyn ja jatkuvuuden varmistaminen.</i> <p>Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusjärjestelmän toimeenpanoprosessi ja sen kehittäminen on toteutettu laadukkaasti yhteistyössä osastojen ja Opetushallituksen kanssa.</p> <p>Osallistuttiin valtionosuusjärjestelmän tietojärjestelmien (ns. Kuntatietohanke ja VALOS) kehittämistyöhön yhdessä VM:n, Opetushallituksen ja muiden tahojen kanssa.</p> <p>Koordinoitiin ja valmisteltiin vuoden 2021 ns. keskihinta-asetus (VN:n asetus valtion rahoituksen perusteena käytettävistä lukio-koulutuksen, taiteen perusopetuksen sekä kansalaisopistojen keskimääräisistä yksikköhinnoista).</p> <p>Valtion uusi maksuliikepalvelu sekä Suomi-fi –palvelu otettiin onnistuneesti käyttöön kirjanpitoyksikössä sekä jatkettiin Handi-järjestelmän käyttöönottoon liittyvää kehittämistyötä koordinoimalla toimintamallin muutosta ja vastaamalla koko ministeriön yksiköt kattavan ostotiimin vetämisestä.</p> <p>Taloushallinnon prosessien kehittämis- ja uudistamistyötä jatkettiin palvelukyvyyn ja jatkuvuuden varmistamiseksi. Ministeriön kustannuslaskennan uudistamistyö käynnistettiin valtion yhteisen kustannuslaskentamallin mukaisesti. Opetushallituksen määrärahan seurannan kehittämiseksi laadittiin seurantamalli, jota hyödynnetään jatkossa konsernissa myös laajemmin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tarkastus ja valvonta: Valtionavustusten taloustarkastuksen ja valtionosuuksia koskevan tarkastustoiminnan toteuttaminen ja menetelmien kehittäminen. Tarkastusmenetelmien laajentaminen ja paikan päällä tehtävien tarkastusten vahvistaminen. Ministeriön konsernitason tarkastusjärjestelmän kehittäminen.</i> <p>Toimialan valvonta- ja tarkastustyön kehittämistä jatkettiin.</p> <p>Valtionavustuslain sekä ehtojen ja rajoitusten tulkintojen yhdenmukaisuus varmistettiin.</p>
--	--

	<p>Valtionavustusten tarkastukset toteutettiin pääosin tarkastussuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Käynnistettiin laskennalliseen valtionosuusjärjestelmään liittyviä valtionosuuksien tarkastuksia.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Valtionavustusten digitalisointihankkeen seuranta ja järjestelmän käyttöönottoon valmistautuminen. <p>Valmistauduttiin digitalisointihankkeen vaikutuksiin ja käyttöönottoon osana rahoituksen yhteistyöryhmän ja valtionavustusjaoston työskentelyä.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Rahapelitoimintaa koskevan lainsäädännön muutosten ja tuottokehityksen ennakointi. <p>Osallistuttiin rahapelitoiminnan tuottokehityksen ennakointiin ja seurantaan yhteistyössä muiden tuotonjakoministeriöiden ja Veikkaus Oy:n kanssa sekä tuotettiin alentumisen kompensatiota koskevan päätöksenteon edellyttämät vaihtoehtoiset laskelmat. Osallistuttiin tuottokehityksen alentumisen vaikutuksia ja ratkaisuvaihtoehtoja selvittävän työryhmän työskentelyyn.</p>

Kansainvälisten asiain sihteeristö

Linjaukset 2020	Toteuma ja sen analyysi
<p><i>EU- ja monenkeskinen yhteistyö</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • EU-yhteistyössä jatketaan vaikuttamista uuden komission työhön ja rahoituskehyspäätökseen. Huolehditaan kansallisen, kansainvälisen ja EU-toiminnan johdonmukaisuudesta ja rahoituksen tehokkaammasta hyödyntämisestä. Seurataan Brexit-prosessia ja sen vaikutuksia hallinnonalalle. <p>Koronakriisi on värittänyt vuoden toimintaa ja lukuisia ministeritason videokokouksia järjestettiin pääasiallisesti tilannekatsauksina tilanteen vaikutuksista sektorilla. EU-komission ajattelussa kriisi ei vaikuttanut suunnitelmaan edistää vihreää ja digitaalista siirtymää, vaan vahvisti päämäärien merkitystä. Suomen puheenjohtajakauden viesti ”inhimilliseen pääomaan” investoimisen merkityksestä on lyönyt läpi EU-diskurssiin ja toimialaa koskeviin aloitteisiin ollen samalla yhteneväistä kansallisen ajattelun kanssa; vihreää ja digitaalista siirtymää ei tapahdu ilman oikeaa osaamista, taitoja ja tietoja. Saksan kaudella saavutettiin rahoituskehysratkaisu elvytyspaketteineen merkittävää kasvua myös toimialan rahoitusohjelmiin. Brexitin osalta molempien osapuolten julkilausuttu tavoite oli mahdollisimman tiivis yhteistyötoimialalla,</p>

	<p>mutta UK oli lopulta haluton muuhun kuin tutkimusyhteistyöhön Horisontti Euroopan puitteissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> Jatketaan määrätietoista vaikuttamista Unescon hallintoneuvostossa (2017-2021) ihmisoikeuksien, tasa-arvon, kansalaisyhteiskunnan aseman sekä demokraattisten arvojen puolustamiseksi ja sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän edistämiseksi. Eri-tyisesti huomioidaan järjestön muutosprosessi sekä seuraavan ohjelma- ja budjettikauden ja keskipitkän aikavälin strategian (2022-2029) valmistelu suhteessa YK:n Agenda 2030:n tavoitteiden toteuttamiseen. Osallistutaan aktiivisesti ulkoministeriön koordinoimaan YK:n ihmisoikeusneuvostokampanjaan vaaleihin asti syksyllä 2021 (kausi 2022-2024). <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö osallistui Unescon hallintoneuvostoistuntoihin ja niiden valmisteluihin yhteistyössä ulkoministeriön kanssa, koordinoi Suomen kantoja hallinnonalan asiantuntijoita kuullen ja järjesti hallintoneuvostoistuntoja valmistelevat pohjoismaiset kokoukset, koronan vuoksi etänä. Suomi osallistui hallintoneuvoston uusien sääntöjen luomiseen etäyhteyskokouksikäytännöiksi. Suomi korosti Unescon roolin tärkeyttä koronakriisistä selviytymisessä erityisesti koulutuksen, sananvapauden ja luotettavaan tietoon pääsyn aloilla. Suomi jatkoi työtä osaavana, ratkaisuhakuisena ja erityisesti ihmisoikeuksia, tasa-arvoa sekä kansalaisyhteiskunnan osallistamista korostavana maana. Suomi onnistui hallintoneuvoston ihmisoikeuskysymyksiä tarkastelevan alakomitean jäsenenä estämään muiden EU- ja saman mielisten maiden kanssa komitean heikentämisyrietykset. Suomi korosti komitean mekanismien näkyvyyttä ja saavutettavuuden lisäämistä. Järjestön ohjelma- ja strategiasuunnittelussa painotettiin Unescon työn ihmisoikeusperustaisuutta ja tarvetta yhä joustavampan yhteistyöhön jäsenmaiden kanssa sääntöpohjaisen YK-järjestelmän mukaisesti sekä suhteessa kansalaisyhteiskuntaan. Laadittiin Suomen johdolla pohjoismainen positiopaperi valmistelussa olleeseen Unescon seuraavaan strategiaan, ohjelmaan ja budjettiin.</p> <p>Näkyvä ja vaikuttava toiminta Unescossa tukee Suomen YK:n ihmisoikeusneuvostokampanjaa. Tuettiin ulkoministeriötä Suomen YK:n ihmisoikeusneuvostokampanjan valmistelussa, etenkin koulutukseen liittyvissä kysymyksissä, ja pidettiin Suomen ehdokkuutta esillä ministereiden kahdenvälisissä tapaamisissa.</p>
<p><i>Kahdenvälinen yhteistyö</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään kahdenvälistä yhteistyötä strategisempaan suuntaan vaikuttavuuden lisäämiseksi mm. jatkuvalla vuoropuhelulla Education Finlandin ja muiden toimijoiden kanssa.

	<p>Strategisuutta ja vaikuttavuutta on vahvistettu mm. lisäämällä säännöllistä yhteydenpitoa Education Finlandin, Opetushallituksen, ulkoministeriön sekä keskeisten sidosryhmien kanssa molemminpuolisen tiedonkulun ja toiminnan suunnittelun tueksi. Samalla on jatkettu ministeriöiden välisiin verkostoihin osallistumista sekä hyödynnetty niiden kautta saatua tietotaitoa oman toiminnan kehittämisessä. Kansainvälistä viestintää on vahvistettu ja ministeriön laatutyön tavoitteet kansainvälisen vaikuttavuuden vahvistamiseksi on pyritty huomioimaan läpileikkaavana tavoitteena kaikissa toimissa. Muuttuneeseen toimintaympäristöön on vastattu siirtymällä verkkovälitteisiin tapahtumiin ja pyritty siten edistämään toiminnan vaikuttavuutta myös poikkeusolojen vallitessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huolehditaan koulutuksen, osaamisen ja luovuuden vahvasta roolista Suomen viennin ja kansainvälisen kasvun kokonaisuudessa. Tehostetaan maakuvatyötä Suomen kansainvälisen houkuttavuuden lisäämiseksi opiskelua, tutkimusta ja investointeja varten. <p>Tiivistä yhteistyötä Opetushallituksen, sen yhteydessä toimivan koulutusviennin kasvua edistävän Education Finland -ohjelman sekä ulkoministeriön (erit. koulutussuurlähettiläs, maakuvaryhmittö ja ulkomaanedustustot) kanssa on jatkettu ja kehitetty edelleen. Suomen korkeaa osaamista varsinkin digitalisaation ja teknologian alueilla on tehty näkyväksi osin kansainvälisistä poikkeusoloista huolimatta, osin niiden varjolla tai yhteydessä. Useita maakuvatyön ja -viestinnän hankkeita on pantu alulle (mm. Suom. koulutuksen esittelyvideot, ministeriön yhteinen maakuvaryhmä), ja niiden työstöä jatketaan aktiivisesti. Sähköiset kokousohallistumiset, videotervehdykset ja etätapahtumat otettu laajasti käyttöön erityisesti ministeriön johdon kohdalla, ja Suomen näkyvyyttä maailmalla on niitä hyödyntäen tehostettu.</p>
<p><i>Globaali vastuu ja vaikuttavuus</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan globaalin oppimisen kriisin ratkaisemiseen tiiviissä yhteistyössä ulkoministeriön kanssa. Toteutetaan työryhmän toimenpidekokonaisuus yhdessä hallinnonalan toimijoiden kanssa. Osallistutaan aktiivisesti valtioneuvoston Afrikka-strategian valmisteluun. Kansainvälisen toiminnan yhteistyöryhmässä laaditaan koulutuksen kansainvälisyyden ja globaalin vaikuttavuuden toimenpidekokonaisuus. <p>Asetettiin yhdessä ulkoministeriön kanssa poikkisektorinen, sidosryhmistä koostuva työryhmä edistämään Suomen vaikuttavuutta globaalin oppimisen kriisin ratkaisemiseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö toimii työryhmän toisena puheenjohtajana. Työryhmä laatii kansallisen pitkän aikavälin tiekartan koulutus-</p>

	<p>alan yhteistyöhön kehitysmaiden kanssa. Osallistuttiin valtioneuvoston Afrikka-strategian valmisteluun, ml. fasilitoitiin valmisteluun liittyviä sidosryhmien työpajoja. Koulutuksen kansainvälisyyttä ja globaalikysymyksiä käsitellään koulutuspoliittisessa selonteossa.</p>
<i>Muut</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinoidaan Suomen kielen opetus ulkomailla selvityksen toteuttaminen. <p>Suomen kielen opetusta ulkomailla on tarkasteltu osana sekä ulkomaankoulujen tilannetta että digitaalista suomen kielen tarjontaa. Koronan vuoksi laajempi selvitys siirtyi vuoteen 2021.</p>

Viestintäyksikkö

Linjaukset 2020	Toteuma ja sen analyysi
	<ul style="list-style-type: none"> • Hallitusohjelman viestintä, erityisenä painopisteenä hallituksen suuret hankkeet <p>Viestintäyksikkö on toteuttanut hallitusohjelman viestintää, erityisenä painopisteenä kuluneen vuoden aikana on ollut hallituksen suurten hankkeiden viestintä, esimerkiksi oppivelvollisuuden laajentamisen, korkeakoulupoliittisen selonteon, jatkuvan oppimisen, Suomen mallin, Oikeus oppia -ohjelman ja lukutaidon edistämisen viestintä. Viestintäyksikkö on keskittynyt keväästä 2020 lähtien lähes pelkästään koronapandemian viestintään. Oman hallinnon alan viestinnän lisäksi viestintäyksikkö on tukenut valtioneuvoston viestintää. Tämän vuoksi osaa vuodelle 2020 asetetuista tavoitteista ei ole ehditty toteuttaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministeriön verkkosivun saavutettavuuden parantaminen sekä viittomakielisen sisällön tuottaminen verkkosivuille <p>Ministeriön verkkosivujen saavutettavuutta on parannettu, ja viestintäyksikkö on myös aktiivisesti kouluttautunut saavutettavuusasioihin. Saavutettavuutta on parannettu muun muassa verkkosivujen versiopäivityksen yhteydessä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministeriön visuaalisen ilmeen uusiminen <p>Ministeriön visuaalinen ilme on suunniteltu. Koronapandemian aiheuttaman työmäärän vuoksi ilmeen lanseeraus on siirtynyt keväälle 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalisen median taitojen lisääminen ministeriössä

	<p>Yksikkö on panostanut sosiaaliseen mediaan, ja sosiaalisen median kanaville on luotu profiilit ja käytännöt. Sosiaalisen median taitoja on lisätty yksikössä mutta virkakunnan koulutusta ei pystytty aloittamaan koronapandemian vuoksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • OKM:n strategian tukeminen viestinnällä <p>Ministeriön strategiaa on pyritty tuomalla esiin ministeriön strategisia tavoitteita mm. yleisesitteen päivityksen yhteydessä, sosiaalisen median kanavissa ja ministeriön uuden ilmeen suunnittelussa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kampuksen käytön lisääminen ministeriössä <p>Työyhteisöviestintää on edistetty kehittämällä ministeriön omia sivuja Kampuksessa ja opastamalla ministeriöläisiä Kampuksen käyttöön.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministeriön remontin ja muuton tukeminen viestinnällä <p>Muuttoa ja remonttia on pyritty tukemaan viestinnällä. Etätyösuosituksen vuoksi remonttaviestintä ei ole ollut tarpeellista vuosi sitten suunnitellussa laajuudessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sidosryhmäviestinnän tehostaminen <p>Koronapandemian aiheuttaman työmäärän vuoksi sidosryhmäviestinnän tehostaminen on siirtynyt keväälle 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kriisiviestinnän tehostaminen <p>Kriisiviestintäohje on päivitetty loppuvuodesta 2020. Se taitetaan osaksi viestinnän ohjekirjaa, joka päivitetään kevään 2021 aikana.</p>
--	---

3 Vaikuttavuus

Linjaukset 2020	Toteuma ja sen analyysi
Työllisyysaste nousee 75 prosenttiin.	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö on koordinoanut hallinnonalojen rajat ylittävää jatkuvan oppimisen parlamentaarisen uudistuksen valmistelua, joka edelleen jatkuu. Uudistuksen linjaukset valmistuivat 17.12.2020. Vuonna 2021 kohdennettiin 20 miljoonaa euroa hankkeisiin, joilla vastataan nopeasti työelämän osaajapulaan sekä tuetaan työllisyyden kuntakokeilun tavoitteita ja alueellisten toimintamallien kehittämistä, 2,5 miljoonaa euroa kuntien maahanmuuttajien osamiskeskukseen sekä 20 miljoonaa euroa jatkuvan oppimisen toimiin, 10 miljoonaa euroa avoimen korkeakouluopetukseen sekä 0,5 miljoonaa euroa jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden esiselvitykseen. Syyskaudella käynnistyi Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen perustamista koskeva valmistelu. Jatkuvan oppimisen toimenpiteiden vaikuttavuuden seuranta kehitetään osana parlamentaarista uudistusta. VN TEAS-hankkeessa selvitetään vuonna 2020 käynnistettyjen jatkuvan oppimisen toimenpiteiden vaikuttavuutta ja kehitetään seurantajärjestelmä, jolla toimintaa voidaan laadullisesti ja määrällisesti seurata. Hankkeen tulokset ovat käytävissä vuoden 2022 aikana.</p> <p>Joulukuussa 2020 hyväksytyjen linjausten mukaisesti Suomessa otetaan asteittain käyttöön jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus. Se muodostuu toisiinsa kytkeytyvistä älykkäistä sähköisistä palveluista, kuten osaamisen kartoitus- ja tunnistamispalveluista, ohjauspalveluista, koulutuksen hakupalveluista sekä tarjontapalveluista sekä näihin kytkeytyvistä tietovarannoista. Korkeakoulujen digivision toteutus on keskeinen osa digitaalisen palveluympäristön kehittämistä</p>
Koulutus- ja osaamistaso nousee.	<p>Oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät liitelait vahvistettiin 30.12.2020. Oppivelvollisuuden laajentamisessa tavoitteena on nostaa väestön koulutus- ja osaamistasoa. Tavoitteena on, että jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon. Uudistuksen vaikuttavuutta voidaan arvioida vasta myöhemmin vuosina.</p> <p>Valmisteltiin lakimuutos koulumatkatukioikeuden laajentamiseksi 1.8.2021 lukien siten, että maksuttomaan koulutukseen oikeutettujen</p>

	<p>opiskelijoiden koulumatkat voidaan korvata ilman omavastuuta koulumatkan pituuden ollessa vähintään seitsemän kilometriä.</p> <p>Korkeakoulutuksen 50 % tavoitteen saavuttamiseksi nostettu korkeakoulutuksen lisäaloituspaikkoja runsaalla 10 200 paikalla. Ks. kohta ”Nostetaan korkeakoulutettujen määrää siten, että vuoteen 2030 mennessä 50 % 25–34 –vuotiaista on suorittanut korkeakoulututkinnon.”</p>
<p>Oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy.</p>	<p>Oikeus oppia -ohjelman toimia käynnistettiin vuonna 2020 tavoitteena valmistella ohjelmakauden aikana vaikuttavia ja rakenteellisia toimia sekä tutkimusyhteistyötä. Osana oppivelvollisuuden laajentamista valmisteltiin lainsäädäntö uuden perusopetuksen tehostetun oppilaanohjauksen käyttöönottamiseksi perusopetusta. Tehostetulla oppilaanohjauksella voidaan tukea erityisesti niitä oppilaita, joilla on haasteita perusopetuksen jälkeisten jatko-opintojen suunnittelemisessa. Uusi toimintamalli tulee tavoittamaan arviolta 10 000 perusopetuksen oppilasta vuodessa.</p> <p>Oikeus oppia -ohjelmassa käynnistettyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta vuonna 2020 haastoivat koronasta johtuvat poikkeukselliset opetusjärjestelyt. Tutkimusten mukaan etäopetusjakso vahvisti oppimiseroja ja heikensi koulutuksellista tasa-arvoa.</p> <p>Oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät liitelait vahvistettiin 30.12.2020. Oppivelvollisuuslaki tulee voimaan 1.8.2021 ikäluokka kerrallaan. Samalla toisen asteen koulutuksesta tulee laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvalla opiskelijalla maksutonta. Oppivelvollisuuden laajentamisessa tavoitteena on kaventaa oppimiseroja ja kasvattaa koulutuksellista tasa-arvoa. Ammatillisen koulutuksen Oikeus osata -ohjelman, lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman sekä perusopetuksen ja toisen asteen yhteisen opinto-ohjauksen kehittämishojelman toimenpiteillä pyritään myös edistämään koulutuksellista tasa-arvoa ja kaventamaan oppimiseroja. Oppivelvollisuusudistuksen ja kehittämishojelmien vaikuttavuutta voidaan arvioida vasta myöhemmin vuosina.</p> <p>Kertomusvuoden aikana COVID-19 -epidemian leviämisen estämiseksi tehdyt poikkeusjärjestelyt tullevat jossain määrin näkymään tilastoissa keskeyttämisten lisääntymisenä ja osaamistason laskuna.</p> <p>Rahoitettiin jatkuvan oppimisen erityisavustuksella mm. hankkeita, jotka tukevat työllisyyden kuntakoikeilujen kohderyhmää ohjauksella ja osaamiskartoituksella ja tarjoavat sopivia koulutuksia.</p>
<p>Koulutus rakentaa yhteiskunnallista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.</p>	<p>Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020-2021 myönnettiin erityisavustuksina yli 71 miljoonaa euroa. Valtionavustusta myönnettiin 115:lle varhaiskasvatuksen järjestäjälle yhteensä noin 20 miljoonaa euroa ja 188:lle esi- ja perusopetuksen järjestäjälle noin 51 miljoonaa euroa.</p>

	<p>Avustus on tarkoitettu varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstön palkka-kustannuksiin. Tavoitteena on toimintakulttuurin muutoksen, in-klusion, oppimisen ja hyvinvoinnin, tasa-arvoisuuden, yhdenvertai-suuden, vuorovaikutuksen ja lähipalvelu- ja lähikouluperiaatteen vah-vistaminen. Lisäksi tehostetaan lapsen varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän var-haista tukea.</p> <p>Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmatyö on käynnistetty. Suunnitelma on tarkoitus saada valmiiksi juhannukseen mennessä. Ks. kohta ”Laaditaan korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma.”</p> <p>Kevään 2020 aikana toteutettiin lyhyt esiselvitys yliopistojen ja am-mattikorkeakoulujen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisestä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa. Selvityksen aineistona hyödynnet-tiin korkeakoulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia. Tilan-nekuvan syventämiseksi on käynnistetty laajempi selvityshanke tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja diversiteetin toteutumisesta TKI-toimin-nassa.</p>
<p>Lapset ja nuoret voivat hyvin. Nuorten syrjäytyminen vähenee ja nuorten osallisuus kasvaa.</p>	<p>Kaikkein haavoittuvammassa asemassa olevien lasten oikeus lä-hiopetukseen turvattiin COVID-19 -epidemian aikana. Epidemian le-viämisen estämiseksi tehdyt poikkeukselliset opetusjärjestelyt, kuten etäopetus, eivät koskeneet esiopetuksen oppilaita, perusopetuksen 1–3 vuosiluokkien oppilaita, 17 §:ssä tarkoitettuja erityisen tuen pää-töksen saaneita oppilaita, 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuja pidenne-tyn oppivelvollisuuden oppilaita eikä 5 §:ssä tarkoitettuja valmistavan opetuksen oppilaita. Näillä oppilailla oli oikeus saada lähiopetusta myös poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden aikana</p> <p>Myös etäopetuksessa olevalla oppilaalla oli oikeus saada oppilashuol-lon palveluita, tukiovetusta ja osa-aikaista erityisopetusta, tehostettua tukea, erityistä tukea ja henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä kos-kevan suunnitelman mukaista opetusta sellaisilla toteuttamistavoilla kuin se olosuhteisiin nähden oli mahdollista toteuttaa. Opetuksen jär-jestäjällä on velvollisuus antaa myös muuna kuin lähiopetuksena an-nettavassa opetuksessa kaikille oppilaille maksuton ateria. Opetus ja sen edellyttämät oppikirjat ja muu oppimateriaali sekä työvälineet ja työaineet ovat oppilaalle maksuttomia.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos antoi-vat opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille suosituksensa, jota noudattamalla pyritään vähentämään tartuntariskiä koulunkäynnin yh-teydessä koronavirusepidemian aikana.</p> <p>Kansallisten tutkimusten ja selvitysten perusteella voidaan arvioida, että kevään 2020 poikkeusolojen pitkä etäopetusjakso jakoi oppilaita: osa koululaisista arvioi, että etäopetus sopii heille hyvin ja he kokivat oppivansa kotona tehokkaammin kuin koulussa. Kuitenkin samalla oppimisvaje ja yksinäisten ja ahdistuneisuutta kokevien lasten määrä</p>

on lisääntynyt. Esimerkiksi Tampereen ja Helsingin yliopistojen toteuttaman tutkimuksen mukaan lähes puolet yläkoululaisista ja kolmannes alakoululaisista arvioi oppineensa etäopetuksen aikana vähemmän kuin tavallisesti. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja aluehallintoviraston säännöllisesti toteuttamassa kuntakyselyssä saatujen tietojen mukaan etäyhteyksiä hyödyntävä opetus on ollut haasteellisinta niille oppilaille, jotka lähiopetuksessakin tarvitsevat paljon ohjausta. Huoli oli kasvanut etenkin niiden oppilaiden kohdalla, joista oli huolta jo ennen poikkeusoloja.

Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2020–2021 jaettiin 84 miljoonaa euroa erityisavustuksena 232 varhaiskasvatuksen ja 300 esi- ja perusopetuksen järjestäjälle. Avustus on tarkoitettu lasten ja oppilaiden kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemiseen ja varhaiskasvatuksen digitoimintakulttuurin kehittämiseen. Lisäksi varmistetaan edellytyksiä tukea heikommassa asemassa olevien, vieraskielisten, maahanmuuttotautisten sekä erityisen ja tehostetun tuen piirissä olevien lasten ja oppilaiden oppimista ja kehitystä ja tuetaan poikkeusolojen aikana perusopetuksen kesken jättäneiden oppilaiden oppimista.

Opintorahat nousivat 1.8.2020 indeksimuutoksen johdosta 1 prosenttia opintotuen ostovoimaa edistävästi. Lisäksi korkeakouluopiskelijoiden ateriatukea päätettiin nostaa 0,36 eurolla kohtuuhintaisen ruokailun turvaamiseksi.

Valtaosalla (98%) kunnista on kuntalain mukaisesti nuorisovaltuusto tai sitä vastaava vaikuttajaryhmä. Kouluterveyskyselyn mukaan noin kolme neljäsosaa perusopetuksen 8. ja 9 luokkalaisista, lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen osallistuvista nuorista kokee pystyvänsä vaikuttamaan joihinkin elinympäristönsä asioihin.

Sovari-mittauksen ([Sovari-vaikutusmittari](#)) perusteella nuoret kuvaavat elämänhallinnan vahvistuneen. Nuoret saavat jäsenettyä tulevaisuuden suunnitelmiaan, uskovat voivansa saavuttaa tavoitteensa ja heillä on kykyä ponnistaa eteenpäin vastoinkäymisten jälkeen sekä välineitä toteuttaa itselleen tärkeitä asioita. Nuorten sosiaalista vahvistamista tuettiin valtionavustuksilla ja tavoiteohjatun osaamiskeskustoiminnan kautta nuorten työpajatoiminnassa, etsivässä nuorisotyössä ja nuorisokeskuksissa tapahtuvissa NUOTTA-valmennuksissa osana nuorisotakuun toimeenpanoa.

Valtioneuvoston vuoden 2019 lopulla hyväksymässä Valtakunnallisessa nuorisotyön ja –politiikan ohjelmassa ([VANUPO](#)) hallitus linjasi kolme nuorisopoliittista tavoitekokonaisuutta, jotka toteutetaan vuosina 2020–2023. Tavoitekokonaisuuksista kaksi liittyy nuorten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien parantamiseen sekä nuorten elämänhallintataitojen vahvistamiseen. Ohjelman toimeenpanossa on

	<p>otettu huomioon nuorten erilaiset lähtökohdat (esimerkiksi etninen alkuperä, kieli, sukupuoli ja toimintakyky) sekä edistetään kaikkien nuorten yhdenvertaisten mahdollisuuksien toteutumista. Osana toimenpiteiden toteutuksen suunnittelua tehdään sukupuolivaikutusten arviointi. Lähes kaikkia ohjelmaan sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä on ryhdytty toteuttamaan vuoden 2020 aikana ja osassa niistä on jo saavutettu selvää edistymistä. Opetus- ja kulttuuriministeriön tavoiteohjattujen osaamiskeskusten toiminta on saatu käynnistettyä.</p> <p>Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien edistämiseksi tehtiin esitys harrastamisen Suomen mallista, jonka päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Suomen mallin lanseeraus ja toimeenpano aloitettiin vuoden 2020 lopussa ja sitä jatketaan vuonna 2021. Lisäksi lasten ja nuorten vapaa-ajan harrastamista tuettiin alueellisesti ja paikallisesti.</p> <p>Oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät liitelait vahvistettiin 30.12.2020. Oppivelvollisuuden laajentamisessa tavoitteena on muun ohella lisätä yhdenvertaisuutta sekä lasten ja nuorten hyvinvointia. Ammatillisen koulutuksen Oikeus osata -ohjelman ja lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman tavoitteena on muun ohella myös eriarvoisuuden vähentäminen sekä opiskelijoiden hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen. Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelma sisältää tavoitteet mm. demokratiakasvatuksen vahvistamisesta sekä kiusaamisen ehkäisystä. Oppivelvollisuus uudistuksen ja kehittämissuunnitelmien vaikuttavuutta voidaan arvioida vasta myöhemmin vuosina.</p>
<p>Kansalaisten yhdenvertaisuus, tasa-arvo, yhdenvertaiset oikeudet, demokratia ja osallisuus sekä luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat.</p>	<p>Osana perusopetuslain muutosta, jolla turvataan turvallinen koulunkäynti kevätlukukaudella, opetus- ja kulttuuriministeriö kuuli perusopetuksen oppilaiden kokemuksia kevään 2020 etäopetuksen järjestämisestä ja syksyn koulutyön alkamisesta valtakunnallisella verkkokokouksella lokakuussa 2020. Tilanne kouluissa näyttää oppilaiden antamien vastausten valossa positiiviselta. Arki koetaan pääsääntöisesti turvalliseksi koulussa sekä etäyhteyksiä hyödyntävässä opetuksessa. Oppilaiden mielipiteet jakaantuivat liittyen etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen toteuttamiseen mm. parhaiten toimivista yhteydenpitotavoista, opettajan avusta ja tuesta sekä tehtävien ja läksyjen määrästä.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti loppuvuodesta 2019 FM Gun Oker-Blomin selvityshenkilöksi laatimaan selvityksen ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja koulutuksen erityispiirteistä, haasteista ja kehittämistarpeista ja laatimaan toimenpideohjelman selvityksessä esille tulleiden kehittämistarpeiden perusteella. Selvitys kattaa koulutusketän varhaiskasvatuksesta korkea-asteen koulutukseen.</p> <p>Kokonaiskuvaa ruotsinkielisestä koulutuksesta ei tällä hetkellä ole saatavilla. Tärkeitä tekijöitä kokonaiskuvan muodostamisessa ovat</p>

koulu- ja oppilaitosverkoston tilanne, kelpoisen opetushenkilöstön saatavuus, koulutusta koskevat taloudelliset ja hallinnolliset ratkaisut, koulutukseen hakeutuminen, valinnat ja läpäisy, lukiokoulutuksen oppiaineiden ja ammatillisen koulutuksen tutkintojen valintamahdollisuudet, vapaan sivistystyön ja muun aikuiskoulutuksen tarjonta, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavan ja muun koulutuksen tarjonta sekä ruotsinkielinen tutkimus, erityisesti koulutusta ja ruotsin kieltä koskeva tutkimus. Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut ohjausryhmän selvityshenkilön tueksi. Ohjausryhmän toimikausi on 1.1.2020–28.2.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut saamen kielten ja saamenkielisen opetuksen kehittämistyöryhmän, jonka tehtävänä on tarkastella saamenkielisen varhaiskasvatuksen, saamelaisten kulttuuri- ja kielipesätoiminnan, saamelaisopetuksen ja -koulutuksen tilaa kokonaisuutena. Työryhmän tehtävänä on tehdä tarvittavat esitykset:

- Saamen kielten ja saamenkielisen opetuksen ja koulutuksen kehittämiseksi, sekä saatavuuden vahvistamiseksi koko maassa, ja opetushenkilöstön saatavuuden vahvistamiseksi
- Saamenkielisen varhaiskasvatuksen ja saamelaisten kulttuuri- ja kielipesätoiminnan kehittämiseksi ja saatavuuden vahvistamiseksi sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden vahvistamiseksi
- Saamenkielisen oppimateriaalin saatavuuden turvaamiseksi
- Saamen kielten, saamelaisten historian ja kulttuurin tunnettavuuden lisäämiseksi erityisesti kouluopetuksessa
- Pohjoismaisen koulu yhteistyön lisäämiseksi saamelaisopetuksessa
- Saamenkielisten sosiaali- ja terveysalan henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi ja koulutustarpeiden ennakoimiseksi

Työryhmän toimikausi on arviolta 1.12.2019–31.12.2020.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen kehittämisen ohjausryhmän kesäkuussa 2020. Ohjausryhmän tehtävänä on tukea koulujen ja oppilaitosten demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta, oppilaiden osallistamista sekä opetushenkilöstön valmiuksien lisäämistä koskevien hallitusohjelmakirjausten toimeenpanoa sekä tehdä esityksiä konkreettisiksi toimenpiteiksi.

Opintotukilain (65/1994) soveltamisalasäännöksen muutoksessa huomioitiin 1.1.2021 lukien niiden Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten tai heidän perheenjäsentensä oikeus opintotukeen, jotka ovat brexitistä johtuvan erosopimuksen perusteella hakeneet ja saaneet oleskeluoikeuden Suomessa.

Covid-19 epidemiasta johtuvien opiskeluedellytysten vaikeutumisen vuoksi valmisteltiin opiskelun taloudellisia edellytyksiä turvaavia muutoksia opintosuoritusvaatimusten, opintolainahyvityksen, opintolainavähennyksen sekä koulumatkatuen ehtoihin.

	<p>Yhdenvertaisuuden edistäminen kulttuuriin osallistumisessa on kulttuuripolitiikan keskeisiä tavoitteita. Tavoitetta edistettiin taiteen ja kulttuurin toimialan osalta osallistamalla lasten ja nuorten harrastuksia koulupäivän yhteyteen tuovan Suomen mallin kehittelyyn ja toiminnan käynnistämiseen. Ulkomaalaisten taide- ja kulttuurin alan toimijoiden osalta ks. kohta maahanmuuttajien integroituminen yhteiskuntaan vahvistuu.</p>
<p>Yhteiskunnan ja kansalaisten hyvinvointi, lapsi- ja perheystävällisyys sekä ikäystävällisyys vahvistuvat ja eriarvoisuus yhteiskunnassa vähenee.</p>	<p>Varhaiskasvatustalakea muutettiin 1.8.2020 lukien siten, että lapselle palautettiin subjektiivinen oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen. Vastaava muutos tehtiin myös lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukaiseen yksityisen hoidon tukeen. Yksityisen hoidon tukena maksetaan korkeampaa tukea, kun lapsi osallistuu varhaiskasvatukseen kokoaikaisesti. Uudistus lisää lasten yhdenvertaisuutta, koska lapsen varhaiskasvatusoikeuden laajuus ei ole enää riippuvainen lapsen huoltajien perhevapaista, opinnoista tai työmarkkina- asemasta. Lapsen varhaiskasvatusaika perustuu lapsen tarpeeseen. Varhaiskasvatusta järjestetään edelleen osa-aikaisena tai alennettua yksityisen hoidon tukea maksetaan, kun lapsi osallistuu esiopetuksen tai perusopetuksen lisäksi järjestettävään varhaiskasvatukseen.</p> <p>Varhaiskasvatusasetusta muutettiin 1.8.2020 lukien siten, että päiväkodissa yhtä kasvattajaa kohden kolme vuotta täyttäneitä, yli viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevia lapsia voi olla seitsemän entisen kahdeksan sijaan. Uudistus parantaa varhaiskasvatuksen laatua. Kun kasvattajia on enemmän lapsia kohden, on heillä enemmän aikaa lapsille ja paremmat mahdollisuudet vastata kunkin lapsen yksilöllisiin tarpeisiin. Myös henkilöstön työhyvinvointi paranee.</p>
<p>Maahanmuuttajien integroituminen yhteiskuntaan vahvistuu.</p>	<p>Osana Oikeus oppia -kehittämishjelmaa laaditaan toimenpiteitä maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten oppimisedellytysten ja koulutussiirtymien turvaamiseksi erityisesti koulutuksen nivelvaiheissa. Lisäksi kiinnitetään huomio maahanmuuttajataustaisten oppimisedellytysten turvaamiseen, erityisesti vastasaapuneiden oppilaiden kielelliseen ja muiden oppimisvalmiuksien arviointiin. Toimenpiteissä kiinnitetään erityistä huomiota varhaiskasvatuksen henkilöstön ja perusopetuksen opettajien osaamisen vahvistamiseen kielitietoisuuden näkökulmasta. Toimenpiteiden kohdentumista varten laaditaan selvityksiä maahanmuuttajataustaisten lasten tukimuodoista.</p> <p>Toimenpiteillä tavoitellaan pitkäjänteistä vaikuttavuutta varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelmien perusteiden toimeenpanon, Opetushallituksen valtionavustustoiminnan uudistamisen sekä koulu-yhteisön kehittämistä koskevien käytäntöjen sekä nivelvaihetta koskevien käytäntöjen kehittämisen kautta.</p> <p>Toimenpiteillä tuetaan myös maahanmuuttajataustaisten lasten siirtymät kotoa varhaiskasvatukseen, varhaiskasvatuksen aikana, varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, sieltä perusopetukseen valmistavaan opetukseen tai perusopetukseen.</p>

	<p>Karvi toteuttaa Opetus- ja kulttuuriministeriön tilauksesta Oikeus oppia -kehittämisohjelmaan liittyvät kansalliset arvioinnit perusopetuksen valmistavan opetuksen tilanteesta ja vaikuttavuudesta sekä oppilaan oman äidinkielen opetuksen tilanteesta ja vaikuttavuudesta. Arvioinnin toteutuksessa huomioidaan kattavasti aiheesta tehty aiempi tutkimus ja niissä esitetyt kehittämissuhteet. Arviointi sisältää toimenpide-ehdotukset valmistavan opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen kehittämiseksi.</p> <p>Opetushallitus asetti marraskuussa opetuksen järjestäjien haettavaksi 500 000 euroa valmistavan opetuksen oppilaiden integraation tukemiseen kehittämällä ja vakiinnuttamalla hyviä käytäntöjä valmistavan opetuksen ja esi- ja perusopetuksen nivelvaiheessa sekä perusopetukseen integroinnissa valmistavan opetuksen aikana sekä 500 000 euroa suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen henkilöstön koulutukseen ja opetuksen kehittämiseen varhaiskasvatuksessa.</p> <p>Oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät liitelait vahvistettiin 30.12.2020. Oppivelvollisuuden laajentamisessa tavoitteena on, että jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon. Maahanmuuttajanuoret keskeyttävät keskimääräistä useammin opintonsa toisen asteen koulutuksessa. Maahanmuuttajien opiskelua tuetaan mm. ammatillisen koulutuksen Oikeus osata -ohjelman, lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman sekä perusopetuksen ja toisen asteen yhteisen opinto-ohjauksen kehittämisohjelman toimenpiteillä. Ammatillisen koulutuksen järjestäjille myönnettyä opetuksen ja ohjauksen lisärahoitusta on voinut käyttää myös maahanmuuttajaopiskelijoiden opiskelun tukemiseen. Lisärahoituksen yhtenä myöntökriteerinä on ollut vieras-kielisten uusien opiskelijoiden määrä koulutuksen järjestäjällä. Oppivelvollisuuden laajentamisen ja muiden tukitoimenpiteiden vaikutuksia maahanmuuttajanuorten opiskeluun ja yhteiskuntaan integroitumiseen voidaan arvioida vasta myöhemmin vuosina.</p> <p>Suomalaisen taide- ja kulttuurikentän rakenteet ja käytännöt eivät tue riittävästi ulkomaalaistaustaisten toimijoiden yhdenvertaisia työskentely- ja osallistumismahdollisuuksia Suomessa, ja siksi OKM nimesi työryhmän arvioimaan kulttuuripolitiikan kehittämistarpeita tästä näkökulmasta. Työryhmä jätti ministeriölle ehdotuksensa linjauksiksi ja toimenpiteiksi vuoden lopussa. Työryhmän mukaan väestön moninaistuminen on otettava valtavirtaistettuna huomioon kaikessa taide- ja kulttuuripoliittisessa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Työryhmän toimenpide-ehdotukset koskevat mm. taiteen ja kulttuurin julkista rahoitusta, osaamisen kehittämistä, työllistymis- ja urakehitysmahdollisuuksia sekä taiteen ja kulttuurin sisältöjä. Työryhmän ehdotusten pohjalta ministeriö valmistelee tarkemman toimenpidesuunnitelman.</p> <p>Korkeakoulujen kansainvälisyysohjelman (2021-2024) valmistelussa osa toimenpiteistä tukee maahanmuuttajien korkeakoulutukseen pää-</p>
--	--

	<p>syä. Korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien koulutus- ja koulutukseen ohjaus olivat yhtenä painopisteenä jatkuvan oppimisen erityisavustushauissa keväällä ja loppuvuonna 2020.</p>
<p>Kulttuuripalvelut ovat paremmin saavutettavissa ja kulttuurin toimintaedellytykset ovat vahvistuneet.</p>	<p>Koronapandemian takia kulttuuripalvelujen saavutettavuus ei voinut toteutua v. 2020 minkään väestöryhmän kohdalla riittävästi. Samasta syystä myöskään alan toimintaedellytykset eivät voineet vahvistua, vaan monin tavoin heikentyivät. Kulttuuri ja luovat alat kuuluvat eniten koronapandemiasta kärsineisiin aloihin. Alan toimijoiden taloudelliset menetykset olivat huomattavia ja alan työttömyys lisääntyi dramaattisesti. Kävijämäärät kulttuuritilaisuuksissa ja -tapahtumissa vähenivät sulkujen ja rajoitusten takia.</p> <p>Koronapandemian tuhoisia vaikutuksia pyrittiin paikkaamaan lisätalousarvioilla, joilla osoitettiin toimialalle yhteensä 110 M€ lisärahoitusta. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja sen alaiset viranomaiset toteuttivat lisärahoituksen turvin valtionavustusten hakuja taide- ja kulttuurialan toimijoille, yhteisöille, kulttuuritapahtumille ja taiteen perusopetuksen ylläpitäjille. Kulttuuripalvelujen saatavuutta turvaa esittävän taiteen valtionosuusuudistus, josta annettiin hallituksen esitys eduskunnalle sekä kuntien kulttuuritoimintaa tukevien kehittämistehtävien rahoittaminen.</p>
<p>Liikunnallinen kokonaisaktiivisuus nousee kaikissa ryhmissä ja ulkoilun ja arkiliikkumisen edellytykset paranevat.</p>	<p>Uusimpien käytettävissä olevien tutkimustulosten mukaan liikuntasuosituksen mukaan liikkui reilu kolmannes (38 %) kaikista 7–15 vuotiaista lapsista ja nuorista (LIITU 2018). Aikuisista terveysliikuntasuosituksen saavutti 39 % miehistä ja 34 % naisista (FinTerveys 2017). Ikääntyneistä (yli 80-vuotiaat) 13 % miehistä ja 9 % naisista ylsi terveysliikuntasuosituksen mukaiseen määrään kestävyys- ja lihaskuntoliikuntaa (FinTerveys 2017). Alle kouluikäisten lasten osalta kehitettiin vuonna 2020 liikunta-aktiivisuuden kansallista seurantajärjestelmää (PIILO-tutkimus). Seurantamalli valmistuu vuonna 2021.</p> <p>Vapaa-ajan kuntoliikuntaa harrasti miehistä noin joka kolmas ja naisista noin joka neljäs (FinTerveys 2017). 91 % lapsista ja nuorista kertoi harrastavansa omaehtoista liikuntaa vähintään kerran viikossa (LIITU 2018). Hieman yli puolet kaikista 9-15-vuotiaista lapsista ja nuorista liikkui urheiluseurassa vähintään kerran viikossa (LIITU 2018).</p> <p>Kansallisen virkistyskäyttöstrategian laatiminen on käynnissä ympäristöministeriön johdolla.</p>
<p>Suomi on kansainvälisesti houkutteleva paikka opiskella, tutkia ja investoida.</p>	<p>Tavoite on horisontaalinen ja sen toteuttaminen eri toimijoiden yhteistyötä. Talent Boost-ohjelma on luonut mahdollisuuksia viestintään ulkomaille että vahvistanut kansallisesti ulkomaisten osaajien inkluusiota. Korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, virastojen, kuntien sekä ministeriöiden yhteistyö on vahvistunut tavoitteen saavuttamiseksi.</p> <p>Kansalliset yhteiset toimet (mm. Team Finland Knowledge-verkoston korkeakoulutuksen ja tutkimuksen erityisasiantuntijat kahdeksassa</p>

	<p>asemapaikassa, Brasiliassa toimiva UM:n koulutus- ja tutkimuskoordinaattori, yhteistyö Team Finland –verkostossa, Study and Work in Finland, Future is made in Finland-webinaarisarja, ministerien ja ministeriön ylimmän johdon esiintymiset eri tilaisuuksissa jne.) ovat vahvistaneet Suomen näkyvyyttä pandemia-ajasta huolimatta.</p>
<p>Suomi kehittyi tutkimus- ja innovaatioympäristönä sekä aineettomat ja aineelliset investoinnit lähtevät kasvuun.</p>	<p>Suomen Akatemian tutkimusinfrastruktuurikomitea (TIK) päivitti kansallisten tutkimusinfrastruktuurien tiekartan 2021-2024. Tiekartalle valittiin 29 infrastruktuuria. EuroHPC-supertietokoneen (Lumi) hankintaa koskevat päätökset tehtiin vuoden 2020 aikana ja kone otetaan käyttöön 2021. Tarkemmin kohdassa ”Kehitetään tutkimusympäristöjä ja tutkimusinfrastruktuuria kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistamiseksi. Hyödynnetään -EuroHPC:n tuomat mahdollisuudet.”</p>
<p>Osaaminen ja jatkuva oppiminen vahvistavat turvan murroksessa.</p>	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö koordinoi hallinnonalojen rajat ylittävää jatkuvan oppimisen parlamentaarisen uudistuksen valmistelua. Uudistuksen linjaukset valmistuivat 17.12.2020. Tavoitetta tuettiin kohdentamalla varsinaisessa talousarviossa 20 miljoonaa euroa hankkeisiin, joilla vastataan nopeasti työelämän osaajapulaan sekä tuetaan työllisyyden kuntakokeilun tavoitteita ja alueellisten toimintamallien kehittämistä, 2,5 miljoonaa euroa kuntien maahanmuuttajien osaamiskeskukseen sekä neljännessä lisätalousarviossa 20 miljoonaa euroa jatkuvan oppimisen toimiin, 10 miljoonaa euroa avoimen korkeakouluopetukseen sekä 0,5 miljoonaa euroa jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden esiselvitykseen. Syyskaudella käynnistyi Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen perustamista koskeva valmistelu. Jatkuvan oppimisen toimenpiteiden vaikuttavuuden seuranta kehitetään osana parlamentaarista uudistusta. VN TEAS-hankkeessa selvitetään vuonna 2020 käynnistettyjen jatkuvan oppimisen toimenpiteiden vaikuttavuutta ja kehitetään seurantajärjestelmä, jolla toimintaa voidaan laadullisesti ja määrällisesti seurata. Hankkeen tulokset ovat käytettävissä vuoden 2022 aikana.</p>
<p>Luovien alojen työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.</p>	<p>Tavoite koskee koko hallituskautta eikä kehityksestä toistaiseksi ole tilastollisesti todennettuja lukuja tältä hallituskaudelta. Uusimman Tilastokeskuksen kulttuurisatelliitin tiedot koskevat vuotta 2018. Niiden mukaan tuolloin kulttuurin toimialan tuotos ja arvonlisäys ovat absoluuttisesti suurempia kuin koskaan aiemmin, mutta prosentuaalinen osuus ei ollut noussut, koska koko kansantalous oli kasvanut kulttuurin toimialaa enemmän.</p> <p>Koronapandemian takia taidealojen työttömien määrä kasvoi koronapandemian vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä melkein 60 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Rajoitusten höllentyessä kolmannella neljänneksellä työttömien määrä väheni hieman mutta pysyi korkealla tasolla. Kulttuurin alojen ammatillisista suuri osa on freelancereita ja heiltä työtilaisuudet loppuivat kokonaan tai lähes kokonaan.</p>

<p>Suomi tunnetaan teknologisen kehityksen, innovatiivisten hankintojen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä.</p>	<p>Osana Oikeus Oppia -ohjelmaa käynnistettiin Uudet lukutaidot -kehittämishjelma, joka tähtää lasten ja nuorten tieto- ja viestintäteknologisten taitojen, medialukutaitojen sekä ohjelmointiosaamisen vahvistamiseen varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa.</p>
<p>Kestävä kehitys on toiminnan perusta ja Suomi on hiilineutraali vuonna 2035.</p>	<p>Perusopetuksen digitalisaation ympäristövaikutuksia on alustavasti selvitetty.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriön kestävän kehityksen linjaus julkaistiin. Koulutusta ja tutkimusta koskevia toimia on sisällytetty osaksi hallituksen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista koskevaa tiekarttaa, minkä johdosta Suomen Akatemia on kartoittanut ilmastomuutokseen liittyvää osaamista sekä osoittanut 10 miljoonaa euroa ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen tutkimukseen.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö on ohjauksellaan edistänyt korkeakoulujen (korkeakoulujen 2021-2024 sopimuskauden valmistelu) hiilijalanjäljen mittaamista. Lisäksi uusi kansallinen tutkimusinfrastrukturstrategia korostaa kestävää kehitystä ja hiilineutraaliutta osana tutkimusinfrastruktuureja koskevia periaatteita. Kajaaniin sijoittuva yhteiseurooppalainen LUMI-supertietokone esimerkiksi on hiilineutraali. Niin yliopistojen rehtorineuvosto Unifi kuin Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene julkaisivat 2020 aikana korkeakoulusektoreiden toimintaohjelman kestävän kehityksen ja vastuullisuuden edistämiseksi.</p>
<p>Monenkeskinen yhteistyö ja globaali vastuu vahvistuvat.</p>	<p>Globaali vastuu ja monenkeskinen yhteistyö toteutuvat sekä eurooppalaisessa yhteistyössä että kansallisesti. Suomi on aktiivisesti osallistunut EU:n ja globaalien etelän alueiden välisiin tutkimus- ja innovaatiodialoisiin (EU-Latinalainen Amerikka, EU-Afrikan Unioni). Suomi on luotettava kumppani ilman historiallisia painolasteja. Vuonna 2020 korkeakoulujen kanssa sovittiin tulossopimusprosessissa, että korkeakoulujen rahoitusmallin strateginen osio mahdollistaa korkeakoulujen yhteisten vastuullisten pilottien aloittamisen sovitussa maissa vuodesta 2021 alkaen (Afrikan maita, Kiina, Intia) ja sovitulla aloilla (oppiminen ja opettaminen, terveys ja hyvinvointi, kestävä kehitys ja vastuullisuus).</p> <p>Kansallinen ja eurooppalainen yhteistyö on vahvistunut myös ihmisoi-keuksia, tieteen vapautta ja autonomiaa koskevissa keskusteluissa ja prosesseissa (esim. Kiina-toiminnan yhteiset eurooppalaiset viestit ja parhaat käytännöt, kansallisen toimintatapamallin valmistelu sekä tiedonjakaminen Euroopan tasolla että kansallisesti). Suomelta puuttuu kansallinen globaalivastuullinen korkeakoulutuksen ja tutkimuksen ohjelma globaalien etelän kanssa. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjauksia seuraava KV-foorum on aloittanut vertaismaiden vastaavien ohjelmien benchmark –harjoituksen ja laatii ehdotuksen mahdollisesta kansallisesta ohjelmasta 2021.</p>

<p>Kansalaislähtöisiä julkisia palveluita kehitetään. Edistetään digitaalisia palveluita ja esteettömyyttä sekä selkeää hallinnollista kieltä.</p>	<p>Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaan sivistystyön tiedontuotannon menetelmiä on automatisoitu Koski- ja Varda-hankkeiden myötä.</p> <p>Vapaan sivistystyön vapaatavoitteisen koulutuksen suoritustietojen viemistä valtakunnalliseen Koski-tietovarantoon on jatkettu vuonna 2020 lainsäädäntötyön ja teknisen suunnittelutyön kautta.</p> <p>Opetushallinnon ohjaus- ja säätelypalveluun (Oiva) on viety vapaan sivistystyön ylläpitämisluvat saavutettavassa muodossa. Esi- ja perusopetuksen järjestämisluvat julkaistaan palvelussa alkuvuodesta 2021.</p> <p>Varhaiskasvatuksen digitaalisen laadunarviointijärjestelmän kehitystyö on käynnistetty.</p> <p>Opetus- koulutussanaston (OKSA) laajennus julkaistaan alkuvuodesta 2021. Sanaston laajennus viedään osaksi VM:n ylläpitämää Yhteentoimivuus-alustaa.</p> <p>Kertomusvuonna on kehitetty muun muassa opetushallinnon ohjaus- ja säätelypalvelua (Oiva) ja Avoimien oppimateriaalien kirjasto –palvelua sekä suunniteltu jatkuvan oppimisen digitaalista palvelukokonaisuutta.</p>
<p>Poikkihallinnollinen yhteistyö julkisessa hallinnossa vahvistuu.</p>	<p>Luovien alojen kehittämisessä yhteistyötä TEM:n kanssa on tehostettu, erityisesti luovan talouden tiekartan valmistelussa. STM:n kanssa asetettiin yhdessä uusi työryhmä kulttuurin hyvinvointivaikutusten edistämiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimissa ja rakenteissa. Ympäristöministeriön kanssa on valmisteltu yhdessä arkkitehtuuripoliittista ohjelmaehdotusta, joka valmistui vuoden lopussa.</p>
<p>Tietopolitiikan johtamista vahvistetaan. Julkisen tiedon avoimuus lisääntyy.</p>	<p>Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön digitalisaation viitekehysten suunnittelu on käynnistetty.</p> <p>Opetuksen, koulutuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille suunnattua opasta tietosuojalainsäädännön pääkohdista on jatkotyöstetty. Päivitetty opas julkaistaan vuonna 2021.</p> <p>Tammikuussa 2020 valmistui selvitys kulttuurin toimialan tilasto- ja tietoperustasta ja sen kehittämisen tarpeista. Välittömänä jatkotoimenpiteenä käynnistettiin asiakokonaisuudesta vastaavan määräaikaisen virkamiehen rekrytointi osastolle (aloitti 1.9.2020 ja sen myötä käynnistettiin kolmivuotinen kehittämishanke. Samaan aikaan osoitettiin rahoitusta kuntien kulttuuritoiminnan tilastoperustan kehittämiseen.</p> <p>Julkisilla varoilla rahoitetun tutkimuksen yhteydessä syntyneiden tieteellisten julkaisujen avoin saatavuus on asetettu päämääräksi sekä EU:ssa että Suomessa. Tekijänoikeuslainsäädäntöön lisättävää tieteellisten julkaisujen rinnakkaistallennusoikeutta valmisteltiin osana</p>

	<p>direktiiviä tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista digitaalisilla sisämarkkinoilla (DSM). Tutkijoiden rinnakkaisoikeuden vahvistaminen lisää tieteen avoimuutta.</p> <p>OKM:n rahoittama Fairdata-kokonaisuus muodostuu tärkeimmistä Avoimen tieteen viitearkkitehtuurissa kuvatuista tutkimusprosessia tukevista palveluista digitaalisten aineistojen hallintaan. Palvelu tarjoaa tutkimuksen tuottamien aineistojen ja niihin liittyvien metatietojen turvallisen säilytyksen ja löydettävyyden.</p>
<p>Henkilöstöjohtamisen uudistusohjelman toteutusta tuetaan siten, että parannetaan valtion kilpailukykyä työnantajana sekä valmistaudutaan suureen rekryointitarpeeseen.</p>	<p>Henkilöstöjohtamisen uudistamisohjelman linjauksia ja näkökulmia otettiin eräiltä osin huomioon mm. hallinnonalan tulosohjauksessa.</p>

4 Toiminnallinen tehokkuus

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan taloudellisuuden ja tehokkuuden seuranta perustuu sisäisen laskennan tuottamiin tietoihin toimintayksiköiden ja toimintaprosessien kustannuksista. Tiedot tuotetaan palkkojen osalta Kiekun ajanhallinnan työaikailmoitusten perusteella. Prosesseille kohdennetaan noin 98 % opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan kustannuksista. Kustannuksiin sisältyy kaikki opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnasta aiheutuvat kustannukset riippumatta siitä, miltä talousarvion momentilta ne on rahoitettu.

4.1 Toiminnan tuottavuus

Toiminnan tuottavuutta on arvioitu tarkastelemalla henkilötöyvuosia ja toiminnan kustannuksia toiminnoittain. Vuonna 2020 Opetus- ja kulttuuriministeriön henkilötöyvuosien määrä laski hieman.

Opetus- ja kulttuuriministeriön työajankäyttö ja kokonaiskustannukset prosesseittain vuosina 2018 - 2020

	2018	2019	2020	Muutos	2018	2019	2020	Muutos
Prosessit	HTV	HTV	HTV	% 19/20	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa	% 19/20
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	47,5	45,4	46,1	1,5 %	11 779	11 922	13 114	10,0 %
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	16,1	15,4	14,7	-5,1 %	1 273	1 441	1 322	-8,3 %
Ohjaus ja toiminta- ja taloussuunnittelu	33,4	31,8	28,7	-9,8 %	3 198	3 808	3 001	-21,2 %
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	16,7	16,2	17,2	6,1 %	18 244	19 852	20 193	1,7 %
EU- ja kansainväliset asiat	18,7	25,3	16,8	-33,6 %	2 987	4 797	2 000	-58,3 %
Sisäinen hallinto	55,6	60,8	56,5	-7,1 %	5 300	6 459	6 071	-6,0 %
Palkallinen poissaolo	64,4	55,1	64,6	17,4 %	4 617	4 353	5 248	20,6 %
YHTEENSÄ	252,4	250,0	244,5	-2,2 %	47 399	52 631	50 949	-3,2 %
Prosesseille kohdistamattomat kustannukset					1 203	891	335	-62,4 %
Opintotuen muutoksenhakulautakunta					614	605	680	12,3 %
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ					49 216	54 127	51 963	-4,0 %

Opetus- ja kulttuuriministeriölle kohdistettu osuus VNHY:n toimintamenojen kustannuksista oli 7 286 294 euroa vuonna 2020 (ei sisälly taulukkoon)

1 Sisältää KTPO:n ostamia atk:n käyttöpalveluja ja tietotekniikan asiantuntijapalveluja

v. 2020 19 011

v. 2019 18 138

v. 2018 17 221

4.2 Toiminnan taloudellisuus

Toiminnan taloudellisuutta arvioidaan tarkastelemalla ministeriön toimintamenoja menolajeittain sekä arvioimalla toimintamenojen htv-kehitystä. Ministeriön toimintamenoista 88 % on henkilöstökuluja ja 12 % palveluostoja. Toimintamenot olivat 7 % pienemmät kuin edellisellä vuonna verrattuna johtuen pääasiassa palveluostojen vähenemisestä. Vuonna 2019 palveluostot ja matkustuskulut olivat suuremmat kuin vuonna 2020 johtuen pääasiassa EU-puheenjohtajuuskaudesta. Vuonna 2020 toiminnan muut kulut pienenevät johtuen koronapandemian seurauksena vähentyneistä matkustuskuluista. Henkilöstökulut kasvoivat 4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2020 toimintamenojen htv-määrä oli 228.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot menolajeittain vuosina 2018 - 2020

Menolaji	2018	2019	2020	Muutos 19/20	
	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa	%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	68	69	29	-40	-58 %
Henkilöstökulut	16 234	16 633	17 219	586	4 %
Vuokrat	47	162	33	-129	-80 %
Palvelujen ostot	2 184	3 764	2 305	-1 459	-39 %
Muut kulut	263	538	95	-443	-82 %
Yhteensä	18 796	21 165	19 681	-1 484	-7 %
<i>HTV (toimintamenot pl. oikaisuerät*)</i>	233	227	228	1	1 %

*Oikaisuerät sisältävän kertaluonteiset kulut liittyen valtion avustusten digitalisointihankkeeseen

Opetus- ja kulttuuriministeriölle kohdistettu osuus VNHY:n toimintamenojen kustannuksista oli 7 286 294 euroa vuonna 2020 (Ei sisälly taulukkoon)

4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Opetus- ja kulttuuriministeriössä ei ole asetettu maksullista toimintaa koskevia tulostavoitteita.

Valtiokonttorin määräyksen mukaan kirjanpitoyksikön tulee esittää yksittäisen osa-alueen kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessa, jos osa-alueen tuotot ovat vähintään 1 milj. euroa. Toimintakertomuksessa tulee esittää myös Kilpailulain 30 d §:ssä (721/2019) tarkoitetun kilpailutilanteessa tapahtuvan taloudellisen toiminnan tuloslaskelma, jos toiminnan tuotot ovat vähintään 40 000 euroa.

Vuonna 2020 maksuperustelain mukaiset julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot olivat yhteensä 130 555,00 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ollut Kilpailulain 30 d §:ssä (721/2019) tarkoitettua toimintaa vuonna 2020.

5 Tuotokset ja laadunhallinta

5.1 Ministeriön suoritteiden määrät

Esitettävät määrälliset tiedot eivät kuvaa opetus- ja kulttuuriministeriössä käsiteltyjen asioiden laajuutta, laatua tai vaikeusastetta.

OKM:ssä käsitellyt 2015–2020 avatut asiat

	Avattu	Välitoimet	Vireillä	Päätetty	Käsittelyaika keskiarvo vrk
Vuosi 2015	9 182	1 118	2 937	6 245	60
Vuosi 2016	7 659	1 634	5 043	2 616	69
Vuosi 2017	7 694	2 000	2 321	5 373	75
Vuosi 2018	6 524	2 577	2 352	4 172	52
Vuosi 2019	6 396	3 380	1 504	4 892	63
Vuosi 2020	12 158 (VAHVA: 3 160 SALAMA: 8 998)			8 454 (VAHVA: 1 764 SALAMA: 6 690)	

Lähde: SALAMA- ja VAHVA-asianhallintajärjestelmät

Asiakirjamäärät

	2019	2020
VAHVA		10 112
SALAMA		54 386
Yhteensä	41 606	64 498

Lähde: SALAMA- ja VAHVA-asianhallintajärjestelmät

Viestinnän tunnuslukuja 2017–2020

	2017	2018	2019	2020
Mediaviestintä/ uutistoiminta				

Tiedotteet suomeksi	226	208	168	183
ruotsiksi	143	132	98	145
englanniksi	37	24	30	30
muilla kielillä	1			18
Mediakatsaus	verkkomedian seuranta laajassa käytössä, räätälöinti ja reaaliaikainen seuranta tarpeen mukaan some-seuranta, tweetdeck	verkkomedian seuranta laajassa käytössä, räätälöinti ja reaaliaikainen seuranta tarpeen mukaan, some-seuranta	verkkomedian seuranta laajassa käytössä, räätälöinti ja reaaliaikainen seuranta tarpeen mukaan, some-seuranta	verkko- ja printtimedian sekä sosiaalisen median seurantatyökalu Retriever käytössä
Www-palvelu				
Sivuhaku	Verkkosivuuudistuksen vuoksi kattavaa analytiikkaa ei ole saatavilla	Verkkosivuuudistuksen vuoksi kattavaa analytiikkaa ei ole saatavilla.	2,1 milj. 830 000 vierailijaa (kävijätiedot ajalta maaliskuu-joulukuu 2019)	käyntejä sivustolla: 1,7 milj. kävijöitä: 1 milj. sivulatauksia: 3,7 milj.
Sivuston laatu			83,3/100 (lähde: Siteimprove)	74,5/100 (lähde: Siteimprove)
Verkkouutiset	yhteensä 66	suomeksi 62 ruotsiksi 15 englanniksi 1 yhteensä 78	suomeksi 91 ruotsiksi 22 englanniksi 8 yhteensä 121	suomeksi 53 ruotsiksi 23 englanniksi 8 muut 3 yhteensä 87
Palautteet verkkosivuilta	415	246	273	766
Seuraajat sosiaalisessa mediassa				
Twitter	13 300	16 700	21 817	28 945
Facebook, Instagram ja YouTube	Facebook 2131 Instagram 1039 Youtube 153	Facebook 2813 Instagram 1317 Youtube 327	Facebook 3795 Instagram 1986 YouTube 521	Facebook 4 595 Instagram 2813 YouTube 1 050
Julkaisutoiminta				
Julkaisusarjojen julkaisut /VNHY ja ISBN-numeroidut esitteet	54	58	65	Julkaisut 34, esitteet 10

5.2 Kirjanpitoyksikköön kuuluvien muiden virastojen tuloksellisuus ja suoritteiden määrät

5.2.1 Kotimaisten kielten keskus

Toiminnallinen tehokkuus

Kotuksen toiminnan keskeisiä tavoitteita on julkaista verkossa kielitietoa laajalle yleisölle ja monenlaisille kohderyhmille. Verkossa julkaistaan niin sanakirjoja, kielenhuollon ja kielenkäytön oppaita kuin yleistä kielitietoa ja ohjeita. Kotus tarjoaa verkossa myös digitoituja kieliaineistoja kansalaisten ja tutkijoiden käyttöön. Julkaisujen lisäksi Kotus tarkastelee asiantuntijoidensa monipuolisen työn tuloksellisuutta erilaisten asiantuntijatehtävien ja tarjotun kielenkäytön koulutuksen seurannalla.

Toiminnallista tuloksellisuutta seurataan opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tulos-sopimuksessa sovitulla indikaattoreilla. Työajan kohdentaminen indikaattoreille on tehty Kieku-järjestelmässä.

Toiminnan tuottavuus

Seuraavissa taulukoissa esitetään ministeriön kanssa sovituin indikaattorein eri tulos-alueiden toteumat ja tavoitteet vuonna 2020, niiden vertailu sekä kahden aikaisemman vuoden toteumat. Lisäksi vuotta 2020 verrataan vuoteen 2019.

Kotus saavutti tavoitteet vuonna 2020 varsin hyvin.

Seurantakohde: Julkaisut

Julkaisut	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Toteuman ja tavoitteen ero 2020	Vertailu vuoteen 2019
Julkaisut, painotettu kappalemäärä			3493	3000	493	
Henkilötyövuodet			16,01			
Julkaisut kpl/hyv			218	182	36	

Julkaisujen seurantatapa muutettiin vuodesta 2020 alkaen, mistä syystä vuoden 2020 toteumatiedot eivät ole vertailukelpoisia edellisten vuosien kanssa. Laskentatavan muutoksen taustalla on julkaisujen siirtyminen verkkoon ja aiemmin erikseen seurattujen sähköisten aineistojen sisällyttäminen julkaisuindikaattoriin verkossa tarjottavien toimitettujen aineistojen osalta. Aiemman sivumäärään perustuvan laskentakaavan sijaan vuodesta 2020 julkaisut lasketaan kaavalla, joka muodostuu uusien ja päivitettyjen julkaisujen kappale- ja tietuemäärästä painokertoimilla.

Kotus tuottaa monen tyyppisiä julkaisuja. Valtaosa uusista julkaisuista on verkossa tarjottavia yleistajuisia asiantuntijatekstejä, joita ovat mm. kielenhuollon tiedotuslehtien artikkelit ja verkossa ilmestyneet asiantuntijakatsaukset. Mukana julkaisujen kokonaislaskennassa on lisäksi Kotuksen asiantuntijatyönä laadittuja, muualla julkaistuja tieteellisiä artikkeleita ja toimitteita sekä Kotuksen julkaisemia, ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä laadittuja julkaisuja. Myös verkossa vapaasti tarjottavien hakukentällisten ohje- ja tietopankkien ja muiden päivittyvien julkaisujen päivitykset kuuluvat julkaisujen kokonaisuuteen lukuun ottamatta sanakirjoja, joiden artikkelien kertymää tarkastellaan omalla seurantakohteellaan.

Kappalemäärällisesti eniten julkaistiin lyhyitä ajankohtaissisältöjä, koosteita ja uutisia, joiden osuus julkaisujen laskennallisesta arvosta on noin kymmenes. Ajankohtaissisältöjä julkaistaan osittain myös video- ja äänimuodossa ja Kotuksen verkkosivujen lisäksi myös ulkopuolisissa kanavissa ja sosiaalisessa mediassa.

Seurantakohte: Esitelmät ja asiantuntijatehtävät

Esitelmät ja asiantuntijatehtävät	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Toteuman ja tavoitteen ero 2020	Vertailu vuoteen 2019
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl	529	488	297	400	-103	-191
Henkilötyövuodet	11,88	11,64	10,50			-1,14
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl/htv	45	42	28	30	-2	-14

Asiantuntijatehtäviin luetaan erilaiset asiantuntijalausunnat ja -selvitykset, esiintymiset mediassa sekä osallistuminen kotimaisten ja kansainvälisten työryhmien ja lautakuntien työhön. Kotus panostaa vahvasti kielitiedon ja tutkimustulosten välittämiseen eri yhteyksissä, niin tieteellisissä konferensseissa kuin laajalle kuulijakunnalle tarkoitettuissa seminaareissa ja tapaamisissa. Suhteet mediaan ovat tiiviit, ja Kotuksen asiantuntemusta käytetään ahkerasti eri mediakanavissa. Vuonna 2020 mahdollisuuksia

esitelmöintiin oli kuitenkin tavanomaista vähemmän, koska suurin osa vuodeksi suunnitelluista tapahtumista peruttiin koronaviruspandemian vuoksi. Esitelmien ja asiantuntijatehtävien määrä jäi noin 25 prosenttia tavoiteltua pienemmäksi.

Seurantakohde: Kielenkäytön opetus

Kielenkäytön opetus	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Toteuman ja tavoitteen ero 2020	Vertailu vuoteen 2019
Kielenkäytön opetus, tunteja	1 151	1 490	1 183	850	333	-307
Henkilötyövuodet	4,19	7,31	7,09			-0,22
Kielenkäytön opetus, tunteja/htv	275	204	167	223	-56	-37

Kielenkäytön opetuksen tuntimäärätavoite ylitettiin. Eniten tavoitteen ylittymiseen vaikutti kahden edellisen vuoden tapaan se, että Yle tilasi tähän indikaattoriin laskettavaa kielenhuoltopalvelua vielä kertomusvuonna moninkertaisen tuntimäärän aiempiin vuosiin verrattuna. Lisäksi tuntitavoitteen saavuttamisessa auttoi vuonna 2018 eOppi-vassa julkaistu, suosittu Hyvä virkakieli -verkkokurssi, jonka käyttö kasvoi entisestään ja josta kertomusvuonna julkaistiin käynnissä olevassa hankkeessa myös uudistettu, kaikille avoin versio. Kielenkäytön opetukseen suunnattiin edelleen selvästi enemmän henkilötyövuosia kuin aiempina vuosina. Suurin osa niistä käytettiin edellisen vuoden tapaan ministeriön erillisrahoitusta saavaan Hyvän virkakielen verkko-opiskelumateriaali -hankkeeseen, jonka tuotokset näkyvät tuloksissa täysimittaisesti vasta tulevina vuosina. Siksi opetustuntien määrä henkilötyövuotta kohden jäi tavoitetta pienemmäksi.

Seurantakohde: Kielineuvonta

Kielineuvonta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Toteuman ja tavoitteen ero 2020	Vertailu vuoteen 2019
Kielineuvonta, vastauksia, kpl	7 060	8 881	7 673	6 000	1 673	-1 203
Henkilötyövuodet	3,25	2,87	3,25			0,38
Kielineuvonta, vastauksia, kpl/htv	2172	3094	2361	2190	171	-734

Kielineuvonnan vastauksia annettiin poikkeusvuodesta huolimatta enemmän kuin oli asetettu tavoitteeksi. Vastausten määrä osoittaa, että edelleen on tarvetta myös henkilökohtaiselle palvelulle, joka tukee ja täydentää *Kielitoimiston ohjepankkia*, *Ordförrå-*

detia ja muita verkossa julkaistuja ohjeistoja. Rungas neljäsosa (27 %, 2 041 kpl) vastauksista annettiin ruotsin kielen neuvonnassa, jonka puhelinpäivystysaika pidennettiin. Myös suomen kielen vastausten määrä pysyi suurena, sillä kieli- ja nimeuvontaa verkkolomakkeella jatkettiin myös silloin, kun puhelinneuvonta oli keväällä tilapäisesti suljettuna etätyösuosituksen vuoksi. Indikaattorilukuun sisältyy myös maksullisena palveluna tarkistettujen paikannimien määrä, joka muodosti luvusta vajaan viidenneksen (18 %), sekä sanakirjatoimitusten antama henkilökohtainen neuvonta.

Seurantakohde: Sanakirjat

Sanakirjat	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Toteuman ja tavoitteen ero 2020	Vertailu vuoteen 2019
Sana-artikkeleita, kpl	44 282	59 177	24 985	29 700	-4 715	-34 192
Henkilötyövuodet	37,96	34,56	36,78			2,22
Sana-artikkeleita, kpl/htv	1 167	1 712	679	825	-146	-1 033

Kotus tuottaa verkkoon sähköisiä sanakirjoja, jotka ovat vapaasti kaikkien käytössä. Verkossa ovat kokonaan luettavissa Kielitoimiston sanakirja, Karjalan kielen sanakirja, Finlandssvensk ordbok, Suomi–ruotsi-suursanakirja, Viro–suomi-sanakirja ja Suomi–kurmandži-sanakirja. Historiallisista murre- ja vanhan kirjakielen sanakirjoista on verkossa käytettävissä merkittävä osa. Suomi–somali-sanakirjasta oli vuoden loppuun mennessä käytettävissä aakkosväli a–va. Vasta osittain julkaistuihin sanakirjoihin lisätään vuosittain sanakirja-artikkeleita. Myös nykykielen sanakirjojen Suomi–ruotsi-suursanakirjan ja Kielitoimiston sanakirjan sana-artikkeleita kartutetaan tarpeen mukaan. Sanakirja-artikkelien määrä ylsi lähelle vuodelle 2020 asetettua tavoitetta. Tavoitteesta jäämiseen vaikuttivat mm. Suomi–somali-sanakirjan viimeisen jakson julkaisun siirtyminen vuoden 2021 tammikuuhun sekä jonkin verran suositusten mukaisen laajaan etätyöhön siirtymisen aiheuttamat työprosessien muutokset.

Seurantakohde: Asiakastytyväisyys

Kotuksen tulossopimuksessa on ollut vuodesta 2017 käytössä indikaattori asiakastytyväisyydestä. Loppuvuodesta 2020 verkkosivuilla toteutetun asiakaskyselyn kokonaistulos oli 3,5 asteikolla 1–4 (muunnettuna asteikolle 1–5 tulos on 4,4), ja tulos on pysynyt hyvin samalla tasolla viime vuodet.

Toiminnan taloudellisuus

Tuotosten ja kustannusten vuosittainen vaihtelu on odotuksenmukaista. Vuodet eivät ole tuotoksiltaan samanlaisia, vaikka toiminnan painopisteet eivät merkittävästi muuttuisi, koska työntekijöiden työaika kohdentuu eri vuosina hieman eri kohteisiin. Toiminnan taloudellisuutta seurataan opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tulossopimuksessa sovitulla indikaattoreilla. Seuraavassa taulukossa esitetään ministeriön kanssa sovituin indikaattorein eri tulosalueiden toteumat ja tavoitteet vuonna 2020, niiden vertailu sekä kahden aikaisemman vuoden toteumat. Lisäksi vuotta 2020 verrataan vuoteen 2019.

Toiminnan taloudellisuus indikaattoreittain

Julkaisut	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Toteuman ja tavoitteen ero 2020	Vertailu vuoteen 2019
Julkaisut, painotettu kappalemäärä *			3 493	3 000	493	
Kustannukset			1 105 265			
Euroa/kpl			316	403	-87	
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Toteuman ja tavoitteen ero 2020	Vertailu vuoteen 2019
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl	529	488	297	400	-103	-191
Kustannukset	841 016	816 990	738 796			-78 194
Euroa/kpl	1 590	1 674	2 488	2 725	-237	814
Kielenkäytön opetus	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Toteuman ja tavoitteen ero 2020	Vertailu vuoteen 2019
Kielenkäytön opetus, tuntia	1 151	1490	1183	850	333	-307
Kustannukset	131 943	255 123	383 858			128 735
Kielenkäytön opetus, euroa/tunti	115	171	324	165	159	153
Kielineuvonta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Toteuman ja tavoitteen ero 2020	Vertailu vuoteen 2019
Kielineuvonta, vastauksia, kpl	7 060	8 881	7 673	6 000	1673	-1208
Kustannukset	188 191	184 994	194 668			9 674

Kielineuvonta, vastauksia, euroa/kpl	27	21	25	28	-3	5
Sanakirjat	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Toteuman ja tavoitteen ero 2020	Vertailu vuoteen 2019
Sana-artikkeleita, kpl	44 282	59 177	24 985	29 700	-4 715	-34 192
Kustannukset	2 476 695	2 301 026	2 344 006			42 980
Sana-artikkeleita, euroa/kpl	56	39	94	80	14	55

* Indikaattorin laskentakaavaa muutettu vuodesta 2020 lähtien

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Kotuksen henkilöstön määrä on laskenut muutamien viime vuosien aikana. Määräaikaisissa työsuhteissa oli projektityöntekijöitä ja korkeakouluharjoittelijoita. Henkilöstön keski-ikä oli korkeahko, 51,3 vuotta, kun se valtiolla keskimäärin on 45,7 vuotta, ja yli 55-vuotiaita oli yli puolet henkilöstöstä.

Henkilöstömäärä ja -rakenne	2018	2019	2020	Vuosi muutos %
Henkilöstömäärä vuoden lopussa*	79	74	71	-4,1
naiset	62	59	58	-1,7
miehet	17	15	13	-13,3
Henkilötyövuosimäärä	78	75,92	73,5	-3,6
Keski-ikä (v.)	50,5	50,3	51,3	1,9
naiset	50,5	49,9	50,4	1,0
miehet	50,3	52,0	55,2	6,2
Henkilöstömäärät ikäluokittain				
25–34	8	11	8	-27,3
35–44	17	13	13	0,0
45–54	20	15	11	-26,7
55–64	34	35	36	9,1
65–	3	2	3	50,0
Koulutustasoindeksi	6,6	6,8	6,8	0,3
Korkeakoulututkinnon suorittaneiden %-osuus	88,6	91,9	91,5	
Tutkijakoulutuksen suorittaneiden %-osuus	22,8	25,7	25,4	
Vakinaisia	60	59	59	0,0
naiset	49	47	47	0,0
miehet	11	12	12	0,0
Määräaikaisia	19	15	12	-20,0

naiset	13	12	11	-8,3
miehet	6	3	1	-66,7
Kokoaikaisia	70	71	65	-8,5
naiset	55	56	53	-5,4
miehet	15	15	12	-20,0
Osa-aikaisia	9	3	6	100,0
naiset	7	3	5	66,7
miehet	2	0	1	100,0
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta	79,3	78,8	80,0	1,5
Henkilöstökulut	2018	2019	2020	Vuosi muutos %
Kokonaistyövoimakustannukset	4 303 832,5	4 272 364,9	4 233 349,1	-0,9
Tehdyn työajan palkkojen %-osuus palkkasummasta	76,7	76,8	77,1	0,3
Väilliset työvoimakustannukset, €/vuosi	1 497 049,5	1 534 128,4	1 496 036,6	-2,5
Väillisten työvoimakust. %-osuus tehdyn työajan palkoista	55,9	56,0	54,7	-2,4

* Henkilöstömäärä ja sen erittelyt on ilmoitettu taulukossa vuoden 2020 lopun henkilöstömäärää kuvaavan Valtiokonttorin henkilöstötilinpäätöksen tunnuslukutaulukon mukaisesti, mistä syystä luvut eroavat jonkin verran viraston todellisesta henkilöstömäärästä. Vuonna 2020 Kotuksessa työskenteli 84 henkilöä. Mukaan on laskettu lyhytaikaisissa työsuhteissa olleet henkilöt kuten korkeakouluharjoittelijat.

Henkilöstön koulutus ja osaaminen

Kotuslaisten koulutustaso on korkea, koulutustasoindeksi 6,8 (asteikko 1–8), joka on selvästi valtionsektorin keskiarvoa (5,3) korkeampi. Korkeakoulututkinnon suorittaneita on 91,5 % ja tutkijakoulutuksen (tohtori tai lisensiaatti) suorittaneita 25,4 % koko henkilöstöstä.

Henkilöstön koulutukseen ja kehittämiseen on viime vuosina pyritty panostamaan aiempaa enemmän, mutta vuonna 2020 suunnitelluista koulutuksista jouduttiin tinkimään yhtäältä poikkeusolosuhteiden ja peruuntuneiden koulutustapahtumien ja seminaarien, toisaalta tiukan taloustilanteen vuoksi. Vuoden aikana toteutettiin yhteistyössä toisen viraston kanssa järjestetty valmentavan johtamisen koulutus kaikille esihenkilöille ja toimintojen koordinaattoreille. Lisäksi henkilöstöä osallistui erilaisiin verkossa järjestettyihin ammattitaidon ja työtapojen kehittämiskoulutuksiin, ja osa henkilöstöstä suoritti myös eOppivan koulutuksia. Vuonna 2020 koulutukseen käytettiin 3,1 työpäivää/htv (valtiolla keskimäärin 1,7 työpäivää/htv). Henkilöstökoulutuksen kustannukset (759 e/htv) olivat hieman korkeammat kuin valtiolla keskimäärin (617 e/htv).

Henkilöstön koulutus ja osaaminen	2018	2019	2020	Vuosi- muutos %
Koulutuspanostus, työpäivää/henkilötyövuosi	4,2	4,4	3,1	-29,3
Koulutus ja kehittäminen, euroa/htv	1 499,6	1 331,7	758,8	-11,2
Koulutuksen laajuus: henkilöstökoulutusta saaneiden lukumäärän %-osuus henkilöstöstä	73,4	77,0	57,7	
Henkilöstön arvo, euroa	42 504 541,3	42 309 458,1	39 307 089,5	-7,6

Työhyvinvointi

Työtyytyväisyysindeksi pysyi vuonna 2020 edellisen vuoden tasolla, 3,6. Sairauspoissaolojen määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna, ja lukuna 4,4 sairauspoissaolopäivää/htv on selvästi matalampi kuin valtiolla keskimäärin (7,4). Työterveyshuollon kustannukset (475 e/htv) ovat samaa tasoa kuin valtiolla keskimäärin (463 e/htv).

Toimintavuonna COVID-19-pandemiatilanne vaikutti suuresti työympäristöön ja työhyvinvointiin. Vuonna 2020 työhyvinvoinnin seurannassa keskityttiin poikkeusolojen etätöön tukemiseen. Esillä olivat etätöön ergonomia ja kannustava palaute, ja henkilöstön poikkeusolojen tunnelmia kartoitettiin kyselyin ja yhteisissä etätapaamisissa. Kyseilyissä nousivat esille työtehtävien, elämäntilanteiden ja ihmisten erilaisuus ja niiden vaikutus kokemuksiin etäpainotteisen työn sujumisesta. Etenkin loppuvuodesta oli havaittavissa väsymystä tilanteen jatkumiseen.

Henkilöstön työkunnon ylläpitoon tarkoitetut liikuntaryhmät jouduttiin poikkeusaikana pitämään tauolla, ja niiden sijaan henkilöstölle tarjottiin syksyn aikana video-ohjattua jumppaa itsenäistä kehonhuoltoa varten. Henkilöstöllä oli mahdollisuus käyttää yksi tunti työaikaa viikossa työkuntoa ylläpitävään liikuntaan.

Kotuksessa työhyvinvointiasioita hoitaa laajennettu työsuojelutoimikunta, joka koostuu varsinaisesta työsuojelutoimikunnasta sekä yhdestä henkilöstöä edustavasta ja yhdestä työnantajaa edustavasta työhyvinvointivastaavasta.

Työhyvinvointi	2018	2019	2020	Vuosimuutos %
Työtyytyväisyys (VM-Baro)	3,6	3,6	3,6	0,0
Lähtövaihtuvuus, %	2,5	9,0	0,0	-100,0
Tulovaihtuvuus, %	2,5	2,6	5,4	321,6

Työkyvyttömyyseläkkeelle, % henkilöstöstä	0,0	0,0	0,0	0,0
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	6,3	5,8	4,4	-23,8
Työterveyshuolto, €/htv	471,9	523,8	475,2	-9,3
Työtyytyväisyyden edistäminen, €/htv	915,7	796,6	503,7	-36,8
Työkunnan edistäminen, €/htv	539,2	460,8	284,0	-38,4

5.2.2 Näkövammaisten kirjasto

Johdon katsaus

Keväällä 2020 koronavirus siirsi myös valtaosan Celian henkilöstöstä jatkuvaan etätyöskentelyyn. Koronavuosi lisäsi digitaalisten palveluiden ja äänikirjapalveluiden kysyntää yhteiskunnassa, ja sama näkyi myös Celian toiminnassa. Samalla viraston vuosia digitalisaation parissa tekemä työ kantoi uutta hedelmää: palveluita kyettiin ylläpitämään ja kehittämään, viraston suoritteiden määrä kasvoi, tuottavuus lisääntyi, asiakastytyväisyys ja työtyytyväisyys paranivat. Tästä suurin kiitos kuuluu viraston henkilöstölle, joka muutoksenkin keskellä, työmäärän lisääntyessä jatkoi työskentelyään antaumuksella ja tavoitteellisesti.

Myös yksi ajanjakso päättyi, kun virastoa vuodesta 1991 johtanut Marketta Ryömä siirtyi eläkkeelle 31.8.2020. Johtajan vaihtumisen, koronan tuomien muutosten ja viraston lakisääteisten tehtävien hoitamisen lisäksi henkilöstöä työllistivät erityisesti uusien toimintatapojen hakeminen jatkuvaan etätyöskentelyyn, saavutettavuusveloitteisiin vastaaminen, tiedonhallintalain voimaantulo, saavutettavuuslainsäädännön eteneminen, viraston lakiuudistuksen käynnistyminen sekä Celian strategian ja arvojen kirjastamiseen tähtäävä työ. Suuri ponnistus oli myös viraston konesalin siirtäminen Valtorille, joka edellytti neuvotteluja, järjestelmämuutoksia ja asiakasviestintää.

Celian kirjastopalveluiden käyttäjien määrä lisääntyi 22 % (74 000 henkilöä, vrt. 64 000 vuonna 2019) ja myös palveluiden käyttö kasvoi ja lainauspalveluita käytettiin 14 % enemmän kuin edellisvuonna, 1 229 837 kertaa. Verkkopalveluita hyödynsi jo 83 % asiakkaista, ja myös yli 65-vuotiaista ennätyselliset 39 % käytti verkkopalveluita. Verkkolainojen osuus kokonaislainauksesta nousi 71 %:iin, joten tavoite 72 % lähes saavutettiin.

Aineistotarjonnan linjauksia kehitettiin ja tuotteiden kehittämistä jatkettiin. Yleistä kauno- ja tietokirjallisuuden tarjontaa koskeva kokoelmapolitiikka ja oppimateriaaleja käsittelevä tuotantopolitiikka uudistettiin yhdeksi julkaisupolitiikaksi. Taktiilioppimateri-

aalien kuten pistematematiikan materiaalin kehittämistä jatkettiin yhteistyössä oppimis- ja ohjauskeskus Valterin kanssa. EPUB 3 -siirtymää suunniteltiin pohjoismaisten suuntalinjojen mukaisesti.

Celian oma kirjatutuotanto täydensi saavutettavassa muodossa olevan kirjallisuuden tarjontaa, ja vuotuinen tavoite 1 300 nimekettä ylittyi hieman: toteuma oli 1 359. Äänikirjoja tuotettiin yhteistyössä kustantajien kanssa ennätysmäiset 369. Strategian mukaisesti peruskouluun ja toiselle asteelle tuotettiin 25 % vähemmän aineistoa, ja myös korkea-asteen aineistoa tuotettiin 15 % vähemmän kuin aiemmin. Saavutettavia aineistoja on jo enenevässä määrin saatavilla kirjastoista ja kaupallisilta toimijoilta, ja opiskelijoita, kirjastoja ja oppilaitoksia ohjataan hyödyntämään niitä.

Keskeinen Celian vaikuttavuustavoite oli jatkaa kumppanuutta yleisten kirjastojen ja koulujen kanssa ja näin tuoda palvelu lähelle käyttäjää ja osaksi kirjastojen ja koulujen palvelutarjontaa. Tavoite toteutui hyvin koronasta huolimatta, sillä uusia asiakkaita rekisteröitiin kouluissa ja kirjastoissa yhteensä 14 000 (2019 18 000).

Palvelun käyttäjien aktiivisuus kuitenkin laski jonkin verran asiakasmäärän kasvusta huolimatta. Kouluissa ja oppilaitoksissa rekisteröityjen asiakkaiden aktiivisuus oli 16 %, joka jäi 23 %:n tavoitteestaan. Yleisten kirjastojen rekisteröimien asiakkaista 44 % käytti palvelua, tavoite oli 47 %. Korkeakoulukirjastojen rekisteröimien asiakkaiden aktiivisuus oli 34 %, joka sekin jäi hieman 37 %:n tavoitteesta.

Korona ei vaikuttanut Celian palvelutasoon, vaan esimerkiksi verkkopalvelukatkoja oli harvoin ja asiakkaiden yhteydenottoihin kyettiin vastaamaan arkivuorokauden kuluessa. Asiakastytyväisyys sähköisiin palveluihin parantui hieman edellisen vuoden tasosta 4,0 tasolle 4,1 asteikolla 1–5.

Työn tuottavuus nousi kokonaisuudessaan. Kirjapalvelut-tulosalueen suoritteiden määrä kasvoi 9,45 % edellisvuoteen verrattuna. Myös asiantuntijatyön osuus Celian toiminnassa jatkoi kasvuaan: saavutettavan julkaisemisen edistämistyön suoritteet kasvoivat yli 88 %. Muuhun asiantuntijatoimintaan käytetty htv-määrä kasvoi 11,5 %. Työn tuottavuus nousi 15,91 % vuodesta 2019 johtuen saavutettavuussivustokäyntien runsaasta lisääntymisestä sekä kirjastopalveluiden kasvaneesta käytöstä.

Työtyytyväisyys nousi 14 % tasolle 3,51 syksyllä toteutetun VMBaro-kyselyn mukaan, ja sairauspoissaolot vähentyivät merkittävästi. Epäasiallista käyttäytymistä havaitsi kuitenkin edelleen 43 % vastaajista, ja sitä oli kokenut 18 % vastaajista, joten työtä on vielä tehtävänä työhyvinvoinnin kehittämiseksi.

Näkymät vuodelle 2021

Monien muiden lailla monipaikkainen työskentely jatkuu. Saavutettavuus, EPUB 3 -formaatti, osaamisen systemaattinen kehittäminen, työhyvinvointi, Celiaa koskevan

lainsäädännön uudistaminen sekä uudenlaisen organisaation rakentaminen ovat vuoden 2021 kantavia teemoja. Viraston taloudellinen tilanne on vuoden 2021 osalta vakaata, mikä helpottaa suuresti työhön keskittymistä.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tavoite 1.: Kehitämme kansalaislähtöisiä julkisia palveluita ja edistämme digitaalisia palveluita.

Celian verkkopalvelustrategia laadittiin vuosille 2020-2026. Strategian toteutus sisältyy Celian vuosien 2020-2026 tiekartassa suunniteltuihin uudistuksiin.

Tavoite 2.: Vahvistamme kaikkien kykyjä ja osaamista sekä edistämme sivistyksellisten oikeuksien yhdenvertaista toteutumista. Tätä teemme ohjaamalla ja opastamalla muita toimijoita saavutettavan julkaisemisen toteuttamisessa.

Saavutettavan julkaisemisen edistämistyö koostui koulutuksista, konsultoinnista, tilaustöistä, sähköposti- ja puhelinneuvonnasta sekä ohjemateriaalien tuottamisesta. Koulutuksia ja puheenvuoroja pidettiin 58 (tavoite 30) ja ne tavoittivat 3 200 henkilöä. Luvussa ei ole mukana tallennettujen esitysten katselu jälkeensä. Sähköpostineuvontaa ei ole tilastoitu, mutta sähköpostikyselyihin vastattiin kahden vuorokauden sisällä. Tammikuussa julkaistiin yhteistyössä eOppivan kanssa verkkokurssi Saavutettavat asiakirjat verkossa. Kurssin tavoitavuus oli erinomainen: 17 568 yksilöllistä vierailua kurssin sivulla, 5 684 aloitettua koulutusta ja 3 153 loppuun asti tehtyä kurssisuoritusta. Keväällä järjestettiin saavutettavuusaiheinen Ymmärrän-seminaari, johon osallistui 1 221 julkishallinnon työntekijää. Pohjoismaisena Nordic Inclusive Publishing Initiative -yhteistyönä (NIPI) järjestettiin kustantajille ja kirja-alan toimijoille verkkoseminaari. Mukana oli noin 150 kustantamojen, suoratoistopalvelujen, kustannusyhdistysten ja vastaavien toimijoiden edustajaa eri puolilta Pohjoismaita. Lisäksi yhteistyötä Suomen kustannusyhdistyksen kanssa tiivistettiin erityisesti esteettömyysdirektiiviin valmistautumisessa. Korkeakoulujen ja korkeakoulukirjastojen kanssa yhteistyötä tehtiin mm. opinnäytetöiden ja avointen oppimateriaalien saavutettavuuden edistämiseksi.

Tavoite 3.: Lisäämme osallisuutta kulttuuriin ja kavennamme eri väestöryhmien eroja osallistumisessa. Teemme tätä vahvistamalla palveluidemme saatavuutta yhteistyökumppaneiden kautta.

Celian asiakasrekisterissä oli vuoden 2020 lopussa 73 695 henkilöasiakasta (+22 %) ja 3 906 yhteisöasiakasta (+4 %). Asiakkaiden kokonaismäärä kasvoi selvästi, vaikka uusien asiakkaiden määrä laskikin hieman, 18 % viime vuodesta. Aktiivisten asiakkaiden osuus jatkoi laskua: vähintään yhden kirjan oli lainannut 52 % asiakkaista (2019 59 %).

Kouluissa ja oppilaitoksissa rekisteröityjen asiakkaiden aktiivisuus oli vain 16 %. Tavoitteena oli kirjastojen ja korkeakoulujen tapaan, että 23 % koulujen rekisteröimistä oppilaista ja opiskelijoista lukisi Celian kirjoja vähintään 3 tuntia vuoden aikana. Koronavuodella, koulujen sulkemisella, etäopetuksella jne. oli todennäköisesti vaikutusta laskuun.

Yleisten kirjastojen rekisteröimien asiakkaiden aktiivisuus laski sekin vuositasolla jonkin verran, sillä keväälle 2020 ei ehditty rakentaa korvaavaa menettelyä koronan aiheuttaman kirjastojen sulkemisen takia. Uusien järjestelyjen myötä tilanne korjaantui hieman. Koko vuoden tavoite oli, että 47 % kirjastojen rekisteröimistä asiakkaista myös käyttää Celian palvelua. Tästä tavoitteesta jäätiin hieman, sillä tulos oli 44 %.

Yleisten kirjastojen yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden edistämiseen pyrkivää yhteistyötä viedään tällä sopimuskaudella eteenpäin myös Alueellista kehittämistyötä tekevien (AKE) kirjastojen kautta. Vuoden 2020 aikana järjestettiin yhteistyössä AKE-kirjastojen kanssa seitsemän työpajaa, joihin osallistui kirjastoammattilaisia kymmenistä eri kirjastoista eri puolilta Suomea. Valtakunnallisessa yhteistyössä sosiaalinen media ja etäkokoukset ovat olleet päivittäisessä käytössä jo pitkään, mutta vuoden 2020 aikana yleisissä kirjastoissa etävälaineiden valikoima ja henkilökunnan kyvykkyys kasvoivat räjähdysmäisesti. Nyt hankitut taidot tukevat yhteistyötä myös jatkossa.

Korkeakoulukirjastojen rekisteröimien asiakkaiden lukuaktiivisuus jäi 34 %:iin. Tavoitteeksi oli asetettu, että 37 % korkeakouluasiakkaista lukisi Celian kirjoja vähintään 3 tuntia vuoden aikana. Tähän on voinut vaikuttaa se, että koronan takia Celian äänikirjapalvelun käytön opastusta annettiin suppeammin. On kuitenkin huomioitava, että Celian asiakkaaksi liitytään usein opintojen alussa, jolloin ei vielä ole tietoa, kuinka paljon esimerkiksi saavutettaville kurssikirjoille on tarvetta. Tässä on suuria alakohtaisia eroja, ja moni opiskelija voi pärjätä pitkään muilla opetusmateriaaleilla. Toisilla aloilla – kuten oikeustiede tai sosiaali- ja terveysalan opinnot – tarve kurssikirjoille on paljon suurempi.

Tavoite 4.: Vahvistamme lasten ja nuorten oppimismahdollisuuksia. Tätä tavoitetta toteutamme kehittämällä tuotteita ja palveluita yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Oppilaiden ja opiskelijoiden aktiivisuuteen Celian palveluiden käytössä vaikuttaa myös opettajien kiinnostuminen ja sitoutuminen Celian palveluun perehtymiseen, palvelun hyödyntämiseen ja tarjoamiseen. Tältä osin oppilaiden eriarvoistumiseen pyrittiin vaikuttamaan mm. laatimalla kehittämis ehdotus Oikeus oppia – oppimisen tuen, lapsen tuen ja inklusion edistämistoimia valmistelevalle työryhmän kuulemistilaisuuteen.

Lukemisen edistämisen toimintasuunnitelmaa valmisteltiin yhteisissä työpajoissa keväällä 2020. Suunnitelman tavoitteena on tuoda lukemisesteisten henkilöiden näkökulma lukutaidon ja lukemisen edistämistyöhön sekä tarjota eri toimijoille, kuten kou-

luille ja kirjastoille ”kättä pidempää” saavutettavassa lukemisessa. Toimintasuunnitelman täysimittaiseen toteuttamiseen Celialta puuttuu kuitenkin toistaiseksi voimavoimat.

Tavoite 5.: Ehkäisemme eriarvoistumista ja tuemme yhdenvertaisia mahdollisuuksia lukemisessa. Näitä tavoitteita toteutamme täydentämällä saavutettavaa julkaisemista omalla kirjatarjonnallamme.

Celian yleistä kauno- ja tietokirjallisuutta koskeva kokoelmapolitiikka ja oppimateriaaleja käsittelevä tuotantopolitiikka uudistettiin yhdeksi julkaisupolitiikaksi, joka määrittelee mm. miten ja millä periaatteilla Celia toimii kirjatutannossaan suhteessa kaupalliseen saavutettavaan julkaisemiseen.

Celian oma kirjatutanto täydentää saavutettavassa muodossa olevan kirjallisuuden tarjontaa. Celian kirjatutannon kokonaistavoite toteutui (tavoite 1 300 nimekettä, toteuma 1 359). Oman tuotannon lisäksi vaihtoina tai lahjoituksina hankittiin 194 kirjanimikettä pääasiassa ruotsin- ja vieraskielisiä äänikirjoja.

EPUB 3 -tuotantoa kehitettiin ja suunniteltiin pohjoismaisten suuntalinjojen mukaisesti. Kehittyneiden digitaalisten julkaisujen eli ihmisääntä, tekstiä ja kuvia sisältävien EPUB 3-kirjojen tuottamisessa tavoite saavutettiin toteuttamalla EPUB 3 -mallinnus sekä tuottamalla kokeiluna joitakin EPUB-kirjoja. Vuoden aikana osallistuttiin myös pohjoismaisen EPUB-standardin päivitykseen ja työhön sisältyvän EPUB -validaattorityökalun suunnitteluun.

Taktiilioppimateriaalien kuten pistematematiikan kehittämistä jatkettiin yhteistyössä oppimis- ja ohjauskeskus Valterin kanssa. Lisäksi valmisteltiin pistetekniikoita opettelevien lasten ja nuorten tueksi tarkoitettua kansainvälistä LEGO Braille Bricks -opetuskonseptia.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Verkkolainauksen lisääntyminen ja palveluiden kokonaiskäyttö

Celian lainauspalveluita käytettiin 1 229 837 kertaa ja käyttö lisääntyi 14 %. Verkkolainojen osuus kokonaislainauksesta nousi 71 %:iin, joten tavoite 72 % lähes saavutettiin. Sähköisiä palveluja käyttävien osuus ylitti tavoitteen (tavoite 81 %, toteuma 83 %). 65 vuotta täyttäneistä Celian asiakkaista verkkopalvelujen käyttäjien osuus oli 39 % (2019 33 %); tavoite oli 35 %, eli se ylittyi reilusti. Cd-äänikirjalainajia on 12 328 (2019 12 750), mikä on 17 % henkilöasiakkaista; lainausoikeuttaan heistä käytti 8 000.

Celian kanssa palvelusopimuksen tehneiden yhteistyökumppanien aktiivisuus

Keskeinen Celian vaikuttavuustavoite oli jatkaa yhteistyötä yleisten kirjastojen ja oppilaitosten kanssa ja näin tavoittaa entistä useampi asiakas palveluiden piiriin. Tavoite toteutui hyvin koronan tuomista muutoksista huolimatta, sillä uusia asiakkaita rekisteröitiin kouluissa ja kirjastoissa yhteensä 14 000 (2019 18 000). Uusista henkilöasiakkaista 60 % oli kouluissa rekisteröityjä lapsia ja nuoria, saman verran kuin edellisenä vuonna.

Yleisten kirjastojen aktiivisuuden lasku vuoden 2020 poikkeusoloissa näyttää sen, miten odottamattomat muutokset vaikuttavat tuloksiin. Koronan myötä tapahtumat ja esittelyt peruutettiin, ja kirjastojen oli pakko sulkea ovensa tai rajoittaa palveluitaan. Tavoitteena oli nostaa yleisten kirjastojen rekisteröintiaktiivisuus 85 %:iin. Sen sijaan laskua tuli usean prosenttiyksikön verran ja rekisteröintejä teki 76 % kirjastoista.

Korkeakoulukirjastoissa jatkuivat uusien asiakkaiden rekisteröinnit aktiivisina koronasta huolimatta. Tähän on voinut vaikuttaa korkeakoulujen matalampi kynnys siirtyä etäpalveluihin ja -opiskeluun. Tavoitteena oli, että 85 % korkeakoulukirjastoista rekisteröisi uusia asiakkaita. Tavoite ylittyi ja rekisteröintiprosentti oli 87,5.

Koulujen ja oppilaitosten osalta tavoitteena oli nostaa rekisteröintiaktiivisuus 85 %:iin mutta rekisteröintejä teki 63 % oppilaitoksista. Koulujen palveluprosessia kehitettiin vuoden aikana, mutta toiminnan vakiinnuttaminen kouluissa edellyttää vielä lisätoimenpiteitä.

Henkilöasiakkaiden asiakastyytyväisyys ja palvelutaso

Celian palvelutaso pysyi korkealla koronasta huolimatta, ja esimerkiksi verkkopalvelukatkoja oli vain vähän ja asiakkaiden yhteydenottoihin kyettiin vastaamaan arkivuorokauden kuluessa. Asiakastyytyväisyys sähköisiin palveluihin oli korkea eli 4,1 asteikolla 1–5, ja jopa parantui hieman edellisen vuoden tasosta (4,0).

Toiminnallinen tehokkuus

Kustannukset tulosalueittain 2018–2020

Tulosalue	2018	2019	2020	Muutos 2019/ 2020 %
Kirjapalvelut	4 947 640	5 278 674	5 137 753	-2,68
Asiantuntija- ja konsultointitoiminta	295 439	357 322	406 216	13,68
Yhteensä	5 293 317	5 635 996	5 543 970	-1,63

Kirjapalveluiden kustannukset laskivat -2,68 %. Asiantuntijatoiminnan kustannukset sen sijaan lisääntyivät 13,68 %, koska asiantuntijatyöhön saatiin lisää voimavaroja.

Kirja- ja oppimateriaalilainan keskihinta 2018-2020

	2018 toteuma	2019 toteuma	2020 toteuma	Muutos 2019/2020 %
Kirja- ja oppimateriaalilainan keskihinta	5,38	4,87	3,14	-35,5

Yleisen kauno- ja tietokirjallisuuden ja oppimateriaalien toimitusten keskihinta jatko laskuaan ja oli 35,5 % alempi kuin vuonna 2019. Syynä hinnanlaskuun oli mm. palveluiden kysynnän kasvu.

Työn tuottavuus (suoritteet/tulosalueen htv) 2018-2020

Tulosalueiden htv-määriin on vyörytetty osuus hallinto-, tuki- ja ohjaustoimintojen henkilötyövuosista.

Tulosalue	2018	2019	2020	Muutos 2019/2020 %
Kirjapalvelut				
Suoritteet yht.	1 485 823	1 499 320	1 635 262	9,07
Henkilötyövuodet	39,89	40,09	39,95	-0,35
Suoritteet/htv	37 248	37 399	40 933	9,45
Saavutettavan julkaisemisen edistäminen				
Suoritteet yht.	24 764	57 515	108 476	88,26
Henkilötyövuodet	1,39	2,4	2,87	19,58
Suoritteet/htv	17 816	23 965	37 797	57,72
Muu asiantuntijatoiminta, htv¹	0,86	0,26	0,29	11,5

Kirjapalvelut-tulosalueen suoritteisiin on laskettu mukaan sekä yleisen kauno- ja tietokirjallisuuden että oppimateriaalien toimitukset, käynnit verkkosivustoilla, yhteydenotot asiakaspalveluun, seminaarit, koulutustilaisuudet ja messut. Tulosalue sisältää myös yhteistyön Celian palvelukumppaneiden kuten yleisten kirjastojen, koulujen ja oppilaitosten sekä korkeakoulukirjastojen kanssa. Suoritteiden määrä kasvoi 9,07 % edellisvuoteen verrattuna. Työn tuottavuus nousi 15,91 % vuodesta 2019.

Saavutettavan julkaisemisen edistämisen tulosalue sisältää koulutukset ja neuvontatoimenpiteet, annetut suositukset ja ohjeet, sekä käynnit Celian saavutettavuussivustoilla. Tulosalue kattaa myös saavutettavien kirjastopalveluiden edistämisen, kuten kirjastojen neuvonnan saavutettavissa kirjastopalveluissa sekä koulutukset alan

oppilaitoksissa. Suoritteiden määrä kasvoi yli 88 % edellisvuoteen verrattuna. Työn tuottavuus nousi 15,91 % vuodesta 2019, ja se johtuu pääosin verkkokoulutuksista ja saavutettavuussivustokäyntien lisääntymisestä.

Muun asiantuntijatoiminnan osuus Celian toiminnasta on suhteellisen pientä eikä sitä vielä seurata suoritetasolla. Muuhun asiantuntijatoimintaan kuuluvat mm. kansainvälinen Daisy-konsortio, Suomen Daisy-konsortio, IFLA, Tactus-koskettelukirjayhteistyö ja Braille-neuvottelukunta sekä työ erilaisissa neuvottelukunnissa sekä ohjausryhmissä. Muu asiantuntijatoiminta on kuitenkin jatkuvassa kasvussa; työhön käytetty htv-määrä kasvoi 11,5 % vuodesta 2019.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilövoimavarat (HTV) tulosalueittain 2018–2020

Tulosalue	2018	2019	2020	Muutos 2019/2020 %
Kirjapalvelut, josta	39,89	40,09	39,95	- 0,35
Kirjastopalvelut	21,38	22,62	20,37	- 9,95
Oppimateriaalipalvelut	18,51	17,47	19,58	12,08
Asiantuntija- ja konsultointitoiminta	2,26	2,66	3,16	18,89
Yhteensä	42,15	42,75	43,11	0,84

Strategian mukaisesti asiantuntijatoimintaan käytettiin 18,89 % enemmän voimavaroja kuin edellisvuonna.

Henkilöstön määrä ja rakenne 2018–2020

	2018	2019	2020	Muutos 2019/2020 %
Henkilöstön lukumäärä				
Miehet	10	13	13	0
Naiset	35	34	33	-2,29
Yhteensä	45	47	46	-2,13
Henkilötyövuodet	42,15	42,75	43,11	0,84
Keski-ikä				

Miehet	49,2	46,8	46,7	-0,21
Naiset	48,7	49,9	49,3	-1,20
Ikäjakauma				
25–29	1	1	2	100
30–39	8	8	6	-25
40–49	12	13	13	0
50–59	21	20	17	-15
60–64	3	5	8	60
Yhteensä	45	47	46	-2,13
Vakinaiset, määräaikaiset				
Miehet, vakinaiset	8 / 18 %	8 / 17 %	10 / 21,74 %	25
Miehet, määräaikaiset	2 / 4 %	5 / 11 %	3 / 6,52 %	-40
Naiset, vakinaiset	28 / 62 %	30 / 64 %	31 / 67,4 %	3,33
Naiset, määräaikaiset	6 / 16 %	4 / 9 %	2 / 4,35 %	-50
Yhteensä	45	47	46	-2,13
Kokoaikaiset/osa-aikaiset				
Kokoaikaiset	41 / 91 %	44 / 94 %	43 / 93,48 %	-2,13
Osa-aikaiset	4 / 9 %	3 / 6 %	3 / 6,5 %	0
Lähtö- ja tulovaihtuvuus				
Lähtö	4 / 9 %	4 / 9 %	2 / 4,35 %	-50
Tulo	6 / 13 %	5 / 11 %	2 / 4,35 %	-60
Henkilöstön lkm	45	47	46	-2,13
Työtyytyväisyys	3,31	3,36	3,51	4,46
Sairauspoissaolot pv/htv	8,8	8,2	4,73	-42,32

Miesten osuus pysyi edellisvuoden tasolla ja oli noin 28 %. Henkilöstön keski-ikä lähenei molemmissa ryhmissä 50 vuotta. Mittavaa eläkkeelle siirtymistä ei ole odotettavissa vuosina 2021-2023. Määräaikaiset työntekijät olivat viransijaisia, projektityöntekijöitä sekä siviilipalvelushenkilöitä.

Osaamisen hallinnan työkalu Osaava otettiin käyttöön kuluneen vuoden aikana. Osaavaan ryhdyttiin viemään tiimien tavoitteita sekä kehittämistavoitteita keväästä alkaen. Kehityskeskusteluissa siirryttiin hyödyntämään jatkuvan keskustelun käytäntöä Osaavan tuella.

Syksyllä 2020 toteutetun VMBaro-kyselyn mukaan työtyytyväisyys nousi 14 % tasolle 3,51. Epäasiallista käyttäytymistä havaittiin 14 % vähemmän, mutta kuitenkin jopa 43 % vastaajista oli sitä havainnut (koko valtiolla 22 %). Epäasiallista käyttäytymistä oli puolestaan kokenut 18 % (koko valtiolla 13 %), mikä oli kuitenkin 25 % vähemmän kuin edellisvuonna. Kiusaamista tai seksuaalista häirintää ei kyselyn mukaan havaittu tai koettu lainkaan (koko valtiolla 10 % ja 4 %). Kyselyn perusteella keskeisiksi kehit-

tämiskohteiksi nousivat työn kuormituksen vähentäminen, sisäisen viestinnän kehittäminen, palkkausjärjestelmään perehdyttäminen, epäasiallisen työkäyttäytymisen poistaminen sekä töiden organisoimien kehittäminen, joihin kiinnitetään erityistä huomiota jatkossa. Sairauspoissaolot ovat vähentyneet merkittävästi: todennäköisesti sekä koronatilanne että toistaiseksi jatkuva etätyöskentely ovat vaikuttaneet lopputulemaan. VMBaron johtajuusindeksi nousi 8 % tasolle 3,24, ja työyhteisöindeksi nousi 17 % tasolle 3,62.

Henkilöstökustannukset 2018-2020

	2018 €	2019 €	2020 €	Muutos 2019/2020 %
Henkilöstökulut	2 167 424	2 381 280	2 462 081	3,39
Työterveyshuollon kustannukset €/htv	877	1 070	703	-34,3
Työhyvinvoinnin ja virkistystoiminnan kustannukset €/htv	162	271	222	-18,08
Koulutuskustannukset €/htv (sis. vain koulutuksen ostot)	1 141	787	830	5,46

Henkilöstökulut sisältävät myös virkamiesten tulospalkkiot sekä freelancer-työntekijöiden palkkiot. Koulutuskustannukset sisältävät vain maksullisten koulutusten ostot, eivät työajan kustannuksia. Työnantajan tarjoamia koulutusmahdollisuuksia pidettiin hyvinä (VMBaro-tulos 4,07), mikä heijastunee myös suhteellisen korkeana innovointikyvykkyysindeksinä (3,80). Koronavuosi alensi työterveyshuollon huollon kustannuksia 34,3 %, ja työhyvinvoinnin ja virkistystoiminnan kustannuksia 18,08 %. Vaikka virkistyspäivä järjestettiin ja virkistysraha oli käytössä, mitään yhteisiä, fyysisiä tapaamisia ei voitu järjestää.

Tuloksellisuuden tunnusluvut talousarvion ja tulossopimuksen mukaan 2015–2020

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 toteuma	2020 toteuma
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus Lukemisesteisten henkilöiden kirjallinen tieto- ja kulttuurivaranto lisääntyy						

Celian kirjatutanto, uusien nimekkeiden määrä	1 565	1 518	1 389	1 434	1 391	1 359
Saavutettavan julkaisemisen suositukset, saavutettavuusneuvonta ja koulutukset, kpl	23	26	34	28	63	58
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus Kirjastopalvelujen saatavuutta lukemissesteisille henkilöille lisätään						
Yhteistyökirjastojen lukumäärä, kunnat/toimipisteet	142/298	200/374	220/441	286/454	287/477	289/479
Yhteistyökirjastojen lukumäärä: korkeakoulukirjastot	21	28	30	35	35	35
Celian palveluita säännöllisesti käyttävät lapset ja nuoret	1 483	1 778	1 747	8 927	12 655	12 753
Toiminnallinen tehokkuus						
Asiakkaita palveluiden piirissä (henkilöt+yhteisöt)	30 660	35 300	39 700	45 567	65 096	78 261
Oppimateriaalitoimitukset	13 915	14 485	13 885	45 938	56 344	58 069
Lainat Celian järjestelmästä	934 800	950 00	771 400	919 007	1 082 142	1 239 874
Sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy						
Verkkotoimitusten osuus kokonaislainauksesta %	27	39	48	60	67	71
Sähköisiä palveluja käyttävien henkilöiden määrä	7 557	11 586	13 895	31 340	47 646	61 363
Asiakastyytyväisyys						

Tyytyväisyys verkko-palveluihin (1-5)	-	4,04	3,6	4,0	4,0	4,1
Henkisten voimava-rojen hallinta						
Työtyytyväisyys	3,16	3,21	3,12	3,31	3,36	3,51

5.2.3 Kansallinen audiovisuaalinen instituutti

Vuosi 2020 oli monella tapaa poikkeuksellinen. Kehysraamien nojalla tehdyt tts-arviot näyttivät siltä, että KAVIn talous painuisi negatiiviseksi jo 2020 ja siitä eteenpäin erittäin vahvasti miinusmerkkiseksi. Säästöohjelma otettiin käyttöön jo vuoden alussa.

Liioittelematta voisi sanoa, että korona muutti kaiken tai melkein kaiken. Maaliskuun alusta lähtien siirryttiin valmiuslain nojalla poikkeusaikaan rajoituksineen, kieltoineen ja suosituksineen. Lähes koko henkilökunta siirtyi etätöihin, noin 10-20% henkilöstöstä kuitenkin työskenteli lähitöissä. Matkustaminen niin ulkomaille kuin kotimaassakin rajattiin minimiin, osallistuminen konferensseihin ja festivaaleihin peruuntui. Arkistopalveluja ylläpidettiin henkilökohtaisesti sovittavalla tavalla, kirjasto oli jonkin aikaa kokonaan kiinni, mutta enimmäkseen auki. Dramaattisinta oli Kino Reginan kokonaan sulkeminen keväällä ja taas avaaminen rajatulle katsojamäärälle ja sitten jälleen sulkeminen marraskuussa.

Koronalla oli näin ollen kielteisiä toiminnallisia vaikutuksia ja rajoituksista koitui tulon menetyksiä, mutta on myönnettävä, että sillä oli myös positiivisia seurauksia: KAVI onnistui säästämään käyttövaroja (Reginan säästyneet vuokrat rahat; matkasäästöt; taapahtumasäästöt). Lisäksi valtion elvytystoimien kautta KAVI sai korvauksia menetetystä tuloista. Lisätalousarviot tukivat myös alkaneiden IT-kehittämishankkeiden edistämistä. KAVIn omat säästötoimet purivat myös. Vuoden tilinpäätös muodostui yllättäen positiiviseksi.

Tulosalueraportit kertovat yksimielisesti etätöiden toimivuudesta myönteisiä kokemuksia. Vaikuttaa siltä, että tulostasolla ei tapahtunut notkahduksia (lukuunottamatta rajoitetut toiminnot). Asiantuntijataso suunnittelutyössä etätö jopa paransi työssä jaksamista ja hyvinvointia, jokseenkin yllättävästi myös digitointi- ja luettelointityössä kokemukset näyttävät olevan positiivisia. Ongelmia on esiintynyt kotioloissa tapahtuvan työn ergonomiassa (tuolit, pöydät, valaisu), sopivien tilojen puutteessa, kontaktien puutteessa. Luultavimmin etätöiden mahdollisista muista haitoista kuullaan vasta myöhemmin.

Henkilökunta on joutanut kiitettävästi olosuhteiden muuttuessa ja toimintojen rajoituksessa. Varsinkin esimiehet ovat joutuneet ottamaan lisää vastuuta ja selviytyneet erinomaisesti.

Suurin riski KAVIn lakisääteisten toimintojen jatkuvuudelle ja sujuvuudelle on viraston talouden kestävyysvaje. Nykyisiä toimintoja, digitalisaation edellyttämiä laitteistoja ja uudistettavia järjestelmiä sekä henkilörakennetta on vaikea pitää yllä tulevien kehyksien ja tulojen varassa. Säästämisohjelma otettiin jälleen käyttöön 2020 ja sitä joudutaan jatkamaan lähivuosina (kehyksien pysyessä annetuissa luvuissa). Esimerkiksi viime vuonna käynnistettyjä järjestelmä uudistuksia (kirjasto, rtva:n Ritva jne.) ei olisi voitu toteuttaa ilman lisätalousarvioita ja muita rahoituskeinoja (BusinessFinland ja VM:n erillisrahoitus). Tulevina vuosina tilinpäätökset uhkaavat jäädä alijäämäisiksi. Minkäänlaisia äkillisiä ja ennakoimattomia kuluja ei mahdu KAVIn määrärahojen käyttösuunnitelmiin.

Henkilörakennetta on supistettu jättämällä eläkkeelle siirtyvien virkoja täyttämättä. Kuitenkin toiminnalliset avainvirat on täytettävä. Koronan kautta pakollisesti koituneet säästötoimet, kuten peruutetut matkat, toteutumatta jääneet osallistumiset alan tapahtumiin, kansainvälisiin konferensseihin, festivaaleihin jne. eivät voi kokonaan jäädä pysyviksi. Todennäköisesti esim. jotkut tapaamiset saattavat siirtyä pysyvästikin etäkokouksiksi, mutta eivät sentään kaikki. Pysyvää säästöä ei synny riittävästi.

Mikäli valtion taloutta lähdetään tasapainottamaan kiristyvillä budjettiraameilla ja suoranaissilla leikkauksilla, edessä ovat vaikeat ajat virastojen tasolla, erityisesti KAV:ssa jonka taloudessa ei ole liikkumavaraa.

Tulossa on lisää järjestelmien ja laitteiden uudistamistarpeita. Elokuva-aineistojen TENHO-järjestelmä vaatii perusteellista uudistamista (nykyinen versio on peräisin vuosituhannen vaihteesta). Digitointi-yksikön laitteiden uusinta on myös edessä tulevina vuosina.

Kuvaohjelman muuttuminen 2020 loppuvuodesta edellyttää uuden oppimista ja perehtymistä. On vielä epäselvää, aiheuttaako OKM:n toimeksiannosta tehty selvitys kuvaohjelman toimivuudesta ja mahdollisista muutostarpeista KAVIn työhön vaikuttavia toimenpiteitä 2021 aikana. Kokeneille kuvaohjelmaluokittelijoille on kehitettävä toiseen kertaan kertaavien koulutus ja lisäksi on järjestettävä normaalit perus- ja kertauskoulutukset. Luokittelukriteeristöä kehitetään erityisesti puheen merkityksen osalta.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Kotimaisen kulttuuriperinnön saavutettavuus ja käytettävyys

	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020
Elonetistä FINNAan siirtyvät aineistot, kuvat ja videoklipit (kumulatiivinen)	40 600 valokuvaa ja 1 984 videoklippia tai	56 492 valokuvaa ja 2 331 videoklippia tai lyhyt	45 000 valokuvaa ja 1 800 videoklippia tai

	lyhyt elokuvaa sekä 250 pitkää elokuvaa	elokuvaa sekä 345 pitkää elokuvaa	lyhyt elokuvaa sekä 290 pitkää elokuvaa
Kävijöiden lukumäärä KAVIn verkkopalveluissa	1 563 000 kävijää	1 729 000 kävijää	1 100 000 kävijää
Elokuvateatterikäyttöön digitoitujen pitkien kotimaisten elokuvien määrä (kumulatiivinen)	448 elokuvaa	581 elokuvaa	540 elokuvaa
Ylen vanhoja digitoituja ohjelmia saatavilla KAVIn katselu- ja kuuntelupisteissä teratavuina (kumulatiivinen)	52 teratavua	56,03 teratavua	62,5 teratavua

Elokvakulttuurin ja -kasvatuksen saatavuuden lisääminen koululle, lapsille ja nuorille

	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020
Elokvapolku-verkkopalvelu sivun katselukerrat	120 201	208 218	75 000
KAVIn elokuvakasvatukseen osallistuvat lapset ja nuoret	19 720	3 903	9 500

Medialukutaito ja lapsille turvallinen mediataitoympäristö

	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020
Mediakasvatustapahtumiin tai hankkeisiin osallistuvat tahot	2 050	2 050	2 000
Mediakasvatuskoulutuksiin tai -luennoille osallistuneiden määrä	1 400	1 851	950
Mediakasvatuskoulutusten ja -luentojen määrä	34	22	27
Ikärajojen luotettavuus; valvontaluokittelussa ennalleen jääneiden ikärajojen prosenttiosuus	55	75	72

Toiminnallinen tehokkuus

Vuonna 2020 hallintopalveluiden ja viestinnän kustannukset olivat 1 379 716 (19,24 % kokonaiskustannuksista), jotka on vyörytetty tulosalueille.

Toiminnallinen tehokkuus	toteuma 2018	toteuma 2019	toteuma 2020	tavoite 2020	vertailu tavoite 2020- toteuma 2020
Elokuva kokoelma- ja arkistotyön menot € / arkistoitu elokuva	24,47	24,29	21,45	23,79	2,34
Radio- ja tv-arkistoinnin menot € / arkistoitu teratavu	2 421,86	2 357,88	1 697,68	2 377	679,32
Kuvaohjelmia koskevan yleisöpalautteen käsittely € / palaute	32,05	24,88	33,69	33	-0,69
Kuvaohjelmien luokittelu € / ohjelma (tilauksesta luokitellut)	145,13	134,94	210,60	129	-81,60
Luokittelijoiden valvonta € / ohjelma (uudelleen luokitellut)	272	219	239,42	386	146,58

Tavoitteisiin päästiin, vaikka kustannuksia nosti muutto Pasilasta Mastolaan.

Radio- ja televisio arkistoinnin arkistoidussa teratavussa päästiin tavoitteeseen. Palkkakustannuksia oli edellistä vuotta vähennän. Kaksi virkaa oli suurimman osan vuotta ilman haltijaa.

Kuvaohjelmien luokittelun kustannuksissa ei päästy tavoitteisiin. Työajan osuus laski kuvaohjelmien luokittelussa edelliseen vuoteen verrattuna ja tilauksesta luokiteltuja ohjelmia oli 8, kun edellisvuonna oli 25. Luokittelijoiden valvonnan työajan osuus laski sekä uudelleen luokiteltujen määrä väheni edellisestä vuodesta. Kuvaohjelmayksikössä oli myös vuonna 2020 henkilöstövajausta (palkalliset virkavapaudet ja eläkkeelle lähtö), jotka nostivat kohdentamattomia palkka ja poissaolo menoja.

Toiminnan tuottavuus

Maksullista palvelutoimintaa säätelee maksuperustelaki (150/1992) ja Opetus- ja kulttuuriministeriön Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja kuvaohjelmalautakunnan suoritteiden maksullisuudesta antama asetus (748/2017). Valvontamaksuja säännelään kuvaohjelmalaissa (710/2011).

Liiketaloudelliset suoritteet

Esitystoiminta

Kino Regina jouduttiin vuoden sisään sulkemaan kaksi kertaa Koronan takia. Ensimmäisen kerran Kino Regina suljettiin keväällä 17.3.–1.6. väliseksi ajaksi, ja Uudenmaan Koronarajoitusten vuoksi jälleen ti 24.11. alkaen, sulku jatkui vuoden 2021. Osan vuotta näytöskohtaista katsojamäärää jouduttiin rajoittamaan. Ainoastaan vuoden kaksi ja puoli ensimmäistä kuukautta Kino Regina toimi normaalisti.

Esitystoiminnan kokonaiskatsoja määrä oli 29 599 katsojaa (sis. myös elokuvakasvatuksen, festivaali- ynnä muun yhteistyön ja oheistapahtumat), näytöksiä 725, jolloin keskimääräinen kävijämäärä oli 41 katsojaa/näytös. Maksullisen palvelutoiminnan katsojamäärä oli 20 119 ja keskimääräinen katsojamäärä oli 40 katsojaa/näytös.

KAVI haki lisätalousarviossa kompensatiota tulonmenetyksiin ja saisin 68 000 euroa, mutta sitä ei voitu siirtää maksulliseen palvelutoimintaa (hintatuki). Keskustakirjaston ollessa kokonaan kiinni keväällä, KAVI sai kaksi kuukautta vuokravapautusta. Kino Reginan henkilökunta teki korjaavat työtunnit KAVIn eri toiminnoissa (esitystoiminta, toimistopalvelut, ulkomainen filmikokoelma, museokokoelmat ja luettelointi). Säästöjä tuli jonkin verran esityskorvauksista ja rahdeista.

Aluesarjat

Aluesarjat järjestettiin keväällä ja syksyllä Turussa, Tampereella, Oulussa, Lahdessa, Jyväskylässä, Joensuussa, Kuopiossa ja Hämeenlinnassa. Aluesarjat keskeytettiin keväällä koronan takia ja osa aluesarjoista on joutunut keskeyttämään myös syksyn esitykset. Aluesarjojen vetovastuu on paikallisilla toimijoilla, kuten elokuvakeskuksilla ja – järjestöillä. Syksyllä lipunhintaa nostettiin eurolla. Aluesarjojen katsojamäärä oli 2 810 (2019: 5 837) ja näytöksiä oli 106 (2019: 138).

Arkistopalvelut

Arkistopalvelut jakautuvat ja verkottuvat yksiköiden välille. Maksutonta palvelua ovat vähäisiä kustannuksia aiheuttavat tallettajapalvelut sekä kansainväliseen kulttuuri-vaihtoon liittyvät palvelut.

Palvelutoiminta tapahtuu tekijänoikeus- ja arkistonhoitoseikkojen asettamissa rajoissa.

Kuvaohjelmien luokittelupalvelut

KAVI luokitteli vuoden aikana yhteensä 118 (2019:144) kuvaohjelmaa, joista maksullista luokittelupalvelua oli 8 (2019: 25). Luokittelutilauksien määrään KAVI ei myöskään voi itse vaikuttaa. Uudelleenluokitteluita tehtiin 45 (2019:76), joista valvontaluokitteluita oli 36 (2019:69).

LIIKETALOUDELLISET SUORITTEET			
	2018	2019	2020
	tilinpäätös	tilinpäätös	tilinpäätös
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	398 945	424 329	286 284
Maksullisen toiminnan muut tuotot	18 659	0	0
Tuotot yhteensä	417 605	424 329	286 284
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	16 665	14 503	14 503
Henkilöstökustannukset	215 337	207 570	207 570
Vuokrat	80 66	207 712	207 712
Palvelujen ostot	223 212	242 142	242 142
Muut erilliskustannukset	8 080	5 946	5 946
Erilliskustannukset yhteensä	544 061	677 873	677 873
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	110 994	146 938	146 938
Poistot	127	0	0
Korot	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	13 469	14 272	14 272
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	124 590	161 210	161 210
Kokonaiskustannukset yhteensä	668 650	839 083	839 083
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-251 046	-414 754	-410 364
(tuotot - kustannukset)			
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI	62,45 %	50,57 %	41,09 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	72 642	253 544	240 000
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-178 403	-161 210	-170 364
KUSTANNUSVASTAAVUSPROSENTTI HINTATUEN JÄLKEEN	70,07 %	72,47 %	62,69 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	170 000	253 544	240 000

Korkolaskennassa on käytetty käyttöomaisuuden alkuperäistä hankintahintaa ja korkokantana nimelliskorkoa.

Käytössä oleva hintatuki 240 000€ (vuonna 2019 yhteensä 253 544,01€) on käytetty Kino Reginaan ja aluesarjoihin. Vuonna 2020 haettiin LTA:ssa ja saatiin tulonmenetyksiä korvaamaan 69 000 euroa.

Julkisoikeudelliset suoritteet

Kuvaohjelmaluetteloon ilmoitettuja ohjelmia oli 12 282 (2019: 12 349). Ohjelmien määrä laski 67 edellisestä vuodesta, edellisten vuosien lasku on ollut useampia satoja rekisteröintejä. Kuvaohjelman rekisteröintimaksu oli 8 euroa vuonna 2020 (2019: 13 €).

Luokittelijan peruskoulutusta ei voitu pitää koronan takia (2019: 8) ja kertauskoulutukseen osallistui 7 (2019: 13). Vuoden lopussa oli 161 hyväksyttyä luokittelijaa.

Myönnettyjä esityslupia oli 29 (2019:43). Vuonna 2020 oikaisupyynnöitä oli yksi. Vuonna 2019 ei ollut ollenkaan oikaisupyynnöitä.

KAVI ei pysty vaikuttamaan tarjoamispaikkojen määrään, kuvaohjelmaluetteloon ilmoitettuihin ohjelmiin, koulutukseen osallistujien määrään, esityslupien hakemiseen eikä oikaisupyynnöihin.

JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET			
	2018	2019	2020
	tilinpäätös	tilinpäätös	tilinpäätös
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	192 658	180 782	107 230
Tuotot yhteensä	192 658	180 782	107 230
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	300	215	19
Henkilöstökustannukset	95 974	80 952	78 154
Vuokrat	0	0	0
Palvelujen ostot	377	563	49
Muut erilliskustannukset *)	25 572	23 038	35 827
Erilliskustannukset yhteensä	159 705	122 223	114 049
Osuus yhteiskustannuksista			

Tukitoimintojen kustannukset	28 650	19 232	19 300
Poistot	6 108	5 102	0
Korot	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	34 758	24 334	19 300
Kokonaiskustannukset yhteensä	155 653	129 102	133 349
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot - kustannukset)	37 005	51 679	-26 119
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI	112,70 %	140,03 %	80,41 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄL- KEEN	37 005	51 679	-26 119
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI HINTA- TUEN JÄLKEEN	112,70 %	140,03 %	80,41 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hinta- tuki	0	0	0
Korkolaskennassa on käytetty käyttöomaisuuden alkuperäistä hankintahin- taa ja korkokantana nimelliskorkoa.			
*) Muut erilliskustannukset sisältää myös Mediakasvatus ja kuvaohjelmat - tulosityksikön yhteiskustannuksista lasketun osuuden sekä tileistä poistot.			

Kuvaohjelmalain mukaiset valvontamaksut

Kuvaohjelmaluokittelijoiden luokitteluihin kohdistuneita valvontatapahtumia oli 36 kpl (2019: 69 kpl). Kuvaohjelmien tarjontaan kohdistui 43 (2019:104) valvontatapahtumaa.

Vuonna 2019 tallenteiden tarjoamispaikkoja määrä väheni 51 vuoteen 2019 verrattuna.

VALVONTAMAKSUT	2018	2019	2020
	tilinpäätös	tilinpäätös	tilinpäätös
TUOTOT			

Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	147 800	137 700	133 400
Maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	147 800	137 700	133 400
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	14	0	0
Henkilöstökustannukset	77 219	76 342	92 489
Vuokrat	0	0	0
Palvelujen ostot	920	5	15
Muut erilliskustannukset *)	20 003	20 643	56 906
Erilliskustannukset yhteensä	98 227	96 991	149 410
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	33 827	37 352	37 109
Poistot	4 783	4 739	0
Korot	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	38 610	42 091	37 109
Kokonaiskustannukset yhteensä	136 837	139 082	186 519
KUSTANNUSVASTAAVUUS	10 963	10 963	-53 119
(tuotot - kustannukset)			
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI	108,01 %	99,01 %	71,52 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	10 963	10 963	-53 119
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI HINTATUEN JÄLKEEN	108,01 %	99,01 %	71,52 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0
Korkolaskennassa on käytetty käyttöomaisuuden alkuperäistä hankintahintaa ja korkokantana nimelliskorkoa.			

*) Muut erilliskustannukset sisältää myös Mediakasvatus ja kuvaohjelmat -tulosityksikön yhteiskustannuksista lasketun osuuden sekä tileistä poistot.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ JA RAKENNE	toteuma 2018	toteuma 2019	toteuma 2020	tavoite 2020	vertailu tavoite 2020 - toteuma 2020
Henkilöstömäärä	86	88	92		
Henkilötyövuodet	79	80	80	76	-4
Henkilöstön keski-ikä	48,7	48,2	47,8		

Tiedot Tahdista (sis. virkamiehet, työsuhteiset, työllisyysvaroin palkatut ja Kino Reginan tunti-palkkaiset)

KAVIn eri yksiköissä työskenteli vuonna 2020 yhteensä viisi siviilipalvelumiestä, joista vuoden aikana kotiutettiin kolme. Palvelussuhteessa olevia harjoittelijoita oli kuusi, muita harjoittelijoita muutama. Työllisyysmäärärahoilla palkattuna työskenteli yhteensä kuusi henkilöä. Kaksi henkilöä oli opintovapaalla ja viisi henkilöä muulla virkavapaalla. Virkavapaan sijaisiksi palkattiin yhteensä kaksi henkilöä.

HENKILÖSTÖKULUT	2018	2019	2020
Kokonaistyövoimakustannukset euroina	3 121 692	3 198 686	3 056 032
Henkilösivukulut yhteensä euroina	536 542	585 317	568 724

Taulukon selite: Henkilöstökulut eivät sisällä lomapalkkavelkaa.

Eläkkeelle jäi kaksi henkilöä. Virkamiehistä kuusi oli osa-aikaisena joko koko tai osan vuodesta. Työllisyysrahoilla oli palkattuna kuusi henkilöä.

VPJ:n arviointi- ja kehittämisryhmä kokoontui kolme kertaa.

TYÖHYVINVOINTI	toteuma 2018	toteuma 2019	toteuma 2020	Tavoite 2020	vertailu tavoite 2020 - toteuma 2020
Työtyytyväisyysindeksi (VM-baro)	3,34	3,51	3,47	3,5	-0,03
Johtajuusindeksi (VM-baro)	3,13	3,34	3,28	3,4	-0,12
Terveystenhoitokustannukset €	79 661	77 584	57 756		
Sairauspoissaolot pv / htv	15	19,7	18,6		

Sairauspoissaolot, työpä / htv (Tahti)	13,7	15,3	14,2		
Työterveyshuolto, € / htv	926	970	722		

Työhyvinvointikysely (VM Baro) toteutettiin syksyllä. Kyselyyn vastasi vain 35 % henkilöstöstä.

KAVIn työhyvinvointiryhmä (TYHY-ryhmä) kokoontui neljä kertaa vuoden 2020 aikana. Hevi-päivää vietettiin kerran kuukaudessa tarjoamalla taukotilassa hedelmiä ja vihanneksia. Hieroja kävi Kavissa viikottain tammi-maaliskuun välisenä aikana. Polkupyöriä huollettiin etänä huhtikuussa. Yhteisiä pikkujoulujuhlia ei vietetty, vaan osa yksiköistä piti pikkujoulujuhlat etäyhteydellä.

Sairauspäivät / henkilö laski lähes kaksi päivää. Useampi henkilö oli kuitenkin lähes koko vuoden sairauslomalla ja muutenkin pitkiä sairauslomia oli paljon

Työterveyshuolto siirtyi Heltti Oy:lle 1.1.2020. Työterveyskustannukset olivat 57 756 euroa. Kela palautti työnantajakorvausta 20 587 euroa.

Kausi-influenssarokotuksia annettiin 12.11.2020 työpaikalla Sörnäisten toimitiloissa.

Virkistätymiskustannukset ilman palkkakustannuksia olivat 7 146 € (2019: 89 €/htv).

Vakinaisen henkilökunnan Virike-korteille ladattiin 13 697 euroa.

Työsuojelutoimikunta kokoontui kerran.

OSAAMINEN	toteuma 2018	toteuma 2019	toteuma 2020	Tavoite 2020	vertailu tavoite 2020 - toteuma 2020
Koulutusajan palkat euroina	22 055	24 563	10 444		
Muut koulutuskustannukset euroina	8 997	13 598	5 312		
Koulutuskustannukset yhteensä	31 052	38 161	15 756		
Koulutuspäivät (työpäivä / htv)	1,7	1,2	2,1		
koulutus ja kehittäminen € / htv	393	477	197		
Koulutustasoindeksi (Tahti)	5,5	5,4	5,5		
Yhteis- ja virkistystoiminta euroina ilman palkkakustannuksia	5 699	7 146	1 431		
Henkilöstön arvo euroina	72 057 566	72 451 310	80 435 897		

Osaamisen kehittäminen (VMBaron kehityskeskustelut osaamisen kehittämisen tukena)	2,59	2,75	2,76	2,90	-0,14
---	------	------	------	------	-------

Siirryttiin käyttämään Kieku Osaavaa kehityskeskusteluissa.

Koulutukseen osallistui vuoden aikana 17 henkilöä ja työpäiviä koulutukseen käytettiin 36.

Kaksi henkilöä kävi digitaaliset palvelut ja sähköinen asiointi -kurssin samoin kaksi henkilöä kävi digitaalinen fasilitointi -kurssin. Hallinto osallistui Palkeiden ja Valtorin eri infoihin ja koulutuksiin. Hallintojohtaja kävi Budjetointi viraston tulospohjauksen väli- neenä -koulutuksen. Tietosuojapäällikkö osallistui tietosuojapäivään. Kino Reginan henkilökunta kävi järjestysmieskoulutuksissa sekä hätäensiapukurssilla.

FIAF:n ja FIAT/IFTA:n konferensseihin osallistuttiin etänä. Osallistuttiin alan pohjois- maisiin kokouksiin, konferensseihin ja festivaaleille lähinnä etänä, sikäli kuin niitä jär- jestettiin. Osallistuttiin myös Fistic-projektin tapaamisiin, Euroopan elokuva-arkistojen lii- ton ACE:n johtokunnan kokouksiin ja työskentelyyn DIN TC 457-ryhmässä, joka suun- nittelee digitaalisen elokuvan arkistointia koskevaa eurooppalaista standardia.

5.2.4 Taiteen edistämiskeskus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yleistietolaatikko Taikesta

	2018 toteuma	2019 toteuma	2020 to- teuma
Valtionavustus- ja apurahahakemukset	13 661	13 040	11 535
Myönteiset valtionavustus- ja apuraha- päätökset	3 283	2 966	2 534
Korona-apurahahakemukset			11 817
Myönteiset korona-apurahapäätökset			5 200
Taiteilijaeläkehakemukset			529
Myönteiset taiteilijaeläkepäätökset			61
Apuraha-/avustushakemuksen käsittely- aika (keskimäärin viikkoa)	21	14	12*
Tukimuotojen lukumäärä	23	22	19
Toimielinten lukumäärä	23	24	24
<i>Henkisten voimavarojen hallinta</i>			
Henkilötyövuodet	87	80	74,3

(sis. määräaikaiset rahap.)			
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,5	3,4	3,6

*Korona-apurahojen käsittelyajat eivät mukana

Taike edisti *taiteilijoiden toimeentuloa ja työllisyyttä* Taike-laissa ja tulossopimuksessa sovitun mukaisesti jakamalla OKM:n sille osoittamat määrärahat apurahoina yksilöille ja avustuksina taideyhteisöille. Taiteilijoiden työllisyyden edistämiseen suunnatun kehittämishjelman erityisasiantuntija ja läänintaiteilijat tekivät myös ansiokasta työtä taiteilijan toimeentuloedellytysten parantamiseksi. Esimerkkinä ohjelman työstä voidaan nostaa kansalaisille ja taidekentän toimijoille suunnattu ”Reilun taiteen manifesti” -projekti, jossa tuodaan esille se, että ammattitaiteilijoille tulee maksaa korvausta työstä samoin periaattein kuin muillekin kansalaisille.

Taike on kiinnittänyt vaikuttajaviestinnässään huomiota taiteilijan haastavaan työmarkkina-asemaan, joka vastaa osin niin sanottujen alustatyöntekijöiden asemaa. Taike on tuonut esille myös apurahoituksesta syntyviä työelämän ja sosiaaliturvan epäkohtia. Taike seuraa tukemiensa yhteisöjen taiteilijoille maksamien palkkojen kehitystä mittarilla, josta saadaan pohjaluku 2021 syksyllä. Taike seuraa myös muiden ohjelmien ja palveluiden työllistävää vaikutusta.

Taiken tulossopimuksen toisena tavoitteena on *vahvistaa demokraattisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan kehitystä taiteen ja kulttuurin avulla sekä vahvistaa viraston toiminnan strategisuutta ja palveluita*. Taiken toiminta ulottuu koko Suomeen digitaalisesti. Taikella on myös 11 toimipistettä, joiden tehtävät ovat vähentyneet ja muuttuneet digitaalisen valtionavustustoiminnan kehityttyä ja henkilöstörakenteen sekä eläköitymisten takia. Taiken palvelut eivät ulotu alueille tasalaatuisesti. Taiken visiotyössä vuonna 2020 määriteltiin asiakkuudet ja määriteltiin Taiken ydintehtäviä sekä sitä, mitä palveluiden tulisi olla tulevaisuudessa resurssien rajat huomioiden.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Taiken tulossopimuksen toiminnan tuloksellisuutta kuvaavassa osiossa on sovittu, että *Taikessa uudistetaan virastorakennetta ja alueellisia palveluita sekä uudistetaan viraston yhteydessä toimivien vertaisarviointia tekevien luottamuselinten toimintaa ja rakennetta ja että virastorakennetta ja alueellisia palveluita parannetaan*.

Taiken strategisuutta sekä edellä mainittuja tavoitteita edistettiin Taiken omalla visiotyöllä, joka käynnistyi vuonna 2019 ja oli vahvasti käynnissä koko vuoden 2020. OKM teetti myös sovitusti Taiken toiminnasta ulkoisen arvioinnin. Frisky&Anjoyn arvioinnin alustavat tulokset tukevat ja peilauttavat Taiken omaa visiotyötä.

Taiken tulossopimuksessa toiminnan tuloksellisuutta kuvaavassa osiossa on sovittu myös, että virasto kehittää asiakastarpeesta lähtevät digitaaliset palvelupolut. Valtionavustusten jakamisen prosessit ovat täysin digitaaliset jo nyt, mutta niiden prosesseja voidaan tehdä asiakasystävällisemmiksi ja tehokkaammiksi. Taike mietti visiotyöpajoissaan, millaisia ovat digitaaliset mutta myös lähipalvelut alueilla tulevaisuudessa.

Vuonna 2020 Taiken kehittämisohjelmia vietiin palveluiden suuntaan ja Taikkeen perustettiin julkisen taiteen asiantuntijapalveluiden lisäksi myös kulttuurihyvinvoinnin asiantuntijapalvelut, johon rekrytoitiin kaksi määräaikaista taideasiantuntijaa. Taike on määritellyt palveluita kunnille ja perustanut kuntatiimin miettimään toimia, joilla voimme tukea kuntia muun muassa kulttuuri-toimintalain tavoitteiden jalkauttamiseksi.

Toiminnallinen tehokkuus

Taikenn tulossopimuksessa toiminnan tuloksellisuutta kuvaavassa osiossa on sovittu, että virasto *toimii tehokkaasti ja taloudellisesti*.

Koronavuosi toi Taikelle huomattavan määrän lisätyötä valtionavustusten jakamiseen liittyen. OKM:n kanssa sovitusti Taike jakoi korona-apurahoja yksittäisille taiteilijoille ja toimimille kolmella eri kierroksella yhteensä 17 512 000 euroa. Taike sai yhteensä noin 12 000 hakemusta normaalin 12 000 lisäksi, siis kaksinkertaisesti normivuoteen nähden. Taiken tulevien vuosien hakemusten käsittelyprosesseja tehostetaan, ja niitä helpottaa näillä näkymin 2023 käyttöönotettava uusi valtionavustusjärjestelmä.

Taikenn valtionavustustoiminnan prosessien tehokkuutta kuvaa mittari jaetut eurot/hvt. Koronahakujen takia laskemme poikkeusvuodelle lisäksi omat luvut. Taike on kehittänyt valtionavustusten selvitysten tarkastustoimintaa, ja työtä tukee muun muassa kahden vuoden välein päivitettävä valtionavustusten selvitysten tarkastussuunnitelma. Taike on tehostanut samalla valtionavustusten saajien antamien selvitysten tarkastamista.

	lähtötaso 2019	2020
Mittari: Jaetut eurot/va-toiminta htv	39,7 M€ / 25 htv = 1,59 M€ / 1 htv	44,3 M€ * / 24 htv = 1,85 M€ / 1 htv
Mittari: Selvitysten keskimääräinen käsittely-aika apurahoissa/ yhteisöavustuksissa	32 / 40 viikkoa (arvio)	apurahat 6* / yhteisöt 23 viikkoa

*mukana eivät ole korona-apurahat

Toiminnan taloudellisuus

Taike kehitti edelleen viraston toiminnan suunnittelun ja budjetoinnin prosessia, jonka tarkoituksena on lisätä henkilöstön kustannustietoisuutta ja toiminnan taloudellisuutta. Taike kilpailutti sisäisen tarkastuksen ja päätti ensimmäiseksi tarkastaa talousprosessien ajanmukaisuuden ja sujuvuuden sekä työtehtävien kohdentumisen.

Toimipisteiden tarkoituksenmukaisuutta, asiakaslähtöisyyttä ja neliötehokkuutta tarkasteltiin. Saimme aikaan säästöjä muuttamalla Vaasassa pienempiin tiloihin sekä vuok-

raamalla Oulussa toimipisteestä kahdelle muulle virastolle työtilaa. Tampereella muutettiin keskeisempään sijaintiin lähelle kaupungin muita kulttuuritoimijoita. Kustannussäästöjä saavutettiin myös luopumalla Lahden ja Mikkelin työhuoneista.

Voimavarojen hallinta

Taikien *johtamista parannettiin* täsmentämällä edelleen johtoryhmätyötä. Vuonna 2020 johtoryhmä teki työstään itsearviointin, jonka pohjalta erityisesti johdon viestintää on parannettu. Taikien työjärjestys uusittiin vuonna 2020 johtamisjärjestelmän kirkastamiseksi ja vastuiden selkiyttämiseksi sekä viestinnän helpottamiseksi. Uusi työjärjestys astuu voimaan alkuvuodesta 2021.

Korona lisäsi merkittävästi erityisesti taiteen tukemisen vastualueen henkilöstön työtä apurahahakemusten kaksinkertaistuessa. Taikien henkilöstö joutui venymään hakupaineen ja suuren hakemuserän takia, mutta työstä selvitettiin suunnitellussa aikataulussa. Lisähaut antoivat samalla mahdollisuuden kehittää avustusprosessin menettelytapoja.

VMBaron tulokset paranivat lähes jokaisella osa-alueella, joista erityisesti viestinnässä oli huomattavaa kehitystä. Etätöön sujumisesta kysyttiin erillisellä kyselyllä, jonka perusteella pitkän etätöjakson voidaan sanoa sujuneen Taikessa hyvin. Haasteita oli erityisesti etätöön ergonomiassa, mutta pääsääntöisesti henkilöstö koki voivansa hyvin ja halu jatkaa niin sanottua hybridimallista työntekoa nähtiin parhaimpana vaihtoehtona myös korona-ajan jälkeen. Virastossa aloitettiin myös virastoerän neuvottelut ja YT-toiminta käynnistyi tauon jälkeen säännöllisenä. Samalla päivitettiin kaikki lakisääteiset HR-dokumentit.

Taikessa otettiin käyttöön Palkeiden palkansaajan neuvontapalvelu, Osaava sekä Kiekkun työajan leimaus määräaikaisilla taiteenedistäjillä. Palveluiden käyttöönottojen tavoitteena oli lisätä henkilöstön yhdenvertaisuutta sekä hyödyntää Palkeiden tarjoamia lisäresursseja ja valtion yhteisiä järjestelmiä.

Henkilöstömäärä ja -rakenne

Vuonna 2020 Taikessa oli töissä 78 henkilöä, joista 58 oli naisia ja 20 miehiä. Heistä virkahenkilöstöä oli 39 ja rahapelitoiminnan määrärahoilla palkattuja määräaikaisia taiteen edistäjiä oli 39. Henkilötyövuosia oli 74,3.

	2018	2019	2020	Vuosi- muutos %
henkilöstömäärä	84	81	78	-3,7
naiset	63	61	58	-4,9
miehet	21	20	20	0,0
virkahenkilöstö	42	43	39	-9,3
määräaikaiset läänintaiteilijat ja taideasiantuntijat	42	38	39	2,6
henkilötyövuodet	83,6	80,2	74,3	-7,4

Henkilöstökulut

Vuonna 2020 henkilöstökulut olivat yhteensä 4 278 591,60 euroa ja välilliset työvoimakustannukset olivat 1 396 544,0 euroa.

Henkilöstökulut	2018	2019	2020	Vuosi- muutos %
kokonaistyövoimakustannukset, €/vuosi	4 182 522,1	4 174 237,4	4 278 591,6	2,5
tehdyn työajan palkkojen %- osuus palkkasummasta	80,2	79,4	79,8	0,5
välilliset työvoimakustannukset, €/vuosi	1 359 936,1	1 416 922,6	1 396 544,0	-1,4
henkilötyövuoden hinta, €	50 018,7	52 017,1	57 602,2	10,7

5.2.5 Varastokirjasto

Toiminnan taloudellisuus

Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen

Vuonna 2020 aineiston vastaanottoon, käsittelyyn ja säilyttämiseen liittyvät kustannukset olivat 1 373 988 euroa. Aineiston vastaanoton, käsittelyn ja säilyttämisen suurimmat kustannuslajit ovat näille toiminnoille jyvitetty henkilöstö- ja vuokrakustannukset sekä palvelujen ostokustannukset.

Aineiston käsittelyn määrät ja yksikkökustannukset euroa/hyllymetri 2018–2020

	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tulosopimuksen tavoite 2020
Käsitelty (hyllym.)	3 077	2 880	2 156	3 300
Kustannukset	1 209 296	1 456 302	1 373 988	-
Euroa / hm	393	505	637	359

Aineistoa käsiteltiin 2 156 hyllymetriä. Vastaanottoon ja käsittelyyn osallistui 12,60 henkilötyövuotta (v. 2019: 12,28 htv). Aineiston käsittelyn yksikkökustannus (euroa/hyllym.) nousi edellisvuosiin verrattuna: vastaanotetun aineiston ja käsittelyn kokonaismäärä oli edellisvuotta pienempi, mutta käsittelyyn osoitettiin edellisvuotta enemmän henkilöstöä.

Koronapandemian johdosta kirjastot pidettiin osan vuotta 2020 suljettuina sekä rajoituksin avoinna; asiakaskirjastojen henkilökunta siirtyi laajassa mitassa etätöihin. Tämä vaikutti osaltaan siihen, ettei aineistosiirtoja ollut mahdollista lähetettävä Varastokirjastoon – näin käsitellyn aineiston määrä jäi asetettua tavoitetta vähäisemmäksi. Lisäksi muutama edeltänyt vuosi on osoittanut, että kirjastojen suurimmat painettujen aineistojen siirrot on jo toimitettu Varastokirjastoon.

Aineiston käyttö

Vuonna 2020 aineiston käyttöön liittyvät kustannukset olivat 252 356 euroa. Aineiston käytön suurimmat kustannuslajit ovat tälle toiminnolle jyvitetty henkilöstö- ja vuokra-kustannukset sekä ja palvelujen ostokustannukset.

Aineiston käytön yksikkökustannukset euroa/tilaus 2018–2020

	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tulosopimuksen tavoite 2020
Tilauksia	97 386	76 080	62 750	90 000
Kustannukset	414 316	299 492	252 356	-
Euroa / tilaus	4,25	3,94	4,02	5,43

Tilaustapahtumia vuoden aikana oli 62 750. Aineiston käyttöön eli Varastokirjaston asiakaspalveluun osallistui 5,70 henkilötyövuotta (v. 2019: 5,70 htv). Aineiston käytön yksikkökustannus pysyi lähes edellisvuoden tasolla. Vuosittaisten tilaustapahtumien määrä laski edellisvuosista, tähän suurin vaikuttava tekijä oli koronapandemia. Varastokirjaston asiakkaat ovat kirjastoja sekä muita yhteisöasiakkaita. Koska kirjastot olivat osan vuotta kiinni tai rajallisesti avoinna, ei tilauksiakaan tehty nk. normaalivuoden tapaan. Tämä vaikutti palvelujen ostojen kustannusten vähentymiseen. Esimerkiksi rahti- ja postituskustannukset alenivat edellisvuodesta merkittävästi.

Koronavuosi vauhditti entisestään kirjastojen e-aineistojen hankintaa sekä käyttöä. Tuo osaltaan vaikuttaa painetun materiaalin käytön vähentymiseen ja siten Varastokirjastoon kohdistuvien tilausmäärien laskuun. E-aineistoja on saatavilla joko vapaasti tai kohtuullista maksua vastaan suoraan verkosta, vuosi vuodelta enemmän.

Toiminnan tuottavuus

Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen

Aineistoa käsiteltiin 2 156 hyllymetriä (hm). Vastaanottoon ja käsittelyyn osallistui 12,60 henkilötyövuotta (htv), luku sisältää hallinnon jyvitetyn osuuden 1,40 htv.

Aineistoa käsiteltiin 171 hm/htv. Alla vuosien 2018–2020 vertailutiedot:

	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tulossopi- muksen tavoite 2020
Käsitelty (hm)	3 077	2 880	2 156	3 300
HTV	11,96	12,28	12,60	-
Käsitelty aineisto (hm/htv)	257	235	171	366

Tuottavuus laski edellisvuodesta. Vuonna 2018 käsitellyn aineiston määrä kääntyi laskuun ja sama suuntaus on jatkunut vuosina 2019 - 2020. Aineiston vastaanoton ja käsittelyn vähentymiseen v. 2020 on tunnustettu syitä, joista korona-pandemian vaikutus on ollut merkittävin. Vaikka Varastokirjasto toimi vuoden 2020 ministeriön päätöksen mukaan normaaliin tapaan lähitoissa, muihin Suomen kirjastoihin ja tietopalveluyksiköihin kohdistui rajoitteita. Kirjastot olivat osin kiinni, henkilökunta etätöissä, asiakaspalvelu hoidettiin vaihtelevin tavoin. Näin ollen kirjastojen henkilökunnalla ei ollut mahdollisuuksia kokoelmatyöhön, kuten Varastokirjastoon lähetettäviin aineistosiirtoihin.

Jo aiemmin on viitattu siihen, että kirjastot ovat edeltävinä vuosina tehneet määrällisesti suuret poistot kokoelmistaan. Koska kirjastojen poistamia aineistoja on jo lähetetty Varastokirjastoon, tarpeettomia lähetyksiä on voitu vähentää. Lisäksi niin tiede-, kuin yleiset kirjastot kartuttavat kokoelmiaan enenevässä määrin e-aineistoina. Tämä johtaa vääjäämättä niiden painettujen kokoelmien pienenemiseen

Käsitellystä painetusta aineistosta oli monografioita merkittävä määrä, sarja-aineistoa vastaanotettiin aiempia vuosia vähemmän. Alkuvuoden 2019 tilanne toistui vuonna 2020: kokoelmaan käsiteltävää aineistoa ei ollut odottamassa, joten Vaari-tietokantaan luetteloiitiin aiemmin vastaanotettuja väitöskirjoja sekä LP-levyjä. Näistä seikoista johtuen käsiteltyjä hyllymetrejä on karttunut vähemmän ja kustannus henkilötyövuotta kohden on noussut. Aineiston vastaanotto ja käyttöön asettaminen tehtiin viiveettä ja vakiintuneen kokoelmapolitiikan mukaisesti.

Syksyyn 2020 saakka kirjastoilla oli epätietoisuutta Varastokirjaston tulevaisuudesta, mikä on voinut vaikuttaa joissain tapauksissa aineistosiirtoihin.

Tuottavuutta on kuvattu suhteuttamalla luetteloitujen tietueiden määrä henkilötyövuosiin:

	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tulossopimuksen tavoite 2020
Luetteloi-tuja tietueita	61 604	53 464*	59 727	65 000
HTV	11,96	12,28	12,60	-
Luetteloi-tu aineisto (tietuetta/htv)				

	5 151	4 353	4 740	5 293**
--	-------	-------	-------	---------

*Luku ei sisällä osakohteita. Kaikkiaan *Vaari*-tietokantaan lisättiin 78 636 tietuetta, joissa osakohteita 25 172. Tuo pois lukien bibliografisia emotietueita l. luetteloituja tietueita on lisätty 53 464.

** Ei tulossopimukseen kirjattu luku. Laskukaava: luetteloidut tietueet, tavoite / vastaanoton ja käsittelyn toteutuneet htv:t ko. vuonna

Tuottavuus kasvoi edellisestä vuodesta. Luetteloitujen tietueiden - mukaan lukien niiden osakohteet - määrä henkilötyövuotta kohti kasvoi edellisvuodesta ollen kohtuullisella tasolla. Käsittelyä odottava aineisto on käsitelty palvelulupauksen mukaisesti kuuden (6) kuukauden sisällä sen vastaanottamisesta. Kirjaston työprosesseja ja -tapoja on edelleen tehostettu, lisäksi kirjastojen välinen yhteistyö on ollut tuloksellista.

Tulossopimuksessa asetettuun tavoitteeseen ei päästy. Syynä tähän on käsiteltävän aineiston ennakoitua vähäisempi määrä. Lisäksi käsitellystä aineistosta oli ennakkoon tarkastamatonta aiempaa suurempi määrä. Tästä johtuen tietokantaan vietyjen tietueiden määrä on pienempi. Vuonna 2019 toteutetun kirjastojärjestelmän vaihdoksen myötä mm. tietueiden sisältämien osakohteiden tarkka määrä ei ole tiedossa.

Aineiston käyttö

Tilaukstopahtumia oli 62 750 ollen kahta edeltävää vuotta alhaisempi. Luku sisältää ensilainaukset, uusinnat sekä artikkelitilaukset. Henkilötyövuosia käytettiin 4,94. Luku sisältää jyvitetyn osuuden hallinnon henkilötyövuosista (0,55 htv).

Tilauksia oli henkilötyövuotta kohden 12 702. Vuosien 2018–2020 vertailutiedot:

	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tulossopi- muksen ta- voite 2020*
Tilauksia	97 386	76 080	62 750	90 000
Henkilötyövuosia	5,43	5,70	4,94	-
Tilauksia / htv	17 935	13 347	12 702	16 575

Tuottavuus (tilauksia/htv.) laski aineiston käytön osalta. 2019 tehdyn kirjastojärjestelmän vaihdon myötä tilausten toteumaluku ei ole täysin oikeellinen; syynä se, että käyttöön otetusta *Koha*-kirjastojärjestelmästä puuttuu vielä yhteistilasto-toiminto (tilanne 2/2021). Lisäksi artikkelipyynnöjä tuli edellisvuotta vähemmän. Etenkin tieteellisiä, lähivuosina julkaistuja artikkeleita on käytettävissä e-aineistoina.

Koronapandemia näkyy aineiston tilausmäärissä. Koska kirjastojen asiakkaat eivät päässeet käyttämään palveluja, kuten kaukolainausta, on osa tilauksista jäänyt tekemättä. Henkilöasiakkaiden yhteydenottoja Varastokirjaston kauko- ja asiakaspalveluun tuli tavanomaista runsaammin. Linnea2-konsortion purkauduttua v. 2019 useat

tiedekirjastot joutuivat poistamaan asiakkaittensa käyttämän Varastokirjasto-yhteyden. Tämä poisti mahdollisuuden asiakkaan omatoimiseen aineistotilaamiseen Vaari-tietokannasta.

Toiminnan ohjaus

Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti lokakuussa 2020, että Varastokirjasto jatkaa toimintaansa itsenäisenä ministeriön alaisena laitoksena ja sijaitsee jatkossakin Kuopiossa.

Varastokirjaston toimintaa ohjaa opetus- ja kulttuuriministeriön asettama kuusijäseninen johtokunta, jonka toimikausi on 3 vuotta. Nykyinen johtokunta aloitti toimintansa 1.3.2019. Johtokunta kokoontui vuoden aikana 3 kertaa. Johtokunnan pöytäkirjat ovat hyväksymisen jälkeen luettavissa Varastokirjaston kotisivuilta.

Varastokirjaston henkilöstö

Henkilöstömäärä ja –rakenne

Vuoden 2020 henkilötyövuosimäärä oli 17,54, kaikkiaan 18 virkamiestä. Sukupuolija-kauma: 7 miestä, 11 naista.

Työajan jakaantuminen: aineiston vastaanottoon kohdentui 0,45 htv, luettelointiin ja käsittelyyn 10,75 htv. Aineiston käyttöön kohdentui 4,39 htv. Hallinnollisiin tehtäviin, työnojohtoon sekä tukitoimintoihin kohdentui 1,95 htv, eli yhteensä 17,54 htv.

Töiden uudelleenorganisointia jatkettiin. Ajalla 8 – 12/2020 Varastokirjastossa työskenteli yksi (1) kirjasto- ja tietopalvelualan opiskelija. Loppuvuonna 2020 opetus- ja kulttuuriministeriö täytti kirjastonjohtajan viran viiden (5) vuoden määräajaksi 1.1.2021 – 31.12.2025.

Keski-ikä vuosina 2018-2020

	2018	2019	2020
Miehet	53,42	54,43	55,43
Naiset	48,16	50,33	50,36
yli 45-vuotiaiden osuus (%)	73	79	78

Henkilöstökulut

Kustannuksiin on laskettu henkilöstön palkkakustannukset sivukuluineen:

	2018	2019	2020
Henkilötyövuodet	17,39	17,98	17,54
Kustannukset (€)	708 283	798 829	784 812
€/htv	40 729	44 429	44 744

Hen-

kilöstön koulutus ja osaaminen

Vuonna 2020 ammattitaitoa kehitettiin pääasiassa etäkoulutuksin, sillä maaliskuusta alkaen lähikoulutukset peruuntuivat pandemian vuoksi. Koulutustarpeita ja -toiveita kootaan vuotuisista kehityskeskusteluista, viraston toimintaan ja kehittämiseen liittyvistä tarpeista sekä valtion henkilöstötutkimus VMBaron tuloksista. Koulutukseen käytetty aika saadaan Kieku-työajanseurantajärjestelmästä. Koulutuskustannuksiin on laskettu käytetty työaika sekä koulutuksen muut kulut (matkakulut, päivärahat, kurssimaksut, kouluttajien palkkiot). Koulutusten osalta etämahdollisuuksia hyödynnettiin edellisvuosia useammin; näin useamman virkamiehen on ollut mahdollista osallistua koulutustilaisuuksiin. Tällöin kustannuksia on syntynyt ainoastaan käytetystä työajasta.

Osaamisen kehittämiseen liittyviä tunnuslukuja:

	2018	2019	2020	Tulosopimuksen tavoite 2020
Koulutuskustannukset (€/htv)	420	597	238	
Koulutukseen käytetty aika (tpv/htv)	2,7	2,30	1,05	3,5

Koronapandemiasta johtuen etenkin keväälle 2020 suunniteltuja lähikoulutuksia peruuntui. Syksystä alkaen osallistuttiin soveltuviin etäkoulutuksiin. Koulutuspäivien määrä ja koulutuskustannukset alittuivat huomattavasti.

Varastokirjaston työtyytyväisyyttä mitataan VMBarolla vuosittain. Työtyytyväisyyteen kannustavasti vaikuttavia seikkoja ovat muun muassa työyhteisön toimintakulttuuri ja viestintä, mahdollisuus tehdä ja kokeilla asioita uudella tavalla, johdon toimiminen esimerkkinä. Työyhteisön toimintakulttuuri koetaan oikeudenmukaisena sekä tasa-arvoisena. Kehittämisen osa-alueina nähdään etenkin palkkauksen perusteiden kehittämisen.

Työhyvinvointia kuvaava tunnusluku:

	2018	2019	2020	Tulossopimuksen tavoite 2020
Työtyytyväisyysindeksi (asteikolla 1 -5)	3,90	3,90	3,90	>=4,0

Työtyytyväisyysindeksin tavoitteeseen ei aivan päästy, mutta saavutettuun lukuun voidaan olla tyytyväisiä. Vielä vuonna 2020 kysely toteutettiin heti alkuvuodesta, joten vastauksiin on voinut vaikuttaa edellisvuoden henkilökohtainen kokemus.

Tulossopimukseen asetettujen tavoitteiden mukaan Varastokirjasto on vastuullinen työnantaja, joka arvioi toimintaansa jatkuvasti. Tavoitteena oli ammattitaitoinen, motivoitunut, oikein kohdistettu ja joustava henkilöstö. Poikkeuksellisen vuoden aikana työssäjaksamista ja työtyytyväisyyttä edistettiin muun muassa yhteisellä virkistysiltapäivällä. Omaehtoista kulttuurin sekä liikunnan harrastusta tuettiin kulttuuri- ja liikunta-sestelein.

6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Ministeriön sisäistä toimintaa ja organisaatiota koskevat linjaukset

Linjaukset 2020	Toteuma ja sen analyysi
<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan opetus- ja kulttuuriministeriön strategiaa vuosille 2030 sen linjausten mukaisesti. Strategia otetaan huomioon kaikissa ministeriön ydintoiminnoissa. Osastojen ja toimintayksiköiden toiminnalla, ministeriön laadunhallintatyöllä sekä yhteistyöryhmien toiminnalla tuetaan ministeriön strategian toimeenpanoa. 	<p>Ministeriön strategia linjaukset otettiin huomioon läpäisevästi ministeriön ydintoiminnoissa ja toimialakohtaisessa substanssivalmistelussa. Strategian linjaukset näkyivät muun muassa ministeriön kestävä kehityksen linjauksissa, hallinnonalan virastojen tulossopimuksissa 2020-2023, ministeriön toiminnallisen tasa-arvotyön linjauksissa sekä yhteistyöryhmien toiminnassa.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan ministeriön työympäristöuudistus siten, että se tukee ministeriön avointa ja luottamuksellista toimintakulttuuria, yhtenäisten toimintatapojen ja yhteistyön vahvistumista ja parantaa ministeriön toiminnan laatua. Sovitaan monitilassa työskentelyn toimintatavoista. Organisoidaan väistövaiheen järjestelyt vuonna 2020 mahdollisimman kitkattomasti ja valmistaudutaan monitoimitiloihin siirtymiseen vuonna 2021. 	<p>Työympäristöuudistuksen toteutus edistyi suunnitellusti. Käyttäjälähtöisinä muutoksina toteutettiin alkuperäisen hankesuunnitelmaan kuuluvien asioiden lisäksi mm. pyöräilykatoksen suunnittelu sekä ministeriön henkilöstön esittämien tarpeiden mukaiset muutokset työmatkaliikkujen käyttöön tulevista peseytymis-, pukeutumis- ja säilytystiloista. Lisäksi toteutettiin viestinnällisiin, erityisesti video- ym. kuvauksiin soveltuva tila OKM:n käyttöön.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan ministeriössä työn iloa ja hyvinvointia. 	<p>Yhteisöllisyyden ja informaationkulun varmistamiseksi ja ylläpitämiseksi järjestettiin koronakevään ja syksyn aikana henkilöstöinfoja etäyhteyksin noin kuukauden välein.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Lisätään ministeriössä avoimuutta, tiedonkulkua, osaamisen vahvistamista 	<p>Ministeriössä käynnistettiin osana Osaava-järjestelmän käyttöä osaamiskartoituksen valmistelu.</p>

<p>ja asiantuntemuksen jakamista sekä laadukasta ja laajapohjaista valmistelua edistäviä työskentelytapoja. Vahvistetaan osaamisen kehittämistä ja suorituksen johtamista esimerkiksi työkiertoa tuemalla ja osaava-järjestelmä käyttöönottamalla. Yhteistyöryhmien toiminnan avoimuutta lisätään.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Ennakoidaan ja priorisoidaan valmisteltavia asioita työkuormituksen hallitsemiseksi ja toiminnan vaikuttavuuden lisäämiseksi. 	<p>Koronavuosi heijastui ministeriön työtehtäviin merkittävästi. Tämä näkyi henkilöstön työtehtävissä ja -kuormituksessa eri tavoin riippuen työtehtävistä</p> <p>Poikkeustilanteesta johtuen työtehtävien ennakoinnin ja priorisoinnin toimintatavalliseen kehittämiseen ei ollut ministeriössä mahdollisuutta kiinnittää systemaattisesti huomiota. Työtä jatketaan vaiheittain ministeriön, osastojen ja yksiköiden tarpeet ja tilanteet huomioon ottaen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan johtamista varaamalla aikaa henkilöstöjohtamiseen ja vahvistamalla itsensä johtamista. Sovitaan ministeriössä noudatettavista johtamisen ja esimiestyön periaatteista. 	<p>Johtamisen ja esimiestyön periaatteita ei valmisteltu. Henkilöstöjohtamisen ja itsensä johtamisen vahvistamiseksi ei toteutettu erityisiä toimia.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Jatketaan ministeriön laadunhallinnan kehittämistä. Osastot ja toimintayksiköt hyödyntävät toiminnassaan laadunhallinnan sisäisen toiminnan kehittämisen toimintamallia ja toiminnasta raportoidaan ministeriön johdolle. Osana laadunhallintatyötä tehdään näkyväksi ministeriön ydinprosessit ja laaditaan prosessikuvaukset keskeisille ydintoiminnoille sekä hyödynnetään olemassa olevia prosessikuvauksia. Tarkistetaan 	<p>Ministeriössä toteutettiin syksyllä 2020 työpajatyöskentelynä CAF-itsearviointi. Arviointi toteutettiin sisällöllisesti samanlaisena kuin ensimmäiselläkin kerralla 2018. Arvioinnin pohjalta laadittiin tavoitteet vuoden 2021 toiminnan kehittämiseksi. Laadunhallintatiimi kokoontui säännöllisesti kerran kuussa. Laadunhallintatiimi ja yhteistyöryhmät yhteistyössä laativat keväällä 2020 prosessikuvaukset lainsäädäntötyöstä, tutkimus-, ennakointi- ja arviointitoiminnasta, tulosohtauksesta, rahoituksesta sekä kansainvälisestä toiminnasta. Osastot kehittivät ministeriön yhteisen laadunhallintatyön pohjalta osastojen omaa laadunhallintaa.</p>

OKM:n prosessien selkeys, vastuut ja aikataulut. Toteutetaan CAF-itsearviointi syksyllä 2020.

Opetus- ja kulttuuriministeriön henkilöstö

Selite	2018	2019	2020
Henkilöstömäärä	252	254	252
Naiset	190	188	188
Miehet	62	66	64
Henkilötyövuodet	252,6	250,3	247,3
Sukupuolijakauma (%)			
Naiset	75	74	75
Miehet	25	26	25
Vakinaiset	195	187	189
Naiset	147 (75 %)	142 (76 %)	141
Miehet	48 (25 %)	45 (24 %)	48
Määräaikaiset	57	67	63
Naiset	43	46	47
Miehet	14	21	16
Ikärakenne			
Keski-ikä	49	48,7	49,0
45 vuotta täyttäneiden osuus (%)	65	66	66
Sairauspoissaolot pv/htv	6,2	7	6,1
Kokonaistyövoimakustannukset (€)	17 881 845	18 364 054,70	18 401 283

*Taulukkoon sisältyy ministeriön palveluksessa olevien henkilötyövuodet ja palkkakustannukset kokonaisuudessaan.

7 Tilinpäätösanalyysi

Opetus- ja kulttuuriministeriö kirjanpitoyksikkönä

7.1 Rahoituksen rakenne

Tuotot

Määrärahojen käyttönasettamiset

Valtioneuvoston kanslia asetti opetus- ja kulttuuriministeriön käyttöön 70 833,33 euroa momentilta 23.01.03 (Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkaukset) vuoden 2020 määrärahasta.

Valtioneuvoston kanslian momentilta 23.01.24 (Lisähenkilöstön palkkausmenot sekä muut kulutusmenot) asetettiin opetus- ja kulttuuriministeriön käyttöön 34 000 euroa vuoden 2019 määrärahasta.

Valtiovarainministeriön momentilta 28.60.12 (Osaamisen kehittäminen) osoitettiin Kansallisen audiovisuaalisen instituutin käyttöön 2 050 euroa ja Taiteen edistämiskeskuseen käyttöön 586 euroa ja momentilta 28.70.22 (Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki) Kansallisen audiovisuaalisen instituutin käyttöön 207 000 euroa.

Työ- ja elinkeinoministeriö osoitti kirjanpitoyksikön virastojen käyttöön yhteensä 180 138,51 euroa momentilta 32.30.51.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti momentilta 33.20.50 kirjanpitoyksikön virastojen käyttöön yhteensä 20 465,28 ja momentilta 33.20.52 yhteensä 34 299,54 euroa.

7.2 Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa tapahtuneet rakenteelliset muutokset

Opetus- ja kulttuuriministeriölle osoitetuissa määrärahoissa tapahtuneet muutokset

Opetus- ja kulttuuriministeriölle vuonna 2020 osoitetut määrärahat kasvoivat yhteensä 848 milj. eurolla. Keskeisimpiä kasvua selittäviä tekijöitä ovat hallitusohjelman mukaisen määrärahalisäysten vaikutukset sekä Korona-epidemian vaikutusten lieventämiseen ja elvytystoimenpiteisiin tehdyt lisäykset. Vuoden 2020 lisätalousarvioissa pääluokkaan 29 tehtiin yhteensä 599 milj. euron lisäykset.

Hallitusohjelman mukaisiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatu- ja vaikuttavuushankkeiden toteuttamiseen lisättiin rahoitusta yhteensä 85 milj. euroa ja ammatillisen koulutuksen opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä niiden tukitoimiin yhteensä 80 milj. euroa. Lisäksi korkeakoulujen perusrahoituksen vahvistamiseen lisättiin 60 milj. euroa.

Valtionosuusmäärärahat kasvoivat 136 milj. eurolla. Rahapelitoiminnan tuoton käyttökohteisiin käytettiin vastaavat määrärahat kuin vuonna 2019. Tuottoarvion laskun johdosta rahapelitoiminnan tulo- ja menomomenttien määrärahatasoa alennettiin yhteensä 176 milj. eurolla. Vastaava lisäys tehtiin yleisiin budjettivaroihin.

Talousarvion ja lisätalousarvion toteutuminen

Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannusten valtionosuusmomentin 29.10.30 määrärahaa jäi käyttämättä 6,1 milj. euroa. Vapaan sivistystyön valtionosuusmomentin 29.10.31 määrärahaa jäi käyttämättä 0,258 milj. euroa. Järjestöjen valtionavustusmomentin 29.01.51 määrärahaa jäi käyttämättä 1,397 milj. euroa.

Koronaepidemia vaikutti alentavasti opintotuen menotasoon. Opintolainojen valtiontakauksen momentin 29.70.52 määrärahaa jäi käyttämättä 3,848 milj. euroa ja opintorahaja asumisisämomentin 29.70.55 määrärahaa jäi käyttämättä 3,780 milj. euroa. Korkeakouluopintojen ateriatuen momentilta 29.70.57 jäi käyttämättä 14,478 milj. euroa ja ateriatuen momentilta 29.70.59 jäi käyttämättä 19,578 milj. euroa.

Siirrettyjen määrärahojen käyttö ja muutokset siirretyissä määrärahoissa

Vuodelle 2021 siirtyi edelliseltä vuodelta 204,0 milj. euroa. Vastaavasti vuodelle 2020 siirtyi 124,7 milj. euroa, joten siirtomäärärahakanta lisääntyi 79,3 milj. euroa. Suurimmat siirtomäärärahakannan erät olivat 33,8 milj. euroa yliopistojen perusrahoitusmomentilla 29.40.50, 23,8 milj. euroa ammattikorkeakoulujen perusrahoitusmomentilla 29.40.55, 25,5 milj. euroa korkeakoulujen ja tieteen yhteisten menojen momentilla 29.40.20, 6,9 milj. euroa ammatillisen koulutuksen yhteisten menojen momentilla 29.20.21 ja 35,8 milj. euroa yleissivistävän koulutuksen kehittämismomentilla 29.10.20 ja 11,4 milj. euroa eräiden avustusten momentilla 29.80.50.

Kirjanpitoyksikköön kuuluvien virastojen toimintamenomomenttien siirtomäärärahakanta muuttui edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintamenomenteilta siirtyi määrärahoja vuodelle 2021 yhteensä 6,7 milj. euroa, kun vuodelta 2019 vuodelle 2020 määrärahoja siirtyi 7,9 milj. euroa.

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuottoja kertyi yhteensä 4,5 milj. euroa. Tuotot kasvoivat edellisestä vuodesta yhteensä 11 %. Maksullisen toiminnan tuotot vähenivät 27 % ja vuokrat ja käyttökorvaukset vähenivät 77 %. Muut toiminnan tuotot sen sijaan kasvoivat 27 %.

Muista toiminnan tuotoista 36 % kertyi yhteistoiminnan kustannusten korvauksista.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 96,1 milj. euroa. Kulujen määrä on noin 13,7 milj. euroa suurempi kuin edellisenä vuonna. Kuluista henkilöstökulujen osuus on 37 %, palvelujen ostojen 58 %, vuokrien 3 % ja muiden kulujen osuus 2 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat –kulut kasvoivat 4 %, vuokratulot vähenivät 13 % ja henkilöstökulut kasvoivat 2 %. Palvelujen ostot kasvoivat 40 % ja muut kulut vähenivät 45 %.

Palvelujen ostot olivat yhteensä 55,8 milj. euroa. Palveluiden ostoihin sisältyy vuonna 2020 tiliöintimuutoksesta johtuen yhteensä 17,4 milj. euroa yhteistoiminnan kustannusten korvauksia sekä yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksia. Palvelujen ostoista 20,7 milj. euroa muodostuu ICT käyttöpalveluista, joista valtaosa on korkeakoulujen yhteiseen käyttöön hankittuja käyttöpalveluita. Tietotekniikan asiantuntijapalveluihin käytettiin 6,3 milj. euroa, muihin asiantuntija- ja tutkimuspalveluihin 5,7 milj. euroa ja talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusmaksuihin noin 0,5 milj. euroa.

Muiden kulujen 1,5 milj. eurosta 0,3 milj. euroa muodostuu matkustuspalveluista. Matkustuspalvelukulut vähenivät 87 % edellisvuoteen verrattuna.

Rahoitustuotot 3,2 milj. euroa muodostuu lähes kokonaisuudessaan opintolainojen takausvastuusuorituksista kertyvistä koroista. Rahoituskulut kasvoivat 115 %. Rahoituskulut muodostuivat pääasiassa epävarmojen opintolainojen takausvastuusaatavien tilistä poistoista ja maksuvapautuksista.

Muista satunnaisista tuotoista, 0,7 milj. euroa, pääosa muodostuu Kansallisgallerian kokoelmiin saaduista taidelahjoituksista.

Siirtotalouden kulut, 6 295,7 milj. euroa, muodostuvat opetus- ja kulttuuriministeriön maksamista lakisääteisistä valtionosuuksista, valtion rahoituksesta yliopistoille, harkinnanvaraisista valtionavustuksista, opintotuen maksuista ja kansainvälisten järjestöjen rahoitus- ja maksuosuuksista.

Verot ja veronluonteiset maksut, milj. euroa, muodostuvat veikkausvoittovarojen tulouksista.

7.4 Tase

Kansallisomaisuuden tasearvo kasvoi 2,1 milj. eurolla, mikä johtuu pääosin Kansallisgallerian taidehankinnoista.

Koneiden ja laitteiden tasearvo oli 0,3 milj. euroa. Muut aineelliset hyödykkeet, 7,9 milj. euroa, muodostuu valtion taidekokoelmien taideteoshankinnoista. Muista pitkäaikaisista euromääräisistä sijoituksista, 1,9 milj. euroa, 0,7 milj. euroa muodostuu pääomasijoituksista Aalto- korkeakoulusäätiöön, Tampereen teknillisen yliopiston säätiöön, Kansallisgallerian säätiöön ja ammattikorkeakouluihin, 0,5 milj. euroa pääomasijoituksesta Paimion parantola säätiöön sekä 1,2 milj. euroa pääomasijoituksista julkisoikeudellisiin yliopistoihin.

Saadut ennakot ovat vähentyneet 34,5 milj. eurolla, joka johtuu siitä, että Veikkaus Oy:n ennakoitu ja lopullinen tuottoennuste ovat poikenneet toisistaan sekä toisaalta lisäbudjeteissa aiheutuneista tulouttamisista.

Ostovelat olivat 5,8 milj. euroa. Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset, 0,7 milj. euroa, ja edelleen tilitettävät erät, 0,7milj. euroa, ovat joulukuun palkkoihin liittyviä ennakonpidätyks-, työntajamaksu- ja jäsenmaksuvelkoja.

Siirtovelat 7,0 milj. euroa, muodostuu pääosin lomapalkkaveloista. Muut lyhytaikaiset velat, 107,4 milj. euroa, muodostuu lähes kokonaisuudessaan harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamattomista eristä.

Rahastojen pääoman arvo säilyi lähes ennallaan.

8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Opetus- ja kulttuuriministeriön johto vastaa siitä, että ministeriössä toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset sisäisen valvonnan menettelyt, jotka varmistavat opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, ministeriön hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä ministeriön johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot ministeriön taloudesta ja toiminnasta. Menettelyjen on myös käsitettävä opetus- ja kulttuuriministeriön vastattavana ja välitettävänä olevien varojen hoidon sekä ne ministeriön toiminnat ja tehtävät, jotka se on antanut toisten virastojen ja laitosten, yhteisöjen ja yksityisten tehtäväksi, tai joista se muuten vastaa. Ministeriön sisäisen valvonnan menettelyissä on lisäksi otettava huomioon Euroopan yhteisön oikeudesta aiheutuvat ministeriön toimintaan kohdistuvat vaikutukset.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäisen valvonnan tilaa on arvioitu vertaamalla jatkuvassa seurannassa olevia asiakirjoja valtionvarainministeriön antamaan sisäisen valvonnan arviointikehikkoa koskevaan suositukseen.

Vuoden 2020 tulossuunnitelmaa varten riskejä on arvioitu tulossuunnitelman valmistelussa ja tulossopimusneuvotteluissa. Riskit on käsitelty kansliapäällikön johtoryhmässä. Ministeriön toiminnassa arvioidaan riskejä osana johtamista. Ministeriön tietoturva- ja tietosuojariskien arviointi valmistui.

CAF-laadunhallintajärjestelmän itsearviointi toteutettiin toisen kerran ja laadittiin arvioinnin perusteella tavoitteet toiminnan kehittämiseksi. Laadittiin ministeriön ydinprosesseista prosessikuvaukset. Ministeriössä käynnistyi osaamiskartoituksen valmistelu.

Koronapandemia vaikutti laajasti ministeriön toimintaan ja toimintaympäristöön sekä johtamiseen ja sisäisen valvonnan menettelyihin.

Ministeriön ja hallinnonalan johto- ja ohjausjärjestelmän kehittämistä jatketaan. Sisäisen valvonnan menetelmien ja riskienhallinnan tehostamista ja kehittämistä jatketaan.

Arvioinnin ja asiakirjoista saatavan selvityksen perusteella sisäisen valvonta on olennaisilta osin järjestetty asianmukaisella tavalla.

9 Arviointien tulokset

Koronapandemian akuutit vaikutukset liikuntatoimialaan (Raportti)

Selvityksessä tarkasteltiin koronapandemian ensimmäisen vaiheen akuutteja vaikutuksia liikuntatoimialaan. Raportissa kuvattiin kuntien liikuntapalveluiden, urheiluseurojen ja järjestöjen sekä liikunta-alan yritysten ja koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden tilannetta maaliskoukokuussa 2020.

Tulosten mukaan koronapandemia ja -rajoitukset näyttivät vaikuttaneen liikunta-alan toimijoihin hyvin vaihtelevasti. Vakavimmat akuutit vaikutukset koronalla näytti olleen alan yrityksille, joiden toimintaedellytyksiin koronarajoitukset olivat vaikuttaneet pääosin erittäin paljon, monilla keskeyttäneet toiminnan kokonaan. Koronapandemian ensimmäisessä vaiheessa vaikutuksia nähtiin myös osaan verovaroilla, rahapelituotoilla tai muilla tuloilla (esim. jäsenmaksut) toimiviin alan toimijoihin, kuten kuntien liikuntapalveluihin, koulutus- ja tutkimusorganisaatioihin sekä urheiluseuroihin ja järjestöihin. Selvityksen mukaan akuutin kriisin talousaasteista selvittiin pääosin selvitty nopeilla sopeuttamistoimilla. Johtopäätöksenä todettiin, että koronan merkittävimmät vaikutukset edellä mainittuihin toimijoihin nähdään myöhemmin esimerkiksi verovarojen ja rahapelituottojen vähentyessä tai mikäli uudet rajoitustoimet estävät toimintaa ja tulonhankintaa myöhemmin.

Koronapandemian vaikutukset väestön liikuntaan (Raportti)

Raportissa koottiin yhteen kymmenen tutkijoiden kirjoittamaa artikkelia, joissa tarkasteltiin koronapandemian ja siihen liittyvien rajoitustoimien vaikutuksia väestön liikkumiseen Suomessa.

Raportin mukaan lasten ja nuorten liikkuminen väheni koronapandemian aikana merkittävästi. Ero kahden vuoden takaiseen oli jopa kymmeniä prosentteja. Muutosta vaikuttivat selittävän erityisesti koulu- ja koulumatkaliikunnan vähentyminen. Nuorilla pandemia näytti lisänneen liikkumisen polarisaatiota, eli nuorten jakautumista liikunnallisesti aktiivisiin ja vähän liikkuviin. Toimintarajoitteita kokevilla nuorilla liikkuminen vähentyi muita yleisemmin. Työikäisillä työmatkaliikunta väheni pandemian aikana. Liikunnan kokonaismäärä ei kuitenkaan laskenut ja saattoi jopa lisääntyä. Osa korvasi puuttuvaa työmatkaliikuntaa muulla liikunnalla. Liikunnan muodot muuttuivat: harrastamisessa siirryttiin ryhmäliikunnasta ja kuntosaliharjoittelusta kävelyyn ja ulkoiluun. Iäkkäillä liikkuminen vähentyi pandemian aikana ennakkoon arvioitua vähemmän. Suurin osa ylläpiti tai jopa lisäsi liikkumista. Erityisesti hyötyliikunta, kotona tapahtuva liikunta ja kävely lisääntyivät tai pysyivät ennallaan. Iäkkäiden elinpiiri kuitenkin supistui, mikä voi lisätä vakavien toimintarajoitteiden riskiä.

Tutkimusraportin johtopäätöksenä todettiin, että on mahdollista, että koronapandemian kaltaiset kriisit toistuvat tulevaisuudessa ja rajoitustoimet pitkittyvät tai muuttuvat kausittaisiksi. Siksi on tärkeää huomioida rajoitusten vaikutukset väestön liikkumiseen ja

tukea liikkumista myös kriisiaikana. Yhteiskunnan lisääntynyt monimutkaisuus ja epävarmuus tulee huomioida liikkumisen edistämiseksi ja urheilijoiden tukemisessa. Huomiota tulee kiinnittää etenkin vähän liikkuviin, iäkkäisiin, toimintarajoitteita kokeviin ja heikossa yhteiskunnallisessa asemassa oleviin.

Nuorten työpajatoiminnan vaikuttavuus ja etsivän nuorisotyön resurssit ja tehokkuus (VTV:n tarkastuskertomus 2/2020)

Valtiontalouden tarkastusvirasto julkaisi vuonna 2020 arvioinnin nuorten työpajatoiminnan tavoitteiden toteutumisesta ja vaikuttavuudesta vuosina 2013–2016 sekä etsivän nuorisotyön resurssien kohdentumisesta ja kustannustehokkuudesta vuosina 2014–2017.

Selvityksessä todetaan, että nuorten työpajatoiminnan kehittämistä tulisi jatkaa siten, että työpajavalmennus tukisi vielä nykyistä selvemmin alle 20-vuotiaiden ja ilman toisen asteen tutkintoa olevien nuorten opiskelua ja toisen asteen tutkintojen suorittamista. Etsivän nuorisotyön resurssoinnissa puolestaan tulisi kiinnittää huomiota palveluntarvetta kuvaaviin sosioekonomisiin tekijöihin, kuten työttömien tai koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrään.

10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Opetus- ja kulttuuriministeriössä oli vuonna 2020 vireillä kaksi esitutkinta-asiaa, kolme konkurssiasiaa ja kolme oikeudenkäyntiasiaa.

10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Kansallisia varoja koskevat takaisinperintäpäätökset

Opetus- ja kulttuuriministeriö teki vuonna 2020 yhteensä viisi takaisinperintäpäätöstä, jotka koskivat harkinnanvaraisten valtionavustusten takaisinperintää. Päätösten yhteismäärä oli 183 121,11 euroa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisia perusteettoman edun takaisinperintäpäätöksiä tehtiin yhteensä kolme. Päätösten yhteismäärä oli 13 545 907,80 euroa.

EU-rahoitukseen liittyvät epäsäännönmukaisuusilmoitukset ja takaisinperintäpäätökset

Vuonna 2020 ei tullut esille EU-rahoitukseen liittyviä epäsäännönmukaisuuksia tai takaisinperintöjä.

11 Talousarvion toteutumalaskelma

Opetus- ja kulttuuriministeriön talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2020	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	107 639,52	72 056	72 056,26	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	107 639,52	72 056	72 056,26	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	607 994 550,57	423 200 933	424 031 495,59	830 562,70	100
12.23.99. Valtioneuvoston kanslian muut tulot	98 188,68	173 418	173 418,43	0,00	100
12.29.70. Opintotukitoiminnan tulot	23 231 147,38	21 000 000	28 230 562,70	7 230 562,70	134
12.29.70.1. Takausvastuiden lyhennykset	2 890 689,70	1 000 000	3 084 761,49	2 084 761,49	308
12.29.70.2. Takausvastuusaatavien lisäys	17 300 505,16	16 000 000	22 220 969,16	6 220 969,16	139
12.29.70.3. Korkotulot	3 039 952,52	4 000 000	2 924 832,05	-1 075 167,95	73
12.29.88. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapeli-toiminnan tuotoista	563 814 000,00	392 300 000	385 900 000,00	-6 400 000,00	98
12.29.99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon-alan muut tulot	9 692 119,48	7 903 399	7 903 399,39	0,00	100
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	11 139 184,50	1 791 073	1 791 072,60	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	19 910,53	33 042	33 042,47	0,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	196,42				
13.03.01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	196,42				
Tuloarviotilit yhteensä	608 102 386,51	423 272 989	424 103 551,85	830 562,70	100

Lisäselvityksen ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia		434 497,78	450 833	115 278,33	335 555,00	450 833,33	0,00	95 590,26	546 423,59	196 339,87	350 083,72
23.01.03.	Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (S2)		70 833	70 833,33		70 833,33	0,00		70 833,33	70 833,33	
	23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausmenot		70 833	70 833,33		70 833,33	0,00		70 833,33	70 833,33	
23.01.24.	Suomen EU-puheenjohtajuus (S2)	259 000,00						15 840,73	15 840,73	15 840,73	
	23.01.24.1. Lisähenkilöstön palkkausmenot sekä muut kulutusmenot (EK)	259 000,00						15 840,73	15 840,73	15 840,73	
23.01.25.	Terveet tilat 2028 (S3)	175 000,00	380 000	44 445,00	335 555,00	380 000,00	0,00	79 749,53	459 749,53	109 665,81	350 083,72
	23.01.25.1. Terveet tilat 2028 (KPY)	175 000,00	380 000	44 445,00	335 555,00	380 000,00	0,00	79 749,53	459 749,53	109 665,81	350 083,72
23.01.29.	Arvonlisäveromenot (A)	497,78									
24. Ulkoministeriön hallinnonala		170 000,00						113 518,61	113 518,61	113 518,61	0,00
24.90.68.	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	170 000,00						113 518,61	113 518,61	113 518,61	0,00
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		15 883,61	210 118	3 117,71	207 000,00	210 117,71	0,00	0,00	207 000,00	0,00	207 000,00
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	13 257,61	482	481,71		481,71	0,00				
28.60.12.	Osaamisen kehittäminen (A)	2 626,00	2 636	2 636,00		2 636,00	0,00				
28.70.22.	Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (S3)		207 000		207 000,00	207 000,00	0,00		207 000,00		207 000,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		5 573 754 406,03	6 627 277 381	6 384 663 683,01	190 068 184,98	6 574 731 867,99	52 545 512,70	105 946 606,93	3 449 040 067,93	3 243 879 792,56	203 463 164,59

29.01.01.	Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (S2)	17 555 000,00	17 250 750	13 166 906,55	4 083 843,45	17 250 750,00	0,00	5 966 829,90	23 217 579,90	19 133 736,45	4 083 843,45
	29.01.01.1. Toimintamenot	17 555 000,00	16 750 750	12 956 906,55	3 793 843,45	16 750 750,00	0,00	5 966 829,90	22 717 579,90	18 923 736,45	3 793 843,45
	29.01.01.3. Kehittämishankkeiden rahoittaminen (EK) (enintään)		500 000	210 000,00	290 000,00	500 000,00	0,00		500 000,00	210 000,00	290 000,00
29.01.21.	Kansainvälinen yhteistyö (S2)	2 661 000,00	2 653 500	1 667 626,12	985 873,88	2 653 500,00	0,00	315 565,51	2 969 065,51	1 983 191,63	985 873,88
29.01.29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonsäveromenot (A)	8 907 806,35	8 904 786	8 904 785,69		8 904 785,69	0,00				
29.01.30.	Koululaisten harrastustoiminnan kehittäminen (S2)		3 590 900	79 175,35	3 511 724,65	3 590 900,00	0,00		3 590 900,00	79 175,35	3 511 724,65
29.01.50.	Eräät avustukset (K)	1 426 000,00	1 737 000	1 737 000,00		1 737 000,00	0,00				
	29.01.50.1. Svenska Finlands folkting (EK)	573 000,00	773 000	773 000,00		773 000,00	0,00				
	29.01.50.2. Paasikivi-Seura (EK)	10 000,00	10 000	10 000,00		10 000,00	0,00				
	29.01.50.3. Tammenlehvän perinneliitto (EK)	63 000,00	63 000	63 000,00		63 000,00	0,00				
	29.01.50.4. Ruotsinkielisen viittomakielen elvytysohjelma (EK)	20 000,00	131 000	131 000,00		131 000,00	0,00				
	29.01.50.5. Vähemmistökielisen sanomalehdistön tuki (EK)	500 000,00	500 000	500 000,00		500 000,00	0,00				
	29.01.50.6. OKKA-säätiö (EK)	60 000,00	60 000	60 000,00		60 000,00	0,00				
	29.01.50.7. Karjalan kielen elvytysohjelma (EK)	200 000,00	200 000	200 000,00		200 000,00	0,00				
29.01.51.	Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (K)	3 581 000,00	8 147 000	8 147 000,00		8 147 000,00	0,00				
	29.01.51.1. Avustus Ortodoksiselle kirkolle (EK)	2 543 000,00	2 579 000	2 579 000,00		2 579 000,00	0,00				
	29.01.51.2. Avustukset Suomen Merimieskirkolle (EK)	134 000,00	134 000	134 000,00		134 000,00	0,00				

	29.01.51.2.1. Yleisavustus Suomen Merimieskirkon toimintaan	82 000,00	82 000	82 000,00		82 000,00	0,00				
	29.01.51.2.2. Merimieskirkkojen rakennusavustuksiin ja rakennuslainojen hoitoon (EK) (enintään)	52 000,00	52 000	52 000,00		52 000,00	0,00				
	29.01.51.4. Avustus rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille (EK)	824 000,00	824 000	824 000,00		824 000,00	0,00				
	29.01.51.5. Avustus uskontojen vuoropuhelun edistämiseen (EK)	80 000,00	110 000	110 000,00		110 000,00	0,00				
	29.01.51.6. Avustukset evankelis-luterilaisten ja ortodoksisten seurakuntien diakonia toiminnan tukemiseen (EK)		4 500 000	4 500 000,00		4 500 000,00	0,00				
29.01.52.	Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin (A)	114 000 000,00	115 596 000	115 596 000,00		115 596 000,00	0,00				
29.01.53.	Jatkuva oppimisen ja osaamisen kehittäminen (S2)	2 960 000,00	46 460 000	23 092 298,54	23 367 701,46	46 460 000,00	0,00	2 960 000,00	49 420 000,00	26 052 298,54	23 367 701,46
29.01.66.	Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (A)	1 967 093,48	2 246 000	2 058 020,09		2 058 020,09	187 979,91				
29.10.20.	Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, vapaan sivistystyön ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (S3)	14 337 000,00	115 579 904	79 739 386,30	35 840 517,70	115 579 904,00	0,00	16 927 558,05	132 507 462,05	96 359 413,52	36 142 079,76
	29.10.20.1. Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kokeilu-, tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja arviointihankkeet sekä muut yhteiset menot (KPY)	9 029 000,00	7 627 400	1 346 311,10	6 281 088,90	7 627 400,00	0,00	10 881 005,49	18 508 405,49	12 227 316,53	6 281 088,96
	29.10.20.1.1. Jakamaton (KPY)	8 723 500,00	7 627 400	1 346 311,10	6 281 088,90	7 627 400,00	0,00	8 234 621,55	15 862 021,55	9 580 932,65	6 281 088,90

	29.10.20.1.2. Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen Kansallisen koulutuksen arviointikeskukseen toteuttamat arviointihankkeet (KPY)	305 500,00						0,06	0,06	0,00	0,06
	29.10.20.2. Viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilusta aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen (EK) (enintään)	5 000 000,00						5 045 036,80	5 045 036,80	4 737 940,79	301 562,00
	29.10.20.3. Lukiokoulutuksen sekä siihen liittyvien kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeista aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen (EK) (enintään)	308 000,00	524 880	21 305,51	503 574,49	524 880,00	0,00		524 880,00	21 305,51	503 574,49
	29.10.20.3.1. Jakamaton	308 000,00								0,00	0,00
	29.10.20.4. Vapaan sivistystyön ja sivistystyötä tekevien järjestöjen kehittämis-, tutkimus-, arviointi- ja seurantahankkeet, elinikäinen oppiminen ja kansainvälinen yhteistyö		343 000	333 797,06	9 202,94	343 000,00	0,00		343 000,00	333 797,06	9 202,94
	29.10.20.4.1. Jakamaton		343 000	333 797,06	9 202,94	343 000,00	0,00		343 000,00	333 797,06	9 202,94
	29.10.20.5. S2-kielen opetuksen kehittäminen		0				0,00	1 001 515,76	1 001 515,76	1 001 081,00	0,00
	29.10.20.6. Perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma (EK)		74 892 624	57 780 012,55	17 112 611,45	74 892 624,00	0,00		74 892 624,00	57 780 012,55	17 112 611,45
	29.10.20.7. Varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma (EK)		32 192 000	20 257 960,08	11 934 039,92	32 192 000,00	0,00		32 192 000,00	20 257 960,08	11 934 039,92
29.10.30.	Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (A)	609 493 744,39	790 760 000	784 691 753,67		784 691 753,67	6 068 246,33				

29.10.30.01. Laskennalliset kustannukset (KPY)	585 021 242,00	637 003 000	637 530 683,00		637 530 683,00	-527 683,00				
29.10.30.01.1. Kunnallinen lukiokoulutus, nuorten opetussuunnitelma (KPY)	494 480 536,00	541 188 000	542 529 967,00		542 529 967,00	-1 341 967,00				
29.10.30.01.2. Yksityinen lukiokoulutus, nuorten opetussuunnitelma (KPY)	52 090 821,00	56 730 000	55 897 724,00		55 897 724,00	832 276,00				
29.10.30.01.3. Kunnallinen lukiokoulutus, aikuisten opetussuunnitelma (KPY)	20 463 675,00	20 432 000	21 393 323,00		21 393 323,00	-961 323,00				
29.10.30.01.4. Yksityinen lukiokoulutus, aikuisten opetussuunnitelma (KPY)	6 840 002,00	7 213 000	6 236 975,00		6 236 975,00	976 025,00				
29.10.30.01.5. Erytynen koulutustehtävä (KPY)	11 146 208,00	11 440 000	11 472 694,00		11 472 694,00	-32 694,00				
29.10.30.02. Kuntien rahoitusosuus	-428 992 969,00	-460 477 000	-460 536 409,00		-460 536 409,00	59 409,00				
29.10.30.03. Eräät määrärahat esi- ja perusopetukseen	308 727 451,00	335 546 000	335 003 044,00		335 003 044,00	542 956,00				
29.10.30.03.1. Perusopetus, vaikeimmin kehitysvammaiset (KPY)	46 108 468,00	49 856 000	51 740 944,00		51 740 944,00	-1 884 944,00				
29.10.30.03.2. Perusopetus, muut vammaisoppilaat (KPY)	177 670 246,00	191 009 000	185 775 160,00		185 775 160,00	5 233 840,00				
29.10.30.03.3. Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus (KPY)	34 518 603,00	46 928 000	39 632 490,00		39 632 490,00	7 295 510,00				
29.10.30.03.4. Lisäopetus (KPY)	6 491 677,00	7 061 000	7 741 708,00		7 741 708,00	-680 708,00				
29.10.30.03.5. Sisäoppilaitoslisä (KPY)	2 532 046,00	2 840 000	2 565 700,00		2 565 700,00	274 300,00				
29.10.30.03.6. Muiden kuin oppivelvollisten perusopetus (KPY)	36 483 923,00	32 601 000	43 584 574,00		43 584 574,00	-10 983 574,00				
29.10.30.03.7. Koulukotikorotus (KPY)	969 974,00	1 013 000	379 756,00		379 756,00	633 244,00				
29.10.30.03.8. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleva 5-vuotiaille järjestettävä esiopetus (KPY)	3 610 714,00	3 873 000	3 209 568,00		3 209 568,00	663 432,00				

29.10.30.03.9. Yksityisten kielikoulujen 5-vuotiaille järjestettävä esiopetus (KPY)	341 800,00	365 000	373 144,00		373 144,00	-8 144,00			
29.10.30.04. Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuus (KPY)	50 213 954,00	55 240 000	55 116 867,00		55 116 867,00	123 133,00			
29.10.30.05. Taiteen perusopetus (opetustuntikohtainen) (KPY)	78 706 378,00	84 369 000	84 391 321,00		84 391 321,00	-22 321,00			
29.10.30.05.1. Musiikin perusopetuksen valtionosuus (KPY)	72 475 456,00	76 116 000	76 104 187,00		76 104 187,00	11 813,00			
29.10.30.05.2. Muiden taiteenalojen opetustuntikohtainen valtionosuus (KPY)	6 230 922,00	8 253 000	8 287 134,00		8 287 134,00	-34 134,00			
29.10.30.06. Ulkomailta toimivien koulujen valtionrahoitus (KPY)	3 515 839,00	3 784 000	3 497 729,00		3 497 729,00	286 271,00			
29.10.30.07. Yksityisen opetuksen järjestäjän alkava ja laajeneva rahoitus (KPY)	424 517,00	3 819 000	74 524,00		74 524,00	3 744 476,00			
29.10.30.08. Muiden kuin oppivelvollisten perusopetuksen aineenopetus (EK) (enintään)	3 161 100,00	3 800 000	3 700 048,00		3 700 048,00	99 952,00			
29.10.30.09. Avustukset yksityisten opetuksen järjestäjien käyttökustannuksiin (EK) (enintään)	2 048 215,00	2 076 000	1 868 494,00		1 868 494,00	207 506,00			
29.10.30.10. Joustavan perusopetuksen lisä (EK) (enintään)	5 879 990,00	6 000 000	5 880 006,00		5 880 006,00	119 994,00			
29.10.30.11. Avustukset opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille (EK) (enintään)	600 000,00	9 300 000	9 300 000,00		9 300 000,00	0,00			
29.10.30.11.1. Avustukset opetuksen järjestäjille, jakamaton	600 000,00	9 300 000	9 300 000,00		9 300 000,00	0,00			

	29.10.30.12. Avustukset muille kuin opetustuntikohtaista valtionavustusta saaville taiteen perusopetuksen järjestäjille (EK) (enintään)		4 200 000	4 198 960,00		4 198 960,00	1 040,00			
	29.10.30.12.2. Opetus- ja kulttuuriministeriön käytettäväksi		4 200 000	4 198 960,00		4 198 960,00	1 040,00			
	29.10.30.23. Euroopan kemikaaliviraston henkilöstön lasten varhaiskasvatuksen järjestämisen tuki (KPY)	188 027,39	500 000	188 934,02		188 934,02	311 065,98			
	29.10.30.24. Avustukset aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäjille koronavirustilanteen aiheuttamiin maksu-menetyksiin (EK) (enintään)		4 600 000	3 988 038,00		3 988 038,00	611 962,00			
	29.10.30.25. Avustukset varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirustilanteen aiheuttaman tuen tarpeeseen (EK) (enintään)		14 000 000	13 788 329,35		13 788 329,35	211 670,65			
	29.10.30.26. Avustukset perusopetuksen järjestäjille oppilaiden tukemiseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi (EK) (enintään)		70 000 000	69 701 185,30		69 701 185,30	298 814,70			
	29.10.30.27. Avustukset lukiokoulutuksen järjestäjille opiskelijoiden opintojen kertaamiseen ja tukitoimenpiteisiin (EK) (enintään)		17 000 000	17 000 000,00		17 000 000,00	0,00			
29.10.31.	Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (A)	149 763 881,00	152 398 000	152 139 952,00		152 139 952,00	258 048,00			

29.10.31.1. Valtionosuus käyttökustannuksiin	149 663 881,00	152 298 000	152 039 952,00		152 039 952,00	258 048,00				
29.10.31.1.1. Kansalaisopistot (KPY)	79 319 053,00	82 157 000	80 420 728,00		80 420 728,00	1 736 272,00				
29.10.31.1.2. Kansanopistot (KPY)	39 597 042,00	44 334 000	39 865 879,00		39 865 879,00	4 468 121,00				
29.10.31.1.3. Opintokeskukset (KPY)	14 463 458,00	15 894 000	15 765 873,00		15 765 873,00	128 127,00				
29.10.31.1.4. Kesäyliopistot (KPY)	4 848 452,00	4 986 000	4 848 985,00		4 848 985,00	137 015,00				
29.10.31.1.5. Maahanmuuttajien kotouttamiskoulutus (KPY)	11 435 876,00	4 927 000	11 138 487,00		11 138 487,00	-6 211 487,00				
29.10.31.2. Valtionavustukset (EK) (enintään)	100 000,00	100 000	100 000,00		100 000,00	0,00				
29.10.31.2.5. Rakenteellisen kehittämisen avustukset (KPY)	100 000,00	100 000	100 000,00		100 000,00	0,00				
29.10.31.2.5.1. Kansalaisopistot (KPY)	50 000,00	50 000	50 000,00		50 000,00	0,00				
29.10.31.2.5.2. Kansanopistot (KPY)	50 000,00	50 000	50 000,00		50 000,00	0,00				
29.10.51. Valtionavustus järjestöille (K)	6 877 000,00	8 967 000	7 570 240,00		7 570 240,00	1 396 760,00				
29.10.51.2. Eräiden naisjärjestöjen valtionavustuksista annetun lain mukaisiin avustuksiin (EK)	768 000,00	918 000	918 000,00		918 000,00	0,00				
29.10.51.3. Valtionavustus neuvontajärjestöille, vapaan sivistystyön järjestöille ja eräille muille järjestöille (EK)	6 109 000,00	6 299 000	6 299 000,00		6 299 000,00	0,00				
29.10.51.3.1. Kotitalousneuvontajärjestöjen toimintaan (KPY)	1 916 000,00	2 066 000	2 066 000,00		2 066 000,00	0,00				
29.10.51.3.2. Käsi- ja taideteollisuusjärjestöjen toimintaan (KPY)	2 195 000,00	2 195 000	2 195 000,00		2 195 000,00	0,00				
29.10.51.3.3. Opintokeskusta ylläpitävien järjestöjen sivistys- ja kulttuuritoimintaan (KPY)	1 117 000,00	1 117 000	1 117 000,00		1 117 000,00	0,00				
29.10.51.3.4. Vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen toimintaan ja muiden järjestöjen sivistystoimintaan (KPY)	499 000,00	499 000	499 000,00		499 000,00	0,00				

	29.10.51.3.5. Kriittisen korkeakoulun toimintaan (KPY)	78 000,00	128 000	128 000,00		128 000,00	0,00				
	29.10.51.3.6. Sofian kannatusyhdistys ry:n ulkosuomalaisten sivistystoimintaan (KPY)	123 000,00	83 000	83 000,00		83 000,00	0,00				
	29.10.51.3.7. Karjalan Liitto ry:n toimintaan (KPY)	181 000,00	211 000	211 000,00		211 000,00	0,00				
	29.10.51.4. Avustukset koronavirustilanteen aiheuttamien tulonmenetysten korvaamiseen (EK) (enintään)		1 750 000	353 240,00		353 240,00	1 396 760,00				
29.20.21.	Ammatillisen koulutuksen yhteiset menot (S3)	14 037 000,00	6 961 889	74 417,85	6 887 471,15	6 961 889,00	0,00	12 883 865,73	19 845 754,73	3 237 413,07	16 608 341,66
	29.20.21.1. Jakamaton	14 037 000,00	6 961 889	74 417,85	6 887 471,15	6 961 889,00	0,00	11 885 137,27	18 847 026,27	2 238 684,61	16 608 341,66
29.20.30.	Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (A)	825 458 996,00	964 098 000	963 814 656,00		963 814 656,00	283 344,00				
	29.20.30.1. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitukseen sekä strategiarahoitukseen ammatillisen koulutuksen järjestäjille (EK)	797 618 414,00	932 504 000	932 485 381,00		932 485 381,00	18 619,00				
	29.20.30.1.1. Ammatillisen koulutuksen määräraha (ei sisällä alv-kompensatioita)	1 753 142 894,00	1 912 885 000	1 912 884 928,00		1 912 884 928,00	72,00				
	29.20.30.1.1.1. Perusrahoitus, 70% laskennallisesta rahoituksesta (KPY)	1 634 323 552,00	1 295 970 000	1 342 469 438,00		1 342 469 438,00	-46 499 438,00				
	29.20.30.1.1.2. Suoritusrahoitus, 20% laskennallisesta rahoituksesta (KPY)	84 941 342,00	370 277 000	370 276 995,00		370 276 995,00	5,00				
	29.20.30.1.1.3. Vaikuttavuusrahoitus, 10% laskennallisesta rahoituksesta (KPY)	33 878 000,00	185 138 000	185 138 495,00		185 138 495,00	-495,00				
	29.20.30.1.1.4. Strategiarahoitus (KPY)		61 500 000	15 000 000,00		15 000 000,00	46 500 000,00				

	29.20.30.1.2. Kuntien rahoitusosuus ammatillisen koulutuksen perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitukseen (KPY)	-955 524 480,00	-980 381 000	-980 399 547,00		-980 399 547,00	18 547,00				
	29.20.30.2. Arvonlisäverokompensaatiot (KPY)	27 016 582,00	30 770 000	30 505 275,00		30 505 275,00	264 725,00				
	29.20.30.2.1. Korvaus eräisiin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyviin arvonlisäverojen kustannuksiin (KPY)	27 016 582,00	29 770 000	30 505 275,00		30 505 275,00	-735 275,00				
	29.20.30.2.2. Luovutetun kiinteistön ja käyttöomaisuuden osaltasuoritettavan arvonlisäveron korvaus (KPY)		1 000 000				1 000 000,00				
	29.20.30.3. Opetusmetsäkompensaatio (EK)	824 000,00	824 000	824 000,00		824 000,00	0,00				
29.40.03.	Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (S2)	1 108 000,00	1 096 000	613 001,24	482 998,76	1 096 000,00	0,00	460 592,57	1 556 592,57	1 073 593,81	482 998,76
29.40.04.	Varastokirjaston toimintamenot (S2)	1 665 000,00	1 714 000	1 626 344,92	87 655,08	1 714 000,00	0,00	5 669,50	1 719 669,50	1 632 014,42	87 655,08
29.40.20.	Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (S3)	31 747 000,00	36 298 625	10 756 343,86	25 542 281,14	36 298 625,00	0,00	51 436 979,42	87 735 604,42	61 366 390,05	26 366 922,88
	29.40.20.1. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	31 147 000,00	29 898 625	10 756 343,86	19 142 281,14	29 898 625,00	0,00	19 242 197,20	49 140 822,20	29 366 516,63	19 772 080,88
	29.40.20.1.1. Jakamaton	31 147 000,00	29 898 625	10 756 343,86	19 142 281,14	29 898 625,00	0,00	19 128 237,34	49 026 862,34	29 254 781,46	19 772 080,88
	29.40.20.2. Julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun toteuttamiskustannukset (EK) (enintään)	600 000,00	400 000		400 000,00	400 000,00	0,00	3 748 000,00	4 148 000,00	3 553 158,00	594 842,00
	29.40.20.3. Opiskelijoiden ohjauksen ja opiskelijahyvinnön tuen vahvistaminen (EK) (enintään)		6 000 000		6 000 000,00	6 000 000,00	0,00	9 688 966,42	15 688 966,42	9 688 966,42	6 000 000,00

	29.40.20.4. Opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen uudistaminen sekä digipedagogisen täydennyskoulutusohjelman toteuttaminen ja kuntien täydennyskoulutuksen hankinta sekä opetushenkilöstön erikoistumiskoulutus (EK) (enintään)							15 100 584,36	15 100 584,36	15 100 583,45	0,00
	29.40.20.5. ICT-alan ja muiden työvoimapula-alojen osaajien ja korkeakoulutettujen osaamistarpeisiin vastaaminen, yliopistojen verkostomaisen yhteistyön edistäminen ja Suomen tekniikan alan yliopistojen yhteistyön toimintamallin kehittäminen Lounais-Suomessa (EK) (enintään)							2 807 166,00	2 807 166,00	2 807 165,55	0,00
	29.40.20.7. Julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun toteuttamiskustannukset (EK) (enintään)							510 000,00	510 000,00	510 000,00	0,00
	29.40.20.8. Koulutukseen ja työelämään ohjaaminen maahanmuuton vastuukorkeakouluissa ja lyhytkestosten koulutuskokonaisuuksien toteuttaminen korkeakouluissa (EK) (enintään)							340 065,44	340 065,44	340 000,00	0,00
29.40.50.	Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (S2)	1 767 113 000,00	1 941 209 000	1 907 471 000,00	33 738 000,00	1 941 209 000,00	0,00	4 664 000,00	1 945 873 000,00	1 912 134 983,00	33 738 000,00
	29.40.50.1. Laskennallisin perustein määräytyvä perusrahoitus(EK)	1 560 400 000,00	1 680 148 000	1 665 950 000,00	14 198 000,00	1 680 148 000,00	0,00		1 680 148 000,00	1 665 950 000,00	14 198 000,00
	29.40.50.2. Korvaus eräisiin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyviin arvonnalisäverojen kustannuksiin (EK)	151 453 000,00	178 461 000	178 461 000,00		178 461 000,00	0,00		178 461 000,00	178 461 000,00	0,00

	29.40.50.3. Yliopistolain (558/2009) mukainen yliopistojen harkinnanvarainen rahoitus (EK) (enintään)	11 660 000,00	82 600 000	63 060 000,00	19 540 000,00	82 600 000,00	0,00		82 600 000,00	63 060 000,00	19 540 000,00
	29.40.50.4. Muiden kuin Aalto-yliopiston toiminnan lisärahoitus	27 000 000,00									
	29.40.50.5. Yliopistolain (558/2009) mukainen yliopistojen harkinnanvarainen rahoitus (EK) (enintään)	16 600 000,00						4 664 000,00	4 664 000,00	4 663 983,00	0,00
29.40.53.	Rahapelitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen (A)	30 734 581,80	39 069 000	39 055 310,23		39 055 310,23	13 689,77				
	29.40.53.03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintaan		3 693 000	3 693 000,00		3 693 000,00	0,00				
	29.40.53.04. Tiedekeskus Heureka toimintaan ja tiedekasvatusta tukeviin hankkeisiin (KPY)		3 000 000	2 890 000,00		2 890 000,00	110 000,00				
	29.40.53.05. Tieteellisten seurain valtuuskunnalle tieteellisten yhteisöjen yhteistoimintaan ja tieteellisen tiedonvälityksen edistämistä varten (KPY)		5 850 000	6 300 000,00		6 300 000,00	-450 000,00				
	29.40.53.06. Ulkomailla toimivien tiedeinstituuttien toimintaan (KPY)		2 340 000	2 350 000,00		2 350 000,00	-10 000,00				
	29.40.53.07. Digitaalisten tietoaineistojen löydettävyyden, saavutettavuuden, yhteentoimivuuden ja uudelleenkäytettävyyden edistämiseen (KPY)		5 000 000	7 380 083,99		7 380 083,99	-2 380 083,99				

29.40.53.08. Valtiontalouden ulkopuolisten tutkimuslaitosten sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin (KPY)		5 756 000	5 191 624,24		5 191 624,24	564 375,76				
29.40.53.09. Päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta tekeville yhteisöille ja tutkimuslaitoksille myönnettäviin avustuksiin		600 000	590 000,00		590 000,00	10 000,00				
29.40.53.10. Eräisiin kansainvälisen tieteellisen yhteistyön menoihin, jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin (KPY)		12 080 000	10 062 963,00		10 062 963,00	2 017 037,00				
29.40.53.11. Avustusten maksamiseen niiden tiedeinstituuttien tilakustannuksiin, jotka maksavat vuokraa ulkoasiainministeriölle (KPY)		750 000	597 639,00		597 639,00	152 361,00				
29.40.53.3. Kotimaisten kielten keskuksen toimintaan	3 627 000,00									
29.40.53.4. Valtiontalouden ulkopuolisten tiedeinstituuttien ja tutkimuslaitosten, Tiedekeskus Heureka sekä eräiden tieteellisten seurojen ja yhdistysten toiminta-avustuksiin sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin (KPY)	25 971 700,00									
29.40.53.5. Päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta tekevien yhteisöjen ja tutkimuslaitosten avustuksiin	455 000,00									

	29.40.53.6. Eräisiin kansainvälisen tieteellisen yhteistyön menoihin, jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin (KPY)	87 682,80									
	29.40.53.7. Avustusten maksamiseen niiden tie-deinstituuttien tilakustannuksiin, jotka maksavat vuokraa ulkoasiainministeriölle (KPY)	593 199,00									
29.40.55.	Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (S2)	834 944 000,00	949 472 000	925 641 307,00	23 830 693,00	949 472 000,00	0,00	3 450 000,00	952 922 000,00	929 091 307,00	23 830 693,00
	29.40.55.1. Laskennallisin perustein määräytyvä perusrahoitus(EK)	774 853 000,00	815 182 000	813 666 000,00	1 516 000,00	815 182 000,00	0,00		815 182 000,00	813 666 000,00	1 516 000,00
	29.40.55.2. Korvaus eräisiin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyviin arvonnlisäverojen kustannuksiin (EK)	51 611 000,00	57 214 000	57 213 000,00	1 000,00	57 214 000,00	0,00		57 214 000,00	57 213 000,00	1 000,00
	29.40.55.3. Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukainen ammattikorkeakoulujen harkinnanvarainen rahoitus (EK) (enintään)	8 480 000,00	76 770 000	54 762 307,00	22 007 693,00	76 770 000,00	0,00	3 450 000,00	80 220 000,00	58 212 307,00	22 007 693,00
	29.40.55.4. Opetusmetsien käyttöoikeuksiin liittyvä kompensaaatio ammattikorkeakouluille (EK)		306 000		306 000,00	306 000,00	0,00		306 000,00		306 000,00
29.40.89.	Valtion rahoitus yliopistojen pääomasijoituksiin (K)	0,00	33 000 000	33 000 000,00		33 000 000,00	0,00				
29.70.01.	Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamannot (S2)	635 000,00	641 000	590 504,50	50 495,50	641 000,00	0,00	89 053,51	730 053,51	679 558,01	50 495,50
29.70.52.	Opintolainojen valtiontakaus (A)	68 268 783,25	106 800 000	102 952 280,22		102 952 280,22	3 847 719,78				
	29.70.52.1. Takausvastuusuuritukset (KPY)	19 465 205,80	26 000 000	24 876 763,93		24 876 763,93	1 123 236,07				
	29.70.52.2. Maksuvapautukset (KPY)	4 940 650,97	6 000 000	6 118 324,42		6 118 324,42	-118 324,42				
	29.70.52.3. Korkoavustukset (KPY)	57 430,12	200 000	70 042,23		70 042,23	129 957,77				

	29.70.52.4. Takausvastuusaatavien tileistä poistot (KPY)		6 000 000	4 554 821,85		4 554 821,85	1 445 178,15				
	29.70.52.5. Opintolainahyvytys (KPY)	43 805 496,36	68 600 000	67 332 327,79		67 332 327,79	1 267 672,21				
29.70.55.	Opintoraha ja asumislisä (A)	422 666 076,95	453 000 000	449 220 499,37		449 220 499,37	3 779 500,63				
	29.70.55.1. Korkeakouluopiskelijoiden opintorahat (KPY)	278 176 606,26	288 900 000	290 725 229,24		290 725 229,24	-1 825 229,24				
	29.70.55.2. Muiden oppilaitosten opiskelijoiden opintorahat (KPY)	130 994 679,49	141 100 000	144 604 596,52		144 604 596,52	-3 504 596,52				
	29.70.55.3. Asumislisä (KPY)	13 494 791,20	23 000 000	13 890 673,61		13 890 673,61	9 109 326,39				
29.70.57.	Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (A)	30 097 377,56	31 626 000	17 178 062,02		17 178 062,02	14 447 937,98				
	29.70.57.1. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (KPY)	27 837 832,12	29 126 000	15 277 490,30		15 277 490,30	13 848 509,70				
	29.70.57.2. Opiskelijaravintoloiden ylimääräinen ateriatuki (KPY)	2 259 545,44	2 500 000	1 900 571,72		1 900 571,72	599 428,28				
29.70.59.	Koulumatkatuki (A)	43 135 790,51	53 600 000	34 022 445,04		34 022 445,04	19 577 554,96				
29.80.01.	Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (S2)	4 115 000,00	12 125 000	11 665 900,85	459 099,15	12 125 000,00	0,00	249 438,62	12 374 438,62	11 915 339,47	459 099,15
	29.80.01.1. Toimintamenot		4 125 000	3 674 900,85	450 099,15	4 125 000,00	0,00		4 125 000,00	3 674 900,85	450 099,15
	29.80.01.2. Avustusten jakaminen kulttuurin ja taiteen alan henkilöille ja toimijoille (EK) (enintään)		8 000 000	7 991 000,00	9 000,00	8 000 000,00	0,00		8 000 000,00	7 991 000,00	9 000,00
29.80.05.	Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (S2)	5 199 000,00	5 461 000	4 784 483,96	676 516,04	5 461 000,00	0,00	597 195,60	6 058 195,60	5 381 679,56	676 516,04
29.80.06.	Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (S2)	6 750 000,00	7 127 000	6 317 336,31	809 663,69	7 127 000,00	0,00	519 607,32	7 646 607,32	6 836 943,63	809 663,69
	29.80.06.1. Toimintamenot (KPY)	6 560 000,00	6 887 000	6 077 336,31	809 663,69	6 887 000,00	0,00	519 607,32	7 406 607,32	6 596 943,63	809 663,69
	29.80.06.2. Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	190 000,00	240 000	240 000,00		240 000,00	0,00		240 000,00	240 000,00	0,00

29.80.30.	Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (K)	4 560 000,00	5 812 000	5 812 000,00		5 812 000,00	0,00				
	29.80.30.1. Avustukset valtakunnalliseen ja alueellisiin kehittämistehtäviin (KPY)	2 580 000,00	2 642 000	2 642 000,00		2 642 000,00	0,00				
	29.80.30.2. Avustukset kirjastojen sisältötuotantoon, yleisten kirjastojen erityisiin tehtäviin sekä yleisten kirjastojen tietokanta- ja aineistopalvelujen tuottamiseen (KPY)	900 000,00	1 700 000	1 700 000,00		1 700 000,00	0,00				
	29.80.30.3. Avustus viittomakielisen kirjaston toimintaan (KPY)	220 000,00	220 000	220 000,00		220 000,00	0,00				
	29.80.30.4. Yleisten kirjastojen saavutettavuus ja kirjastoautot (KPY)	860 000,00	1 250 000	1 250 000,00		1 250 000,00	0,00				
29.80.31.	Valtionosuus ja -avustus teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustannuksiin (A)	46 734 868,00	125 506 000	125 150 962,00		125 150 962,00	355 038,00				
29.80.40.	Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappon (A)	44 300,00	252 000	46 328,18		46 328,18	205 671,82				
29.80.41.	Eräät käyttöoikeuskorvaukset (S3)	26 648 000,00	26 648 000	26 648 000,00		26 648 000,00	0,00	226 768,37	26 874 768,37	26 874 768,37	0,00
	29.80.41.1. Yksityisen kopioinnin hyvityksen järjestämiseen (EK) (enintään)	11 000 000,00	11 000 000	11 000 000,00		11 000 000,00	0,00	226 768,37	11 226 768,37	11 226 768,37	0,00
	29.80.41.2. Suojattujen teosten tekijöille maksettavaan lainauskorvaukseen ja sen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin (EK) (enintään)	15 648 000,00	15 648 000	15 648 000,00		15 648 000,00	0,00		15 648 000,00	15 648 000,00	0,00
29.80.50.	Eräät avustukset (S3)	4 370 000,00	107 184 000	95 815 900,00	11 368 100,00	107 184 000,00	0,00	4 737 308,38	111 921 308,38	96 509 519,42	13 900 796,47
	29.80.50.1. Avustus Bulevardin Teatteriyhdistys ry:n toimintaan (KPY)	400 000,00	290 000	290 000,00		290 000,00	0,00		290 000,00	290 000,00	0,00

29.80.50.2. Rakentamisen prosenttiperiaatteen edistäminen (KPY)	230 000,00	500 000	500 000,00		500 000,00	0,00	230 000,00	730 000,00	719 007,51	0,00
29.80.50.3. Kulttuurimatkailun vahvistaminen (KPY)	100 000,00	1 000 000	1 000 000,00		1 000 000,00	0,00	3 976,78	1 003 976,78	1 003 976,78	0,00
29.80.50.4. Lukuliikkeen toiminnan jatkaminen (KPY)	200 000,00						3 331,60	3 331,60	3 331,60	0,00
29.80.50.5. Lastenkulttuurin yleis- ja hankeavustukset (KPY)	150 000,00	2 000 000	1 928 000,00	72 000,00	2 000 000,00	0,00		2 000 000,00	1 895 303,53	104 696,47
29.80.50.6. Eräät avustukset (KPY)	290 000,00	19 494 000	17 794 000,00	1 700 000,00	19 494 000,00	0,00		19 494 000,00	17 794 000,00	1 700 000,00
29.80.50.6.1. Kansallisgallerian arvonlisäveromenojen korvaaminen (KPY)		300 000	300 000,00		300 000,00	0,00		300 000,00	300 000,00	0,00
29.80.50.6.2. Euroopan kulttuuripääkaupunkihanke vuonna 2026 (KPY)		200 000		200 000,00	200 000,00	0,00		200 000,00		200 000,00
29.80.50.6.3. Avustus Suomen Ilmailumuseolle uuden tilan hankkimiseksi Ilmailumuseon tarpeisiin (EK) (enintään)		1 500 000		1 500 000,00	1 500 000,00	0,00		1 500 000,00		1 500 000,00
29.80.50.6.4. Suomen elokuvaäätiön kautta myönnettävät avustukset elokuvien tuotantoon (EK) (enintään)		17 494 000	17 494 000,00		17 494 000,00	0,00		17 494 000,00	17 494 000,00	0,00
29.80.50.7. Kulttuurin, taiteen ja luovien alojen toiminnan turvaamiseen koronapandemiasta selviytymiseksi, VII lisätalousarvio (KPY)	3 000 000,00	27 288 000	18 394 500,00	8 893 500,00	27 288 000,00	0,00	3 000 000,00	30 288 000,00	18 894 500,00	11 393 500,00
29.80.50.7.1. Kansalliset taidelaitokset (KPY)		3 500 000	3 500 000,00		3 500 000,00	0,00		3 500 000,00	3 500 000,00	0,00
29.80.50.7.2. Valtionosuulta saavat teatterit, orkesterit ja museot (KPY)		15 000 000	13 425 500,00	1 574 500,00	15 000 000,00	0,00		15 000 000,00	13 425 500,00	1 574 500,00

29.80.50.7.3. Elokuvateatterit ja -levittäjät (KPY)		1 200 000	1 200 000,00		1 200 000,00	0,00		1 200 000,00	1 200 000,00	0,00
29.80.50.7.4. Kulttuurialojen yhteisöt (KPY)		7 588 000	269 000,00	7 319 000,00	7 588 000,00	0,00		7 588 000,00	269 000,00	7 319 000,00
29.80.50.8. Kulttuurin, taiteen ja luovien alojen toiminnan turvaamiseen koronapandemiasta selviytymiseksi (KPY)		38 455 000	38 452 400,00	2 600,00	38 455 000,00	0,00	1 500 000,00	39 955 000,00	38 452 400,00	2 600,00
29.80.50.8.1. Suomen Kansallisooppera ja -baletti (KPY)		1 260 000	1 260 000,00		1 260 000,00	0,00		1 260 000,00	1 260 000,00	0,00
29.80.50.8.2. Suomen Kansallisteatteri ja valtionosuutta saavat teatterit (KPY)		11 827 000	11 827 000,00		11 827 000,00	0,00		11 827 000,00	11 827 000,00	0,00
29.80.50.8.3. Kansallisgalleria (KPY)		990 000	990 000,00		990 000,00	0,00		990 000,00	990 000,00	0,00
29.80.50.8.5. Valtionosuutta saavat museot (KPY)		5 338 000	5 337 900,00	100,00	5 338 000,00	0,00		5 338 000,00	5 337 900,00	100,00
29.80.50.8.6. Elokuvafestivaaleille ja teattereille (KPY)		1 000 000	1 000 000,00		1 000 000,00	0,00		1 000 000,00	1 000 000,00	0,00
29.80.50.8.7. Kulttuurin, taiteen ja luovien alojen yhteisöille(KPY)		9 340 000	9 340 000,00		9 340 000,00	0,00		9 340 000,00	9 340 000,00	0,00
29.80.50.8.8. Kulttuurin, taiteen ja luovien alojen ammatinharjoittajille ja taiteilijoille Taiteen edistämiskeskukseen (KPY)		8 700 000	8 697 500,00	2 500,00	8 700 000,00	0,00		8 700 000,00	8 697 500,00	2 500,00
29.80.50.9. Kulttuurin, taiteen ja luovien alojen toiminnan turvaamiseen koronapandemiasta selviytymiseksi, IV lisätalousarvio (KPY)		18 157 000	17 457 000,00	700 000,00	18 157 000,00	0,00		18 157 000,00	17 457 000,00	700 000,00
29.80.50.9.1. Avustukset kulttuuritilojen rakentamiseen ja peruskorjaamiseen (KPY)		3 000 000	3 000 000,00		3 000 000,00	0,00		3 000 000,00	3 000 000,00	0,00
29.80.50.9.2. Avustukset elokuvien ja draamasarjojen tuotantojen tukemiseen (KPY)		5 000 000	5 000 000,00		5 000 000,00	0,00		5 000 000,00	5 000 000,00	0,00

	29.80.50.9.3. Avustukset seurantaloiden ylläpitokustannuksiin japeruskorjaamiseen (KPY)		3 000 000	2 300 000,00	700 000,00	3 000 000,00	0,00		3 000 000,00	2 300 000,00	700 000,00
	29.80.50.9.4. Avustukset kulttuuritapahtumien tukemiseen (KPY)		7 157 000	7 157 000,00		7 157 000,00	0,00		7 157 000,00	7 157 000,00	0,00
29.80.51.	Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (A)	14 581 416,05	16 355 000	15 947 935,66		15 947 935,66	407 064,34				
	29.80.51.1. Valtion taiteilija-apurahat ja taiteilijaprofessoriapurahat (KPY)	11 841 416,05	13 255 000	13 240 935,66		13 240 935,66	14 064,34				
	29.80.51.2. Kirjailijoiden ja kääntäjien apurahat ja avustukset (KPY)	2 740 000,00	3 100 000	2 707 000,00		2 707 000,00	393 000,00				
29.80.52.	Rahapeliominnan tuotot taiteen edistämiseen (A)	240 361 567,68	176 099 000	175 989 324,67		175 989 324,67	109 675,33				
	29.80.52.01. Elokvataide ja muu kuvaohjelmatuotanto (KPY)	20 700 000,00	7 673 000	7 673 000,00		7 673 000,00	0,00				
	29.80.52.02. Esittävä taide: musiikki, tanssi, teatteri ja sirkus (KPY)	49 880 000,00	14 692 000	14 654 000,00		14 654 000,00	38 000,00				
	29.80.52.02.1. Rahoituslain mukaiset valtionosuudet teattereille(KPY)	26 069 000,00	0	0,00		0,00	0,00				
	29.80.52.02.2. Rahoituslain mukaiset valtionosuudet orkestereille (KPY)	10 137 000,00	0	0,00		0,00	0,00				
	29.80.52.02.3. Muu esittävän taiteen edistäminen: musiikki, tanssi, teatteri ja sirkus (KPY)	13 674 000,00	14 692 000	14 654 000,00		14 654 000,00	38 000,00				
	29.80.52.03. Kirjallisuus (KPY)	882 500,00	1 028 000	1 028 000,00		1 028 000,00	0,00				
	29.80.52.04. Visuaalinen ja rakennustaide sekä muotoilu (KPY)	5 489 999,76	5 492 000	5 491 599,88		5 491 599,88	400,12				

29.80.52.04.1. Kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaiset apurahat, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (EK) (enintään)	959 999,76	960 000	959 999,88		959 999,88	0,12				
29.80.52.04.2. Muu visuaalisen ja rakennustaiteen sekä muotoilunedistäminen (KPY)	4 530 000,00	4 532 000	4 531 600,00		4 531 600,00	400,00				
29.80.52.05. Kulttuurin tuotanto ja levitys (KPY)	25 837 855,86	17 363 000	17 473 495,40		17 473 495,40	-110 495,40				
29.80.52.05.2. Muu kulttuurin tuotanto ja levitys (KPY)	2 845 000,00	17 363 000	17 473 495,40		17 473 495,40	-110 495,40				
29.80.52.05.3. Muu kulttuurin tuotanto ja levitys (KPY)	22 992 855,86		0,00		0,00	0,00				
29.80.52.06. Kirjastot ja tiedon saatavuus (KPY)	4 648 683,54	4 793 000	4 709 997,34		4 709 997,34	83 002,66				
29.80.52.07. Kulttuuripalvelut ja kulttuuritoiminta (KPY)	24 122 480,96	22 702 000	22 558 801,34		22 558 801,34	143 198,66				
29.80.52.08. Museot ja kulttuuriperintö (KPY)	29 674 000,00	3 387 000	3 359 000,00		3 359 000,00	28 000,00				
29.80.52.08.1. Rahoituslain mukaiset valtionosuudet ja avustukset museoille (KPY)	21 714 000,00	0	0,00		0,00	0,00				
29.80.52.08.2. Muu museoiden ja kulttuuriperinnön edistäminen (KPY)	6 071 000,00	1 637 000	1 609 000,00		1 609 000,00	28 000,00				
29.80.52.08.3. Seurantalojen korjausavustukset ja valistustyö (KPY)	1 889 000,00	1 750 000	1 750 000,00		1 750 000,00	0,00				
29.80.52.09. Kulttuuritilat (KPY)	7 580 000,00	25 580 000	25 500 000,00		25 500 000,00	80 000,00				
29.80.52.10. Kansalliset kulttuurilaitokset (KPY)	63 542 225,26	67 379 000	67 390 712,14		67 390 712,14	-11 712,14				

	29.80.52.10.1. Avustus käyttökustannuksiin Suomen Kansallisoopperan Säätiölle (EK) (enintään)	37 997 000,00	38 197 000	38 197 000,00		38 197 000,00	0,00				
	29.80.52.10.2. Avustus käyttökustannuksiin Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiölle (EK) (enintään)	11 391 000,00	11 391 000	11 391 000,00		11 391 000,00	0,00				
	29.80.52.10.3. Avustus käyttökustannuksiin Kansallisgallerialle (EK) (enintään)	13 195 000,00	13 195 000	13 195 000,00		13 195 000,00	0,00				
	29.80.52.10.4. Valtion julkisten rakennusten taidehankinnat ja valtion taidekokoelmien hoito, maksupestä budjetoitu määräraha (KPY)	959 225,26	1 044 000	1 055 712,14		1 055 712,14	-11 712,14				
	29.80.52.10.5. Avustus Suomen Elokuvasäätiön toimintaan (EK) (enintään)		2 745 000	2 745 000,00		2 745 000,00	0,00				
	29.80.52.10.6. Avustus Cultura säätiölle (KPY)		807 000	807 000,00		807 000,00	0,00				
	29.80.52.11. Kulttuurikasvatus sekä kulttuuripolitiikan tutkimus ja kehittäminen (KPY)	8 003 822,30	6 010 000	6 150 718,57		6 150 718,57	-140 718,57				
29.80.53.	Valtionavustus tilakustannuksiin (K)	26 618 600,00	25 442 000	25 282 877,00		25 282 877,00	159 123,00				
29.80.55.	Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen (S3)	1 855 000,00	1 950 000	1 949 950,81	49,19	1 950 000,00	0,00	48 133,20	1 998 133,20	1 998 084,01	49,19
29.80.72.	Kansallisgallerian kokoelman kartuttaminen (S3)	739 000,00	729 000	350 127,86	378 872,14	729 000,00	0,00	407 482,44	1 136 482,44	757 610,30	378 872,14
29.90.30.	Avustukset Liikkuva opiskelu, Liikkuva varhaiskasvatus ja Liikkuva aikuinen -ohjelmiin sekä liikuntapaikkarakentamiseen (S3)	1 200 000,00	29 026 231	16 913 945,07	12 112 285,93	29 026 231,00	0,00	58,81	29 026 289,81	16 824 117,04	12 127 494,76

	29.90.30.1. Liikkuva aikuinen -ohjelmaan (KPY)		1 267 000	0,00	1 267 000,00	1 267 000,00	0,00		1 267 000,00	0,00	1 267 000,00
	29.90.30.2. Liikkuva opiskelu -ohjelmaan (KPY)		252 000	252 000,00		252 000,00	0,00		252 000,00	252 000,00	0,00
	29.90.30.3. Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaan (KPY)		1 309 000		1 309 000,00	1 309 000,00	0,00		1 309 000,00		1 309 000,00
	29.90.30.4. Liikuntapaikkarakentaminen virkistyskäyttöön (KPY)		2 000 000		2 000 000,00	2 000 000,00	0,00		2 000 000,00		2 000 000,00
	29.90.30.5. Avustukset peruuntuneista tapahtumista aiheutuneisiin kuluihin, lajiliittojen ja urheiluseurojen toimintakyvyn turvaamiseen sekä valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten toiminnan turvaamiseen (KPY)		17 946 231	13 111 945,07	4 834 285,93	17 946 231,00	0,00		17 946 231,00	13 111 945,07	4 834 285,93
	29.90.30.5.1. Liikunnan ja urheilun peruuntuneisiin tapahtumiin poikkeustilanteessa (KPY)		1 500 000	1 457 000,00	43 000,00	1 500 000,00	0,00		1 500 000,00	1 457 000,00	43 000,00
	29.90.30.5.2. Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten tuoton menetyksen kompensointiin poikkeustilanteessa (KPY)		4 100 000	3 726 000,00	374 000,00	4 100 000,00	0,00		4 100 000,00	3 726 000,00	374 000,00
	29.90.30.5.3. Liikunnan seuratoiminnan turvaamiseen poikkeustilanteessa (KPY)		9 346 231	5 173 720,14	4 172 510,86	9 346 231,00	0,00		9 346 231,00	5 173 720,14	4 172 510,86
	29.90.30.5.4. Urheilutoiminnan turvaamiseen poikkeustilanteessa (KPY)		3 000 000	2 755 224,93	244 775,07	3 000 000,00	0,00		3 000 000,00	2 755 224,93	244 775,07
	29.90.30.6. Avustukset kertaluonteiseen liikuntapaikkarakentamisen tukemiseen (KPY)		6 252 000	3 550 000,00	2 702 000,00	6 252 000,00	0,00		6 252 000,00	3 550 000,00	2 702 000,00
29.90.50.	Rahapeli-toiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (A)	139 705 188,10	90 652 500	89 284 849,25		89 284 849,25	1 367 650,75				

29.90.50.01. Liikunnan kansalaistoimintaan (KPY)	46 226 500,00	17 059 000	16 694 417,17		16 694 417,17	364 582,83			
29.90.50.01.1. Liikuntajärjestöjen yleisavustuksiin (KPY)	42 268 000,00	13 059 000	13 059 000,00		13 059 000,00	0,00			
29.90.50.01.2. Seuratukeen (KPY)	3 958 500,00	4 000 000	3 635 417,17		3 635 417,17	364 582,83			
29.90.50.02. Huippu-urheiluun (KPY)	12 215 000,02	12 280 000	12 245 833,46		12 245 833,46	34 166,54			
29.90.50.02.2. Huippu-urheiluyksikölle (KPY)	6 000 000,00	6 000 000	6 000 000,00		6 000 000,00	0,00			
29.90.50.02.3. Urheilijoiden apurahoihin, maksu- rusteisesti budjetoitu määräraha (EK) (enintään)	2 258 000,02	2 300 000	2 288 833,46		2 288 833,46	11 166,54			
29.90.50.02.4. Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskes- kukselle, Urheiluakatemiolle ja Urheilijoiden ammatti- nedistämissäätöille (KPY)	3 950 000,00	3 950 000	3 950 000,00		3 950 000,00	0,00			
29.90.50.02.5. Ylimääräisiin urheilijaeläkkeisiin ja Pro Urheilu-tunnustuspalkintoihin	7 000,00	30 000	7 000,00		7 000,00	23 000,00			
29.90.50.02.5.2. Pro Urheilu -tunnustuspalkinnot (EK) (enintään)	7 000,00	30 000	7 000,00		7 000,00	23 000,00			
29.90.50.03. Liikunnan ja urheilun suurtahtumiin (KPY)	1 600 000,00	1 600 000	1 600 000,00		1 600 000,00	0,00			
29.90.50.04. Liikunnan ja urheilun eettiseen toimin- taan (KPY)	3 640 000,00	4 050 000	3 582 500,00		3 582 500,00	467 500,00			
29.90.50.04.1. Antidoping-toimintaan ja SUEK:in toi- mintaan (KPY)		3 450 000	3 160 000,00		3 160 000,00	290 000,00			
29.90.50.04.2. Liikunnan yhteiskuntavastuun ja kes- tävän kehityksen edistämiseen (KPY)		500 000	322 500,00		322 500,00	177 500,00			
29.90.50.04.3. Drop-in -hanke (KPY)		100 000	100 000,00		100 000,00	0,00			

29.90.50.05. Kansainväliseen yhteistyöhön (KPY)	282 171,40	352 500	350 660,00		350 660,00	1 840,00				
29.90.50.05.1. Jakamaton (KPY)	282 171,40	352 500	350 660,00		350 660,00	1 840,00				
29.90.50.06. Valtionosuudet kuntien liikuntatoimintaan (KPY)	19 543 700,00	0	0,00		0,00	0,00				
29.90.50.07. Liikunnan yhdenvertaiseen saavutettavuuteen (KPY)	24 281 950,00	23 747 000	23 544 830,00		23 544 830,00	202 170,00				
29.90.50.07.1. Liikuntapaikkojen perustamishankkeisiin (KPY)	21 262 400,00	20 247 000	20 247 000,00		20 247 000,00	0,00				
29.90.50.07.2. Liikunnan koulutuskeskusten liikuntaja vapaa-aikatoimintojen avustuksiin (KPY)	2 440 250,00	2 000 000	2 000 000,00		2 000 000,00	0,00				
29.90.50.07.3. Liikunnan yhdenvertaisuuteen (KPY)	579 300,00	1 500 000	1 297 830,00		1 297 830,00	202 170,00				
29.90.50.08. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen (KPY)	6 133 125,00	6 359 000	6 339 000,00		6 339 000,00	20 000,00				
29.90.50.08.1. Liikkuva perhe, varhaiskasvatus, koulu & opiskelu-toimintaan (KPY)	2 704 000,00	2 720 000	2 720 000,00		2 720 000,00	0,00				
29.90.50.08.2. Liikkuva Suomi -hanketukiin (KPY)	1 329 125,00	2 249 000	2 229 000,00		2 229 000,00	20 000,00				
29.90.50.08.3. Liikkuva aikuinen -toimintaan (KPY)	2 100 000,00	1 170 000	1 170 000,00		1 170 000,00	0,00				
29.90.50.08.4. Ikiliikkuja -toimintaan (KPY)		220 000	220 000,00		220 000,00	0,00				
29.90.50.09. Liikunnan koulutuskeskuksille (KPY)	16 838 988,00	16 236 000	16 243 698,00		16 243 698,00	-7 698,00				
29.90.50.09.1. Valtionosuudet valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten toimintaan (KPY)	15 917 118,00	15 314 000	15 321 828,00		15 321 828,00	-7 828,00				

29.90.50.09.2. Valtionosuudet alueellisten liikunnan koulutuskeskusten toimintaan (KPY)	571 870,00	572 000	571 870,00		571 870,00	130,00				
29.90.50.09.3. Liikunnan koulutuskeskusten opinto- seteliavustuksiin, harkinnanvaraisiin avustuksiin sekä laatu- ja kehittämishankkeisiin (KPY)	350 000,00	350 000	350 000,00		350 000,00	0,00				
29.90.50.10. Liikuntatieteeseen ja tutkimuksiin (KPY)	3 370 493,02	3 331 000	3 326 102,76		3 326 102,76	4 897,24				
29.90.50.10.1. Liikuntatieteellisiin tutkimusprojekteihin (KPY)	2 277 000,00	2 450 000	2 363 000,00		2 363 000,00	87 000,00				
29.90.50.10.3. Liikunta-alan tiedolla johtamisen kehittämiseen (KPY)	1 093 493,02	881 000	963 102,76		963 102,76	-82 102,76				
29.90.50.11. Tutkimus- ja kehitysyhteisöille sekä koulutustoimintaan (KPY)	4 094 760,00	4 070 000	4 045 210,00		4 045 210,00	24 790,00				
29.90.50.11.1. Tieteellisille yhteisöille, tiedonvälitysyhteisöille ja kehittämissyhteisöille (KPY)	3 500 000,00	3 500 000	3 500 000,00		3 500 000,00	0,00				
29.90.50.11.2. Urheiluoikeuden professuuriin (KPY)	44 760,00	70 000	45 210,00		45 210,00	24 790,00				
29.90.50.11.3. Suomen Urheilumuseosäätiölle (EK) (enintään)	400 000,00	400 000	400 000,00		400 000,00	0,00				
29.90.50.11.5. Tieteellisiin kansainvälisiin kongresseihin (KPY)	150 000,00	100 000	100 000,00		100 000,00	0,00				
29.90.50.12. Liikunnan aluehallinnon toimintaan (KPY)		112 000				112 000,00				
29.90.50.13. Valtion liikuntaneuvoston toimintaan (KPY)	406 000,66	480 000	337 242,86		337 242,86	142 757,14				
29.90.50.14. Opetus- ja kulttuuriministeriön käytettäväksi (KPY)	1 072 500,00	976 000	975 355,00		975 355,00	645,00				

29.90.52.	Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille ja rahoitus liikuntatieteellisten hankkeiden arviointikustannuksiin (K)	1 474 000,00	50 803 000	50 802 698,00		50 802 698,00	302,00				
	29.90.52.1. Valtionosuudet valtakunnallisille liikunnan koulutuskeskuksille (KPY)	1 394 000,00	1 917 000	1 917 000,00		1 917 000,00	0,00				
	29.90.52.2. Suomen Akatemialle liikuntatieteellisten tutkimusten arvioinnin hallintokustannuksiin (EK) (enintään)	80 000,00	80 000	80 000,00		80 000,00	0,00				
	29.90.52.3. Liikuntajärjestöjen yleisavustuksiin (KPY)		29 246 000	29 246 000,00		29 246 000,00	0,00				
	29.90.52.4. Valtionavustukset kuntien liikuntatoimeen (KPY)		19 560 000	19 559 698,00		19 559 698,00	302,00				
29.90.56.	Liikunnan ja huippu-urheilun edistäminen (S3)		4 800 000	2 495 000,00	2 305 000,00	4 800 000,00	0,00		4 800 000,00	2 495 000,00	2 305 000,00
	29.90.56.1. Ikäihmisten liikkumishanke pilotointiin (KPY)		600 000		600 000,00	600 000,00	0,00		600 000,00		600 000,00
	29.90.56.2. Lajien tehostamistukeen, ml. vammaisurheilu (KPY)		700 000	700 000,00		700 000,00	0,00		700 000,00	700 000,00	0,00
	29.90.56.3. Seuratuen nostoon (KPY)		1 500 000		1 500 000,00	1 500 000,00	0,00		1 500 000,00		1 500 000,00
	29.90.56.4. Urheiluakatemoille ja valmennuskeskuksille (KPY)		2 000 000	1 795 000,00	205 000,00	2 000 000,00	0,00		2 000 000,00	1 795 000,00	205 000,00
29.91.50.	Rahapeliteoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (A)	41 107 834,91	23 313 634	23 233 427,90		23 233 427,90	80 206,10				
	29.91.50.01. Valtakunnalliset nuorisotalon järjestöt (KPY)	18 220 000,00	8 934 000	8 899 500,00		8 899 500,00	34 500,00				
	29.91.50.02. Lakisääteiset kansalliset toimikunnat (KPY)	861 941,34	990 000	909 892,90		909 892,90	80 107,10				
	29.91.50.02.1. Saamelaisten kulttuuri- ja kielipesätoiminta (KPY)	250 000,00	250 000	250 000,00		250 000,00	0,00				

	29.91.50.02.2. Valtion nuorisoneuvosto, avustustoi- mikunta ja Saame-nuoret (KPY)	611 941,34	740 000	659 892,90		659 892,90	80 107,10				
	29.91.50.03. Etsivä nuorisotyö ja muu nuorten sosi- aalinen vahvistaminen (KPY)	500 000,00	1 000 000	1 000 000,00		1 000 000,00	0,00				
	29.91.50.03.2. Sosiaalinen nuorisotyö (KPY)	500 000,00	1 000 000	1 000 000,00		1 000 000,00	0,00				
	29.91.50.04. Valtionosuus kuntien nuorisotoimeen (KPY)	7 969 294,00	0	0,00		0,00	0,00				
	29.91.50.06. Nuorisoalan osaamiskeskukset (KPY)	4 928 620,00									
	29.91.50.07. Kokeilu, kehittäminen ja tutkimus (KPY)	2 065 990,00	6 946 634	7 015 035,00		7 015 035,00	-68 401,00				
	29.91.50.07.1. Nuorisotyön kokeilu ja nuorisokulttuuri (KPY)	716 700,00	500 000	496 100,00		496 100,00	3 900,00				
	29.91.50.07.2. Nuorisotutkimus sekä nuorisotyön koulutus ja kehittäminen (KPY)	216 000,00	220 000	311 935,00		311 935,00	-91 935,00				
	29.91.50.07.3. Opetus- ja kulttuuriministeriön käytet- täväksi (KPY)	1 133 290,00	1 326 634	1 307 000,00		1 307 000,00	19 634,00				
	29.91.50.07.5. Valtakunnalliset nuorisoalan osaamis- keskukset (KPY)		4 900 000	4 900 000,00		4 900 000,00	0,00				
	29.91.50.08. Kansainvälinen yhteistyö (KPY)	861 989,57	243 000	209 000,00		209 000,00	34 000,00				
	29.91.50.08.1. Jakamaton (KPY)	861 989,57	243 000	209 000,00		209 000,00	34 000,00				
	29.91.50.09. Valtakunnalliset nuorisokeskukset (KPY)	5 700 000,00	5 200 000	5 200 000,00		5 200 000,00	0,00				
29.91.51.	Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (S2)	800 500,00	3 145 662	700 120,00	2 445 542,00	3 145 662,00	0,00	500,00	3 146 162,00	599 304,86	2 445 542,00
	29.91.51.1. Työpajatoiminnan tukeminen (KPY)		295 662		295 662,00	295 662,00	0,00		295 662,00	-29 253,06	295 662,00
	29.91.51.2. Etsivän nuorisotyön tukeminen (KPY)	500,00	0				0,00	500,00	500,00	-11 129,13	0,00

	29.91.51.3. Etsivän nuorisotyön digitaalinen järjestelmä (KPY)	500 000,00	1 200 000	450 120,00	749 880,00	1 200 000,00	0,00		1 200 000,00	450 120,00	749 880,00
	29.91.51.4. Nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisy (KPY)		250 000	250 000,00		250 000,00	0,00		250 000,00	250 000,00	0,00
	29.91.51.5. Avustukset nuorisotyöhön ja etsivään nuorisotyöhön (koulut ja oppilaitokset) (KPY)	300 000,00	1 400 000		1 400 000,00	1 400 000,00	0,00		1 400 000,00	-60 432,95	1 400 000,00
29.91.52.	Eräät avustukset (S2)	1 750 000,00	21 970 000	20 866 198,93	1 103 801,07	21 970 000,00	0,00		21 970 000,00	20 864 351,05	1 103 801,07
	29.91.52.1. Saamelaisten kulttuuri- ja kielipesätoiminta (KPY)	950 000,00	950 000	950 000,00		950 000,00	0,00		950 000,00	948 152,12	0,00
	29.91.52.2. Nuorten yrittäjyys-, talous- ja työelämätaitojen edistäminen (KPY)	800 000,00	950 000	950 000,00		950 000,00	0,00		950 000,00	950 000,00	0,00
	29.91.52.3. Avustukset nuorisoalan järjestöille ja nuorisokeskuksille koronavirusilanteen vuoksi peruuntuneiden tapahtumien ja tilaisuuksien aiheuttamiin menoihin sekä muihin ennakoimattomiin menoihin (KPY)		2 500 000	1 398 199,93	1 101 800,07	2 500 000,00	0,00		2 500 000,00	1 398 199,93	1 101 800,07
	29.91.52.3.1. Avustukset nuorisoalan järjestöille koronaviruksen aiheuttamassa poikkeustilanteessa (KPY)		1 000 000	82 391,25	917 608,75	1 000 000,00	0,00		1 000 000,00	82 391,25	917 608,75
	29.91.52.3.2. Avustukset nuorisokeskuksille koronaviruksen aiheuttamassa poikkeustilanteessa (KPY)		1 500 000	1 315 808,68	184 191,32	1 500 000,00	0,00		1 500 000,00	1 315 808,68	184 191,32
	29.91.52.4. Valtakunnalliset nuorisoalan järjestöt (KPY)		9 666 000	9 666 000,00		9 666 000,00	0,00		9 666 000,00	9 666 000,00	0,00
	29.91.52.5. Valtionosuus kuntien nuorisotoimeen (KPY)		7 904 000	7 901 999,00	2 001,00	7 904 000,00	0,00		7 904 000,00	7 901 999,00	2 001,00
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		98 020,33	173 057	173 057,45		173 057,45	0,00	0,00	172 457,45	172 457,45	0,00

32.01.29.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)		600	600,00		600,00	0,00				
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	98 020,33	172 457	172 457,45		172 457,45	0,00		172 457,45	172 457,45	0,00
	32.30.51.07. Palkkatuetty työ, valtionhallinto (KPY)	98 020,33	172 457	172 457,45		172 457,45	0,00		172 457,45	172 457,45	0,00
33. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala		30 482,21	52 997	52 997,15		52 997,15	0,00	0,00	0,00	-93 961,82	0,00
33.03.31.	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (S3)									-93 961,82	0,00
	33.03.31.01. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen									-93 961,82	0,00
33.20.50.	Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturva- ja vuorottelukorvauksesta (A)	4 056,86	19 875	19 874,70		19 874,70	0,00				
	33.20.50.01. Palkkatuetty työ, valtionhallinto	4 056,86	19 875	19 874,70		19 874,70	0,00				
33.20.52.	Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (A)	26 425,35	33 122	33 122,45		33 122,45	0,00				
	33.20.52.01. Palkkatuetty työ, valtionhallinto	26 425,35	33 122	33 122,45		33 122,45	0,00				
Yhteensä		5 574 503 289,96	6 628 164 386	6 385 008 133,65	190 610 739,98	6 575 618 873,63	52 545 512,70	106 155 715,80	3 450 079 467,58	3 244 268 146,67	204 020 248,31

12 Valtuudet

Opetus- ja kulttuuriministeriön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö € ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve €					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2020 valtuudet						Talousarvio-menot 2020	Määräraha-tarve 2021	Määräraha-tarve 2022	Määräraha-tarve 2023	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu v. 2021 TA:ssa						
29.90.50 Rahapeloiminnan voittovarat urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen	26 000 000	0	0	0	0	0	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	8 000 000	14 000 000
Aikaisempien vuosien valtuudet	26 000 000	0	0	0	0	0	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	8 000 000	14 000 000
Vuonna 2020 käytävissä olleet valtuudet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29.80.52 Rahapeloiminnan tuotot taiteen edistämiseen	0	30 000 000	0	0	0	30 000 000	0	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Vuonna 2020 käytävissä olleet valtuudet	0	30 000 000	0	0	0	30 000 000	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	26 000 000	30 000 000	0	0	0	30 000 000	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	8 000 000	14 000 000

13 Tuotto- ja kululaskelma

Opetus- ja kulttuuriministeriön tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2020 - 31.12.2020		1.1.2019 - 31.12.2019	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	848 137,07		1 164 221,74	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	7 445,00		32 099,56	
Muut toiminnan tuotot	<u>3 686 770,22</u>	4 542 352,29	<u>2 906 965,32</u>	4 103 286,62
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	539 005,83		518 224,81	
Henkilöstökulut	35 620 696,99		34 984 925,02	
Vuokrat	3 184 227,46		3 640 260,37	
Palvelujen ostot	55 804 960,73		40 287 350,70	
Muut kulut	862 168,38		2 710 678,68	
Poistot	<u>71 609,13</u>	<u>-96 082 668,52</u>	<u>202 742,42</u>	<u>-82 344 182,00</u>
JÄÄMÄ I		-91 540 316,23		-78 240 895,38
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	3 208 589,60		3 194 680,91	
Rahoituskulut	<u>-10 674 056,14</u>	-7 465 466,54	<u>-4 945 574,40</u>	-1 750 893,49
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	685 842,02		205 366,06	

Satunnaiset kulut	<u>-2 000,00</u>	<u>683 842,02</u>	<u>0,00</u>	<u>205 366,06</u>
JÄÄMÄ II		-98 321 940,75		-79 786 422,81
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	2 186 122 979,08		1 757 106 183,29	
Siirtotalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	567 823 376,45		539 762 171,50	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	76 793 737,90		47 847 788,45	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille	1 437 249 396,70		1 321 105 374,26	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	69 059 314,66		50 083 951,05	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	3 616 568,56		8 654 746,48	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	1 955 463 630,99		1 769 674 379,74	
Muut siirtotalouden kulut	<u>-422 239,81</u>	<u>-6 295 706 764,53</u>	<u>-725 989,06</u>	<u>-5 493 508 605,71</u>
JÄÄMÄ III		-6 394 028 705,28		-5 573 295 028,52
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	385 900 000,00		563 814 000,00	
Perityt arvonlisäverot	72 056,26		107 639,52	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-10 812 345,96</u>	<u>375 159 710,30</u>	<u>-10 787 763,91</u>	<u>553 133 875,61</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-6 018 868 994,98</u>		<u>-5 020 161 152,91</u>

14 Tase

Opetus- ja kulttuuriministeriön tase

	31.12.2020		31.12.2019	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisuusomaisuus	53 172 938,78	<u>53 172 938,78</u>	51 079 983,38	<u>51 079 983,38</u>
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		53 172 938,78		51 079 983,38
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SJOITUKSET				
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	339 529,94		395 349,95	
Kalusteet	26 392,02		27 611,14	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>7 924 392,84</u>	8 290 314,80	<u>7 924 392,84</u>	8 347 353,93
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	1 002 560,07		1 002 560,07	
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	7 798,65		7 798,65	
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	<u>1 944 263 270,33</u>	<u>1 945 273 629,05</u>	<u>1 910 763 270,33</u>	<u>1 911 773 629,05</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		1 953 563 943,85		1 920 120 982,98

VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS

LYHYTAIKAISET SAAMISET

Myyntisaamiset	396 720,72		404 608,44	
Siirtosaamiset	31 039,62		237 831,19	
Muut lyhytaikaiset saamiset	108 178 081,32		137 492 189,04	
Ennakkomaksut	<u>94 454 190,94</u>	203 060 032,60	<u>85 133 508,15</u>	223 268 136,82

RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT

Kassatilit	1 812,20		1 035,70	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-316,78		25,71	
Muut pankkitilit	144 342,30		139 357,35	
Muut rahat ja pankkisaamiset	368 646,45		368 429,41	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>-200,00</u>	<u>514 284,17</u>	<u>0,00</u>	<u>508 848,17</u>

VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ

203 574 316,77 223 776 984,99

VASTAAVAA YHTEENSÄ

2 210 311 199,40 2 194 977 951,35

	31.12.2020		31.12.2019	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	333 624 223,95		333 624 223,95	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	1 673 797 613,72		1 539 600 405,76	
Pääoman siirrot	6 073 420 168,99		5 154 358 360,87	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-6 018 868 994,98</u>	2 061 973 011,68	<u>-5 020 161 152,91</u>	2 007 421 837,67
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>368 646,45</u>	368 646,45	<u>368 429,41</u>	368 429,41
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	26 745 919,30		61 203 675,40	
Ostovelat	5 379 984,19		5 443 738,49	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	705 973,58		693 795,59	
Edelleen tilittävät erät	767 642,67		786 778,80	
Siirtovelat	7 000 781,47		6 204 684,22	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>107 369 240,06</u>	<u>147 969 541,27</u>	<u>112 855 011,77</u>	<u>187 187 684,27</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		147 969 541,27		187 187 684,27

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

2 210 311 199,40

2 194 977 951,35

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Momentilta 12.29.88 vähennettiin 175 000 000 euroa Veikkaus Oy:n tuottoarvion muutoksesta johtuen.

Momentilta 29.40.53 vähennettiin 34 164 000 euroa Veikkaus Oy:n tuottoarvion muutoksesta johtuen.

Momentilta 29.80.52 vähennettiin 75 160 000 euroa Veikkaus Oy:n tuottoarvion muutoksesta johtuen.

Momentilta 29.90.50 vähennettiin 48 806 000 euroa Veikkaus Oy:n tuottoarvion muutoksesta johtuen.

Momentilta 29.91.50 vähennettiin 17 507 000 euroa Veikkaus Oy:n tuottoarvion muutoksesta johtuen.

Momentille 29.40.51 lisättiin 34 164 000 euroa rahapelitoiminnan tuottoarvion muutoksen kompensoimiseksi.

Momentille 29.80.31 lisättiin 57 666 000 euroa rahapelitoiminnan tuottoarvion muutoksen kompensoimiseksi.

Momentille 29.80.50 lisättiin 17 494 000 euroa rahapelitoiminnan tuottoarvion muutoksen kompensoimiseksi.

Momentille 29.90.52 lisättiin yhteensä 66 376 000 euroa rahapelitoiminnan tuottoarvion muutoksen kompensoimiseksi.

Momentilta 29.01.01 siirrettiin 50 000 euroa momentille 23.01.01 laajennetun hankintatuen kustannuksiin.

Momentille 29.01.01 siirrettiin 1 200 000 euroa momentilta 29.10.01 toimialan tuottavuuden kehittämiseen ja konserniohjauksen vahvistamiseen.

Momentilta 29.01.01 siirrettiin 900 000 euroa momentille 28.70.23 Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeeseen.

Momentilta 29.01.01 siirrettiin 25 000 euroa momentille 23.01.01 arkiston järjestämisen toteuttamiseen.

Momentilta 29.01.01 siirrettiin 100 000 euroa momentille 28.70.23 palautuksena Kehittämis- ja digitalisointihankkeen rahoitukseen.

Momentille 29.01.02 siirrettiin 2 000 000 euroa momentilta 29.10.01 toimintamenojen tasokorotukseen.

Momentilta 29.01.03 siirrettiin 200 000 euroa momentille 29.10.01 ylioppilastutkinnon sähköistämiseen liittyen.

Momentilta 29.01.03 siirrettiin 200 000 euroa momentille 29.10.20 ylioppilastutkinnon sähköistämiseen liittyen.

Momentille 29.01.53 siirrettiin 20 000 000 euroa momentilta 32.30.51 nopeavaikutteisiin toimenpiteisiin osaajapulaan vastaamiseksi.

Momentille 29.10.20 siirrettiin 250 000 euroa momentilta 32.01.05 audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönoton kustannuksiin.

Momentilta 29.10.20 siirrettiin 250 000 euroa momentille 32.20.40 audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönoton kustannuksiin.
Momentille 29.10.20 siirrettiin 15 228 000 euroa momentilta 29.10.30 perusopetuksen tasa-arvoavustuksiin.
Momentille 29.10.20 siirrettiin 7 500 000 euroa momentilta 29.10.30 varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation avustuksiin.
Momentille 29.10.51 siirrettiin 250 000 euroa momentilta 29.20.21 naisjärjestöjen valtionavustuksiin
Momentille 29.20.01 siirrettiin yhteensä 400 000 euroa momentilta 29.20.21 Saamelaisalueen koulutuskeskuksen lisärahoitukseen.
Momentille 29.20.21 siirrettiin 1 700 000 euroa momentilta 32.30.51 Pohjoiskalotin koulutussäätiön työvoimakoulutukseen
Momentilta 29.20.21 siirrettiin 123 000 euroa momentille 24.01.01 Team Finland knowledge -verkoston toimintaan.
Momentille 29.40.20 siirrettiin 446 000 euroa momentilta 24.01.01 Team Finland knowledge -verkoston toimintaan.
Momentilta 29.40.50 siirrettiin 674 000 euroa momentille 24.01.01 Team Finland knowledge -verkoston toimintaan.
Momentilta 29.40.55 siirrettiin 338 000 euroa momentille 24.01.01 Team Finland knowlegde -verkoston toimintaan.
Momentilta 29.80.50 siirrettiin 400 000 euroa momentille 25.01.50 Rauhanjärjestöjen ja Ihmisoikeusliitto ry:n avustuksiin.

Tuotto- ja kululaskelmaa ja tasetta koskevat muutokset

Ei tiedossa olevia muutoksia.

2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Ulkomaanrahan määräiset velat samoin kuin ulkomaanrahan määräiset saamiset ja muut sitoumukset on muunnettu Suomen rahaksi käyttämällä Euroopan keskuspankin noteeraamaa vuodenvaihteen valuuttakurssia.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.

Ei ilmoitettavia tietoja.

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Ei ilmoitettavia tietoja.

5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa

Yhteistoiminnan kustannusten korvausten ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksien tilien numerointi ja sijainti tilikarttahierarkiassa muuttuivat vuoden 2020 alussa. Tilien kertymät raportoidaan tuotto- ja kululaskelmassa tilikarttahierarkian mukaisesti laskelman rivillä Palvelujen ostot. Aiemmin nämä erät on esitetty omalla rivillään Sisäiset kulut. Tuotto- ja kululaskelmassa esitetyt vuoden 2019 tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2020 käytäntöä

Vuoden 2019 tilinpäätöksen liitteellä 5 esitettiin johdon palkat ja palkkiot sivukuluineen. Vuoden 2020 tilinpäätöksen liitteellä 5 esitetään sekä vuoden 2020 että 2019 johdon palkat ja palkkiot ilman sivukuluja, jolloin vuosien 2019 ja 2020 tiedot ovat vertailukelpoiset.

6. Selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Ei ilmoitettavia tietoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
29.01.01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	18 033 230,66		13 309 881,61						19 892 821,90	
	Bruttotulot	478 230,66		142 975,06						759 085,45	
	Nettomenot	17 555 000,00	17 250 750	13 166 906,55	4 083 843,45	17 250 750,00	0,00	5 966 829,90	23 217 579,90	19 133 736,45	4 083 843,45
29.40.03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	1 672 348,03		1 126 892,29						1 587 514,70	
	Bruttotulot	564 348,03		513 891,05						513 920,89	
	Nettomenot	1 108 000,00	1 096 000	613 001,24	482 998,76	1 096 000,00	0,00	460 592,57	1 556 592,57	1 073 593,81	482 998,76
	Bruttomenot	1 665 449,17		1 626 765,75						1 632 435,25	

29.40.04. Varastokirjaston toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttotulot	449,17		420,83		420,83			420,83		
	Nettomenot	1 665 000,00	1 714 000	1 626 344,92	87 655,08	1 714 000,00	0,00	5 669,50	1 719 669,50	1 632 014,42	87 655,08
29.80.01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	4 164 544,21		11 673 001,70		12 132 100,85			11 922 440,32		
	Bruttotulot	49 544,21		7 100,85		7 100,85			7 100,85		
	Nettomenot	4 115 000,00	12 125 000	11 665 900,85	459 099,15	12 125 000,00	0,00	249 438,62	12 374 438,62	11 915 339,47	459 099,15
29.80.05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	5 241 562,47		4 827 972,41		5 504 488,45			5 425 168,01		
	Bruttotulot	42 562,47		43 488,45		43 488,45			43 488,45		
	Nettomenot	5 199 000,00	5 461 000	4 784 483,96	676 516,04	5 461 000,00	0,00	597 195,60	6 058 195,60	5 381 679,56	676 516,04
29.80.06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	7 740 855,55		6 874 353,81		7 684 017,50			7 393 961,13		
	Bruttotulot	990 855,55		557 017,50		557 017,50			557 017,50		
	Nettomenot	6 750 000,00	7 127 000	6 317 336,31	809 663,69	7 127 000,00	0,00	519 607,32	7 646 607,32	6 836 943,63	809 663,69

33.20.52.
Valtionosuus työttö-
myysetuuksien pe-
rusturvasta (Ar-
viomääräraha)

Bruttomenot	26 425,35		33 122,45	33 122,45		
Bruttotulot	0,00					
Nettomenot	26 425,35	33 122	33 122,45	33 122,45	0,00	

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 3.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		1 697 110,78
Vuosi 2018		1 593 930,76
29.10.20.2. Digitaalisten oppimateriaalien käyttöönoton vauhdittaminen, digioppimisen kokeilut ja kehittäminen,kielikokeilut, taiteen perusopetuksen saavutettavuuden edistäminen sekä lukuvuonna 2018-2019 lukiokoulutuksen tutoropettajamallin pilotointi (EK) (enintään)	5 534,01	
29.10.20.5. Viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu (EK) (enintään)	434,76	
29.40.20.1. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	2 224,69	
29.40.20.4. Opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen uudistaminen sekä digipedagogisen täydennyskoulutusohjelman toteuttaminen ja kuntien täydennyskoulutuksen hankinta sekä opetushenkilöstön erikoistumiskoulutus (EK) (enintään)	0,91	
29.40.20.5. ICT-alan ja muiden työvoimapula-alojen osaajien ja korkeakoulutettujen osaamistarpeisiin vastaaminen, yliopistojen verkostomaisen yhteistyön edistäminen ja Suomen tekniikan alan yliopistojen yhteistyön toimintamallin kehittäminen Lounais-Suomessa (EK) (enintään)	0,45	
29.40.20.8. Koulutukseen ja työelämään ohjaaminen maahanmuuton vastuukorkeakouluissa ja lyhytkestoisten koulutuskokonaisuuksien toteuttaminen korkeakouluissa (EK)	65,44	
29.80.50.2. Rauhantyön järjestöjen toiminta-avustuksiin, Ihmisoikeusliitto ry:n, Vapaa-ajattelijain liitto ry:n ja Suomalaisuuden liitto ry:n toimintaan (KPY)	10 992,49	
29.80.50.8. Avustus Suomen Ilmailumuseon investointihankeeseen (KPY)	1 500 000,00	
29.90.30. Avustus Liikkuva koulu -ohjelmaan	74 678,01	
Vuosi 2019		103 180,02
29.40.50.5. Yliopistolain (558/2009) mukainen yliopistojen harkinnanvarainen rahoitus (EK) (enintään)	17,00	
29.91.51.1. Työpajatoiminnan tukeminen (KPY)	29 253,06	
29.91.51.2. Etsivän nuorisotyön tukeminen (KPY)	11 629,13	
29.91.51.5. Nuorisotyöntekijöiden digitaalisen median osaamisen vahvistamiseen ja grooming-ilmion vastaisiin toimenpiteisiin (KPY)	60 432,95	
29.91.52.1.Saamelaisten kulttuuri- ja kielipesätoiminta (KPY)	1 847,88	

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		93 961,82
Vuosi 2018		93 961,82
33.03.31.01. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	93 961,82	
Päälukot yhteensä		1 791 072,60
Vuosi 2018		1 687 892,58
Vuosi 2019		103 180,02

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2020	2019
Henkilöstökulut	30 128 329,66	29 559 831,32
Palkat ja palkkiot	29 466 821,01	28 867 840,55
Tulosperusteiset erät	28 022,72	24 547,64
Lomapalkkavelan muutos	633 485,93	667 443,13
Henkilösivukulut	5 492 367,33	5 425 093,70
Eläkekulut	4 914 637,32	4 959 018,65
Muut henkilösivukulut	577 730,01	466 075,05
Yhteensä	35 620 696,99	34 984 925,02
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 802 775,54	1 804 827,43
- tulosperusteiset erät	992,40	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	1 840,00	2 300,00
Johto	1 440,00	1 920,00
Muu henkilöstö	400,00	380,00

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 6.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 7.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2020	2019	Muutos 2020-2019
Korot euromääräisistä saamisista	3 208 589,60	3 194 484,49	14 105,11
Osingot	0,00	196,42	-196,42
Rahoitustuotot yhteensä	3 208 589,60	3 194 680,91	13 908,69

Rahoituskulut	2020	2019	Muutos 2020-2019
Korot euromääräisistä veloista	909,87	4 883,27	-3 973,40
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	40,16	-40,16
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistä poistot	10 673 146,27	4 940 650,97	5 732 495,30
Rahoituskulut yhteensä	10 674 056,14	4 945 574,40	5 728 481,74

Netto	-7 465 466,54	-1 750 893,49	-5 714 573,05
--------------	----------------------	----------------------	----------------------

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sektorit	Lainapääoma	Lisäys	Vähennys	Lainapääoma	Pääomamuutos
	31.12.2020	2020	2020	31.12.2019	2020-2019
Kotitaloudet	7 798,65	0,00	0,00	7 798,65	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	7 798,65	0,00	0,00	7 798,65	0,00
Yhteensä	7 798,65	0,00	0,00	7 798,65	0,00

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilintäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2020						31.12.2019	
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osin- got	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet		3 152,38	2 415,00			0,00	3 065,44	2 415,00
Aktia Pankki A	322	3 152,38	2 415,00				3 065,44	2 415,00
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet			984 355,15			0,00		984 355,15
CSC - Tieteen tietotekniikan keskus	7 000		241 927,15	70,00				241 927,15
Hevosopisto Oy, Ypäjä	3		742 428,00	25,00				742 428,00
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet			15 789,92			0,00		15 789,92
Asunto Oy Matilanranta, Näkövammaisten kirjasto	1 120		15 789,92					15 789,92
Osakkeet ja osuudet yhteensä			1 002 560,07			0,00		1 002 560,07

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2019
Aalto-korkeakoulusäätiön peruspääoma	525 351 683,33	520 618 683,33
TTY-Säätiön peruspääoma	114 898 128,00	110 881 128,00
Kansalliskallerian peruspääoma	19 990 683,82	19 990 683,82
Tampereen korkeakoulusäätiön peruspääoma	50 000,00	50 000,00
Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääoma	7 000 000,00	7 000 000,00
Tutkimuksen vaikuttavuuden tukisäätiön pääoma	150 000,00	150 000,00
Yrkeshögskolan Arcadan pääoma	5 147 000,00	5 147 000,00
Centria-ammattikorkeakoulun pääoma	1 824 788,90	1 824 788,90
Diakonia-ammattikorkeakoulun pääoma	1 519 288,21	1 519 288,21
Haaga-Helia ammattikorkeakoulun pääoma	3 339 928,95	3 339 928,95
Humanistisen ammattikorkeakoulun pääoma	1 001 627,24	1 001 627,24
Hämeen ammattikorkeakoulun pääoma	2 939 552,15	2 939 552,15
Jyväskylän ammattikorkeakoulun pääoma	3 008 428,63	3 008 428,63
Kajaanin ammattikorkeakoulun pääoma	1 503 230,57	1 503 230,57
Karelia-ammattikorkeakoulun pääoma	2 291 016,17	2 291 016,17
Kymenlaakson ammattikorkeakoulun pääoma	1 597 000,00	1 597 000,00
Lahden ammattikorkeakoulun pääoma	2 623 954,34	2 623 954,34
Lapin ammattikorkeakoulun pääoma	2 768 216,99	2 768 216,99
Laurea-ammattikorkeakoulun pääoma	2 561 478,64	2 561 478,64
Metropolia Ammattikorkeakoulun pääoma	6 480 117,92	6 480 117,92
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun pääoma	3 132 473,10	3 132 473,10
Oulun ammattikorkeakoulun pääoma	3 520 953,56	3 520 953,56
Saimaan ammattikorkeakoulun pääoma	1 949 548,75	1 949 548,75
Satakunnan ammattikorkeakoulun pääoma	2 291 353,68	2 291 353,68
Savonia-ammattikorkeakoulun pääoma	3 419 274,00	3 419 274,00
Seinäjoen ammattikorkeakoulun pääoma	3 117 469,89	3 117 469,89
Tampereen ammattikorkeakoulun pääoma	5 044 058,50	5 044 058,50
Turun ammattikorkeakoulun pääoma	5 387 047,10	5 387 047,10
Vaasan ammattikorkeakoulun pääoma	1 937 192,71	1 937 192,71
Yrkeshögskolan Novian pääoma	5 594 000,00	5 594 000,00
Helsingin yliopiston muu oma pääoma	337 712 703,28	328 010 703,28
Oulun yliopiston muu oma pääoma	126 433 379,87	123 520 379,87
Jyväskylän yliopiston muu oma pääoma	92 943 374,33	90 468 374,33
Turun yliopiston muu oma pääoma	126 095 487,17	122 713 487,17
Tampereen yliopiston muu oma pääoma	80 780 090,81	80 780 090,81
Åbo Akademin muu oma pääoma	90 415 377,24	89 287 377,24
Itä-Suomen yliopiston muu oma pääoma	119 183 428,86	116 576 428,86
Lappeenrannan teknillisen yliopiston muu oma pääoma	59 176 814,50	58 202 814,50
Svenska handelshögskolanin muu oma pääoma	65 231 873,12	65 025 873,12
Vaasan yliopiston muu oma pääoma	29 894 627,88	29 567 627,88
Lapin yliopiston muu oma pääoma	28 174 326,52	27 802 326,52

Taideyliopiston muu oma pääoma	46 282 291,60	46 118 291,60
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset		
Paimion parantola -säätiö peruspääoma	500 000,00	0,00
	1 944 263	1 910 763
Yhteensä	270,33	270,33

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2020	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat		7 798,65					7 798,65
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				514 284,17			514 284,17
Yhteensä	0,00	7 798,65	0,00	514 284,17	0,00	0,00	522 082,82
Vastattavien rahoituserät							
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektori	Voimassa 31.12.2020	Voimassa 31.12.2019	Muutos 2020-2019	Käytettävissä enimmäis- määrä 31.12.2020
Kotitaloudet	4 500 753 621,11	3 980 989 403,92	519 764 217,19	4 848 273 021,11
Valtion takaamien opintolainojen pääomat	4 500 753 621,11	3 980 989 403,92	519 764 217,19	4 848 273 021,11
<i>Opintotukilaki (28/1972), laki korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta (111/1992), opintotukilaki (65/1994)</i>				
Takaukset yhteensä	4 500 753 621,11	3 980 989 403,92	519 764 217,19	4 848 273 021,11

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektori	Voimassa 31.12.2020	Voimassa 31.12.2019	Muutos 2020-2019	Käytettävissä enimmäis- määrä 31.12.2020
Julkisyhteisöt	167 915 000,00	166 844 200,00	1 070 800,00	1 000 000 000,00
Didrichsenin taidemuseo	99 675 000,00	0,00	99 675 000,00	
Kansallisgalleria/Sinebrychoffin museo	68 240 000,00	30 687 210,00	37 552 790,00	
Espoon kaupunki/EMMA - Espoon modernin taiteen museo	0,00	14 472 100,00	-14 472 100,00	
Helsingin kaupunki/HAM Helsingin taidemuseo	0,00	5 487 900,00	-5 487 900,00	
Kansallisgalleria/Ateneumin taidemuseo	0,00	39 733 480,00	-39 733 480,00	
Konstföreningen i Åbo - Turun Taideyhdistys ry	0,00	71 700 000,00	-71 700 000,00	
Museovirasto/Kansallismuseo	0,00	1 786 000,00	-1 786 000,00	
Tampereen kaupunki/Museokeskus Vapriikki	0,00	2 977 510,00	-2 977 510,00	
<i>Laki taidenäyttelyiden valtiontakuusta (411/1986)</i>				1 000 000 000,00
Takuut yhteensä	167 915 000,00	166 844 200,00	1 070 800,00	1 000 000 000,00
Takaukset ja takuut yhteensä	4 668 668 621,11	4 147 833 603,92	520 835 017,19	5 848 273 021,11

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo	Jakauma	Tilinpäätöspäivä 2020
	€	%	€
<i>Euro</i>	4 668 668 621,11	100,0	1,0000
Yhteensä	4 668 668 621,11	100,0	

Muut monivuotiset vastuut						
Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan T toimintamäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvion menot 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	2 741 428,74	3 054 528,22	2 508 669,85	2 248 989,26	8 863 098,97	16 675 286,30
Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan T toimintamäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvion menot 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
OKM maksusuudet Unescolle (asetus 549/1956)	1 250 749,99	1 423 000,00	1 423 000,00	1 423 000,00	1 423 000,00	5 692 000,00
Palvelusopimus PIAAC II	303 565,00	506 598,75	506 598,75	506 598,75	506 598,75	2 026 394,99
Palvelusopimus Pisa 2021-hanke	516 981,53	516 981,00	258 491,00	0,00	0,00	775 472,00
Valtionavustus tilakustannuksiin, Hanasaaren kulttuurikeskuksen vuokrasopimus	850 000,00	850 000,00	850 000,00	850 000,00	2 843 000,00	5 393 000,00
Valtionavustus tilakustannuksiin, Siida	0,00	0,00	1 535 400,00	1 535 400,00	10 209 200,00	13 280 000,00
Valtion vastuu yliopistojen vuokrasopimuksista (yliopistolain voimaantulon 559/2009 5 §:n mukainen toissijainen vastuu)	55 347 074,04	54 439 293,33	53 578 935,33	52 369 191,33	313 643 213,69	474 030 633,67
Yhteensä	58 268 370,56	57 735 873,07	58 152 425,07	56 684 190,07	328 625 012,44	501 197 500,66
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	61 009 799,30	60 790 401,29	60 661 094,93	58 933 179,34	337 488 111,41	517 872 786,96

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2020	Varat 31.12.2019	Käyttötarkoitus
Apteekkari Ester Fagerlundin rahasto	368 646,45	368 429,41	Näkövammaisten kirjaston kirjatutannon edistäminen
Yhteensä	368 646,45	368 429,41	

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällyttämättömät rahastoidut varat

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 15.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 16.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 17.

Allekirjoitukset

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätös vuodelta 2020 on hyväksytty

Heisingissä 26. helmikuuta 2021

Jussi Saramo
opetusministeri

Annika Saarikko
tiede- ja kulttuuriministeri

Anita Lehtikoinen
kansliapäällikkö

Kotimaisten kielten keskus

Olemme tänään hyväksyneet Kotimaisten kielten keskuksen tilinpäätöksen.

Helsingissä 26.2.2021

Ulla-Maija Forsberg
johtaja
Kotimaisten kielten keskus

Toni Nykänen
hallintopäällikkö
Kotimaisten kielten keskus

Näkövammaisten kirjasto

Allekirjoitukset

Tilinpäätös, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja toimintakertomuksen, on hyväksytty johtokunnan kokouksessa Helsingissä päivänä helmikuuta 2021.

Pirjo Koivula
opetusneuvos
Opetushallitus
johtokunnan puheenjohtaja

Minna von Zansen
kirjastonjohtaja
Näkövammaisten kirjasto
johtokunnan sihteeri

SIGNATURES

This documents contains 3 pages before this page
Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

ALLEKIRJOITUKSET

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument inneholder 3 sider før denne side

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

Delta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

UNDERSKRIFTER

MINNA SUVI JOHANNA VON ZANSEN

Celia, FI02458728, PL 20, 00030, IIRIS

383a61ef-8a49-4b93-8916-ad42a8ad0ec6 - 2021-02-10 15:27:54 UTC +02:00

BankID / MobileID - 8f403fc0-b18e-4acc-8705-036ebfe3e2a3 - FI

Representative - Nimenkirjoitusoikeus - Firmateckningsrätt - Representant - Repræsentant

PIRJO KOIVULA

df3d409b-6ab3-4a77-9e67-e4a63c66a5db - 2021-02-10 16:14:33 UTC +02:00

BankID / MobileID - 5b78851c-16e8-46b4-825d-a90075da39a3 - FI

Dnro 12/22/2021

Allekirjoitussivu opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2020 tilinpäätösasiakirjaa varten

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti on tänään hyväksynyt viraston toimintakertomuksen tiivistelmän opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2020 toimintakertomusta varten.

Helsingissä 11.2.2021

Matti Lukkarila
johtaja

Outi Örn
hallintojohtaja

Taiteen edistämiskeskus

Allekirjoitukset

Taiteen edistämiskeskus on hyväksynyt viraston toimintakertomuksen opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätösasiakirjaa 2020 varten.

11.2.2021 Helsingissä

**Tuovinen
Paula**
91177136X
Paula Tuovinen, johtaja

Digitaalinen
allekirjoittaja:
Tuovinen Paula
91177136X
Päiväys: 2021.02.11
13:07:03 +02'00'

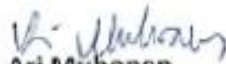
Kuoppa Tiina
910244032
Tiina Kuoppa, vt. hallintopäällikkö

Digitaalinen
allekirjoittaja: Kuoppa
Tiina 910244032
Päiväys: 2021.02.11
12:55:40 +02'00'

HYVÄKSYMME JA ALLEKIRJOITAMME

Varastokirjaston vuoden 2020 tilinpäätöksen, joka sisältää toimintakertomuksen, tuotto- ja kululaskelman sekä taseen.

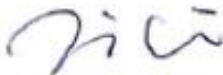
Kuopiossa 9.2 2021

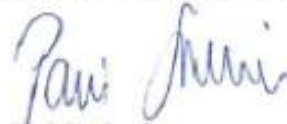
Ari Muhonen
johtokunnan puheenjohtaja

Minna Abrahamsson-Sipponen
johtokunnan varapuheenjohtaja

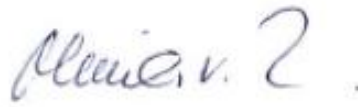
Jussi Kärki
johtokunnan jäsen

Päivi Savinainen
johtokunnan jäsen

Liisa Savolainen
johtokunnan jäsen

Minna von Zansen
johtokunnan jäsen

Johanna Vesterinen
kirjastonjohtaja